

Katolički list

Zvonik

GOD. XIX. BR. 10 (216) Subotica, listopad (oktobar) 2012. 150,00 din

GODINA VJERE ²⁰¹²₂₀₁₁

Tema:
50. obljetnica Drugog
vaticanskog sabora
Intervju:
prof. Josip Kujundžić
Reportaža:
Godina hrvatskih
novlikana u Vojvodini

zkn.org

Posveta kamena temeljca crkve u Radanovcu

Proštenje sv. Terezije Avilske u katedrali

Đakonsko ređenje
vlč. Vinka Cvijina u Đaku

Misa mladih u Maloj Bosni

Posveta obnovljenog Rokinog križa u Žedniku

Isus u štiklama i Godina vjere

Želiš li danas dići famu širih razmjera, napravi karikaturu. Preporučaju se u prvom redu Muhamedove, one najbolje „žare i pale“, a odmah zatim, ali ni blizu tim intenzitetom, dobro prolaze one Isusove ili kojeg drugog vjerskog lika. Tako je nedavno i naš Gospodin „obukao“ štikle i u dvorani posljednje večere okupio gejeve, transvestite, itd... te umjesto apostola okružio se mladima i djevojkama obučenih u tange, remene, korzete, lakirane čizme, s jarkom šminkom i u perju, a s njima je i pas. Tako se barem „umjetnički“ izrazila švedska umjetnica Elizabet Olson Valin na izložbi u Beogradu prigodom (odgođene) Parade ponosa. Vjerujem da je „prigodna“ izložba mnogima povrijedila vjerske osjećaje, po mnogima zavrjeđuje osudu zbog svoje degutantnosti (blasfemije), no s druge strane potiče na promišljanje. Ako jedan Isus u štiklama može na noge dignuti par tisuća huligana i 2000 policajaca koji su osiguravali nekoliko stotina posjetitelja izložbe, što bismo onda mi, vjernici, trebali obući našem Isusu da bi nas podigao na noge? Je li Isus provokativna osoba na koju se mi obaziremo tek onda kada je u visokim potpeticama ili on ima snagu podići nas i mimo upadljive ikonografije? Možda i mi poput Petra potežemo mač i siječemo drugima uši ažurno braneći Gospodina kojega potom u ključnim momentima zaniječemo.

Stoga je Petar naših dana, papa Benedikt, proročki zamijetio da je pijetao već otkukurikao svoje. Uveo je Crkvu u Godinu vjere – vrijeme dubljeg uranjanja u otajstvo Isusa Krista. Poziva nas na

preispitivanje vlastitih vjerskih stavova. Sveta je godina, prema riječima pape Ratzingera, hodočašće po pustinjama suvremenog svijeta tijekom kojega treba sa sobom ponijeti samo ono najbitnije: Evanđelje i vjeru Crkve. Problem je u ovom trenutku naše povijesti da je Bog nestao s ljudskog obzorja. To su oštre riječi, kojima je Papa opisao dramatično vjersko stanje u svijetu, koji se više zanima za skandale u Vatikanu i za crkvenu hijerarhiju, nego li za naviještanje Evanđelja, jer ono nije iluzija, već istina na kojoj je pametno i razborito graditi vlastiti život. Ako Crkva predlaže novu Godinu vjere i novu evangelizaciju, to nije da bi odala priznanje nekoj obljetnici, već zbog toga, jer je to potrebno. Polazeći upravo od tog pustinskog iskustva, možemo – prema njegovim riječima – ponovno otkriti radost vjerovanja, njegovu životnu važnost za čovjeka.

Dragi čitatelji, ovim brojem *Zvonika* želimo vas uvesti u Godinu vjere koja je netom započela. Ne želimo da ona prođe mimo nas. Čini mi se da bi Isus bio spreman navući i štikle samo da nas isprovocira, probudi na promišljanje – tko sam Ja za tebe?! Ljutimo se možda kada netko karikira našu vjeru, naše svece. Oprostite mi na opaski, ali smatram da mi kršćani, više od bilo koga drugog, znamo od naše vjere napraviti nakaradnu karikaturu. Ma bio naš Isus u štiklama ili bos, neka nam on postane središte življene stvarnosti. Bila nam ova Godina vjere svima na korist i duhovnu izgradnju! Amen, aleluja!

Vaš urednik

Iz sadržaja

Aktualno

Papa otvorio
Godinu vjere5

Tema broja:

50. obljetnica
II. vatikanskog koncila6

Novi đakon Subotičke

biskupije – Vinko Cvijin ..9

Gradi se crkva u Velikom

Radanovcu11

Počela sinoda o novoj

evangelizaciji18

Sedam novih svetaca

Katoličke Crkve.....18

Intervju:

Vlč. Josip Kujundžić.....24

Godina

hrvatskih velikana.....27

Boriti se

protiv siromaštva35

Kontracepcija – ne!

Što onda!?!.....42

Svi Sveti nisu

Halloween!45

Pučke misije – stvar

prošlosti?.....47

Kršćanski stav:

U „rat“ za Isusa48

Rana

Rano sam naučio voziti bicikl. Volio sam juriti njime. I dogodila se nevolja. U našem kerskom parku izletio sam s krivine i prilično se ugruvao. Odnijeli su me u obližnju kuću i pružili pomoć. Sjećam se da su mi alkoholom čistili rane. Derao sam se iz petnih žila. To je bila prva rana u mojem sjećanju.

Drugu sam isto zadobio u djetinjstvu. Prilikom igranja nogometa ljeti (igrali smo bos) stao sam u travi na dno od polupane staklene boce. Krv je šikljala, bio sam uplašen. Od te rane dugo je ostao ožiljak na desnoj nozi.

Velike planove i želje imao sam 1979. godine. Mogućnost slaviti Božić u Rimu bila je nadohvat ruke. Sve sam predradnje uspješno obavio. Ali, sve se rasplinulo. Završio sam u Zajčevoj bolnici u Zagrebu. Hitno su mi operirali slijepo crijevo. Božić sam dočekao u bolnici. Bio je to najtužniji Božić i meni i mojima. Rana je polako zacijelila. Osjećao sam je još godinu dana prigodom promjene vremena. Od nje i danas nosim ožiljak na tijelu i sjećanje na neke dobre ljude.

Vjerujem da svaki čovjek u životu doživi neku bol, nevolju, zadobije ranu. Važno je da u tom trenutku ima bližnjeg koji će mu pomoći, razumjeti ga. Ne ponašamo se svi jednako s ranom i boli. Mudro je to zapazio veliki pjesnik Cesarić. U pjesmi „Skriveni bol“ kaže i ove stihove:

Neko sa svojim bolom ide

Ko s otkritom ranom: svi neka vide.

Drugi ga čvrsto u sebi zgnječi

I ne da mu prijeći u suze i riječi.

Tjelesne rane se mažu mastima, uljem, previjaju i vremenom zacijele. Teže su i više bole duhovne rane. O njima je teže pisati. Doživio sam i njih. Neke sam nosio dugo i podnošio. Nekad sam svojim bližnjima znao zadati duhovne rane.

Vraćam se opet u djetinjstvo. Često smo se zajedno igrali. Nakon završetka igre, kada smo se odmarali, znao sam svog prijatelja rasplakati. Govorio sam mu grube, teške riječi – kako loše igra. Bio je osjetljiv jer je živio sam s mamom. Otac nije želio znati za njega. Nanosio sam mu duhovnu bol i

nisam mario za to. S ovom pameću to sigurno više ne bih nikad činio...

Nakon sv. mise pozvan sam na kavu i čašicu razgovora. Rado sam se odazvao. Žena koja je bila među rodbinom izrekla mi je riječ kritike. Po njezinom kazivanju, prije petnaest godina sam je povrijedio i ponizio. Razlog je bio što sam joj uskratio pričest jer sam imao informaciju da živi nevjenčano. Ispričao sam se, sa zakašnjenjem. Zbilja joj nisam želio nanijeti duhovnu ranu.

I sâm sam više puta doživio duhovne rane. One doista više bole i duže traju. Razlog tih rana bilo je iznevjereno prijateljstvo, obećanje, povezanost, blizina... I tu sam znao da moram praštati, ići dalje i da nikad više neće biti kao prije.

U kršćanstvu častimo Isusovih 5 rana. Sigurno ih je Gospodin nakon premlaćivanja, bičevanja imao više. Tijekom zemnog života imao je Isus i duhovnih rana. Njih naslućujem u Njegovoj tvrdnji da nema mjesta gdje bi glavu naslonio, u nevjeri Nazarećana, u plaču nad Jeruzalemom...

Sveti Franjo iz Asiza je puno razmišljao o Isusovim ranama, muc i smrti. I sam je zadobio rane na tijelu, slične Gospodinovim. Kako je iskrena i proživljena njegova tvrdnja: „Ljubav nije ljubljena“.

Ušli smo u Godinu vjere. Isusov namjesnik nas poziva da svoju vjeru obnovimo i radosno živimo. Sveti Jakov je davno upozoravao da je vjera bez djela mrtva (usp. Jak 2,17). Vjera će se najbolje obnoviti ako budemo znali, poput dobrog Samarijanca, bližnjima tjelesne i duhovne rane liječiti (usp. Lk 10,34). U tim nastojanjima, sebi i Vama, želim sretnu i blagoslovljenu Godinu vjere!

Lazar Novaković

Papa otvorio Godinu vjere

Prenositi vjeru pustinjama suvremenog svijeta

Svetom misom koju je predvodio na Trgu svetoga Petra, Papa je otvorio Godinu vjere, na dan kada se slavi pedeseta obljetnica otvaranja II. vatikanskog sabora, 11. listopada. S Papom je koncelebriralo više od 400 kardinala i biskupa iz cijeloga svijeta u nazočnosti carigradskog ekumenskog patrijarha Bartolomeja I. i primasa anglikanskog zajedništva Rowana Williamsa.

Ako Crkva danas predlaže novu Godinu vjere i novu evangelizaciju, nije to radi obilježavanja obljetnice, nego jer je potrebna više nego prije pedeset godina. A odgovor koji se ima dati toj potrebi isti je koji su željeli pape i saborski oci dati, a nalazi se u saborskim dokumentima... Ovih je desetljeća uznapredovalo duhovno „opustinjavanje“ – ustvrdio je Benedikt XVI.

Što bi život i svijet bio bez Boga, u doba Sabora moglo se znati već iz nekih tragičnih stranica povijesti, a danas nažalost to svaki dan gledamo oko sebe. Praznina se još više povećala. Upravo polazeći od te pustinje, od te praznine možemo ponovno otkriti radost vjere, njezinu životnu važnost za nas muškarce i žene. U pustinji se otkriva vrijednost onoga što je bitno za život; u svijetu ima bezbroj znakova, često izričito ili negativno očitovanih, žede za Bogom, za posljednjim smislom života – rekao je Papa dodajući: A baš su u pustinji najpotrebnije osobe vjere da svojim životom pokažu put prema Obećanoj zemlji, i tako održe budnom nadu. Življena vjera otvara srce Božjoj milosti koja oslobađa od pesimizma. Danas više no ikad naviještati evanđelje znači svjedočiti novi život, preobražen po Bogu, i tako pokazati put – objasnio je Benedikt XVI.

Papa je Godinu vjere predstavio kao hodočašće u pustinjama suvremenoga svijeta, na koje valja ponijeti sa sobom samo ono najbitnije, dakle ni štapa, ni vreće, ni kruha, ni novca, ni dvije haljine, upravo kao što Gospodin veli apostolima šaljući ih u misiju, samo evanđelje i vjeru Crkve, čiji su svijetli izraz dokumenti II. vatikanskog sabora, kao što je i Katekizam Katoličke Crkve, objavljen prije dvadeset godina – istaknuo je Benedikt XVI. podsjećajući na riječi blaženoga Ivana XXIII. koji je otvarajući Sabor njegovu svrhu ovako opisao: Ovo se najviše odnosi na ekumenski sabor, da se sačuva sveti plog kršćanskog nauka i da ga se na najdjelotvorniji način naučava. (...) Glavna svrha ovoga sabora nije dakle rasprava o jednoj ili drugoj temi nauka... Za to nije bio potreban sabor... potrebno je da se taj siguran i nepromjenjiv nauk vjerno poštuje, produbljuje i predstavlja na način koji odgovara potrebama našega vremena – objasnio je Ivan XXIII.

U svjetlu tih riječi – nastavio je Benedikt XVI. – shvaća se također i ono što sam i ja iskusio u ono vrijeme: tijekom sabora osjećala se ganutljiva napetost u odnosu na zajedničku obvezu da iznova zasja istina i ljepota vjere, da ne bude žrtvovana vremenskim težnjama a ni navezana na

prošlost: u vjeri odjekuje trajna prisutnost Boga, koji nadilazi vrijeme premda ga i mi možemo prihvatiti u svojoj sadašnjici. Stoga smatram da je najvažnije, poglavito u ovoj značajnoj prigodi, da se obnovi u čitavoj Crkvi ta pozitivna napetost, želja da se suvremenom čovjeku iznova naviješta Krist – kazao je Papa dodajući: Ali da taj nutarnji poticaj novoj evangelizaciji ne bude samo ideal i da ne bi upriličio zabunu, potrebno je da se evangelizacija temelji na stvarnoj i točnoj osnovici, a ta su osnovica dokumenti II. vatikanskog sabora, u kojima ona nalazi svoj izričaj – ustvrdio je Sveti Otac.

Stoga sam – nastavio je Papa – u više navrata isticao potrebu vraćanja, takoreći, slovu Sabora, to jest njegovim dokumentima, da bi se otkrio istinski duh, a ponavljao sam da se istinsko bogatstvo II. vatikanskog sabora nalazi u njegovim dokumentima. Pozivanje na dokumente štiti od krajnosti anakronističke nostalgije i srljanja u budućnost, i omogućuje da se u kontinuitetu prihvatiti novina. Sabor nije ništa izmislio kao predmet vjere, niti je želio promijeniti ono što je bitno. Dapače, bio je zabrinut da se ista vjera i danas živi, da bude djelotvorna u svijetu koji se mijenja – objasnio je Benedikt XVI.

Papa je na kraju propovijedi Godinu vjere povjerio Mariji. Neka Djeвица Marija uvijek sja kao zvijezda na putu nove evangelizacije. Neka nam pomogne da u životu primijenimo pobudnicu apostola Pavla: Neka riječ Kristova obilno stane u vama! Poučavajte i opominjte jedan drugoga sa svom mudrošću! Na poticaj milosti pjevajte Bogu u svojim srcima psalmima, hvalospjevima i nadahnutim pjesmama! I što god htjednete reći ili učiniti, neka sve bude u ime Gospodina Isusa! Po njemu zahvaljujte Bogu, Ocu! – zaključio je Benedikt XVI. /rv/bitno.net/

50. obljetnica II. vatikanskog koncila

Piše: mr. sc. Mirko Štefković

Pojam koncila

Pisac Djela apostolskih (15,4-35) izvješćuje kako su zbog spornog pitanja – trebaju li se obraćenici iz poganstva dati obrezati ili ne – apostol Pavao i Barnaba otišli u Jeruzalem potražiti ostale apostole, kako bi se s njim posavjetovali, te pronašli rješenje koje bi važilo za cijelu Crkvu. Taj sastanak nije bio bez *žestoke rasprave* (r. 7). Apostoli su razmijenili mišljenja, te su se usuglasili oko zajedničkog pisma, kojeg su poslali po ovlaštenim predstavnicima Crkava kojih se dotično pitanje ticalo. U tom pismu oni navode: *Budući da smo čuli kako su neki između nas, kojima mi nismo dali nikakva naloga, svojim izjavama bacili među vas sumnju i uznemirili duše vaše, odlučismo svi jednodušno izabrati neke ljude i poslati ih k vama... Šaljemo ih da vam i usmeno jave ovo isto. Dakako, Duh Sveti i mi odlučili smo...* (r. 24-28). Ovi reci vrlo zorno govore o tomu što je koncil i koja mu je svrha.

Koncil je crkveni skup biskupa i teologa okupljenih radi rješavanja problema crkvenog nauka i discipline (usp. Adalbert Rebić, ur., *Opći religijski leksikon*, Zagreb, 2002). Kad govorimo o koncilu, onda prije svega mislimo na ekumenski, tj. na sveopći koncil, na kojemu se sabiru biskupi cijeloga svijeta, na čelu sa svetim ocem Papom. Na koncilu se donose važne odluke, koje se objavljuju u formi koncilskih dokumenata. Ovisno o njihovu obliku i sadržaju, ti dokumenti mogu biti obvezujući u vjeri i moralu, ukoliko se na primjer radi o dogmatskim definicijama, a mogu biti uredbe, preporuke i smjernice koje se odnose na razne aspekte života i pastoralnog djelovanja Crkve.

Koncili u povijesti Crkve

Iako smo gore naveli da su se već apostoli oko 50. godine okupili u Jeruzalemu radi zajedničkog rješavanja važnog crkvenog pitanja, prvi ekumenski koncil u pravom smislu riječi održan je tek u vremenu slobode kršćanstva 325. godine u Niceji. Nicejsko-carigradsko vjerovanje, koje molimo na nedjeljnim svetim misama, velikim dijelom potječe s tog prvog koncila, te je na sljedećem koncilu koji je održan u Carigradu, upotpunjeno u obliku u kojem ga mi i danas poznajemo i ispovijedamo.

Crkveni koncili se obično dijele na one koje priznaju i Katolička i Pravoslavne crkve. Tih koncila ima osam. Oni su održani na Istoku u razdoblju između 4. i 9. stoljeća. Premda i Zapadna i Istočne crkve priznaju prvih osam koncila, postoje neslaganja oko točne definicije svakog pojednog od tih koncila. Nakon Velikog raskola 1054. godine Katolička crkva nastavila je s održavanjem ekumen-

skih koncila na Zapadu, međutim oni nisu priznati od strane Pravoslavnih crkava. Do danas je Katolička crkva održala 13 ekumenskih koncila na Zapadu, što ukupno s prvih osam čini 21 ekumenski koncil.

Održavanje ekumenskih koncila nema redovitu učestalost, nego se oni sazivaju u slučaju potrebe za opću Crkvu. Dok je od 325. do 1563. godine održano 19 takvih koncila, u posljednjih 450 godina održana su samo dva ekumenska koncila i to Prvi vatikanski (1869.-1870.) i Drugi vatikanski (1962.-1965.) koncil.

Vrijeme uoči II. vatikanskog koncila

Na prekretnici između 19. i 20. stoljeća u Crkvi se sve jasnije izražavaju ideje o potrebi obnove na mnogim poljima. Rađaju se razni pokreti, među kojima je vrlo značajan onaj liturgijski. Sve je izraženija bila potreba za aktivnijim sudjelovanjem vjernika na liturgiji. Tražile su se mogućnosti kako odgovoriti izazovima koje je donosio

Papa Ivan XXIII.

novi svijet. Iako je I. vatikanski koncil definirao dogmu o nepogrješivosti Pape, te jasno potvrdio hijerarhijsku ulogu crkvenog Učiteljstva, što je po sebi predstavljalo potvrdu okoštalih crkvenih struktura, širi društveni kontekst kraja velikih monarhija odrazio se i na sve izraženiju želju vjernika laika za aktivnijim sudjelovanjem u sveopćem životu i djelovanju Crkve, pa tako i u odlučivanju. Doduše, osjetivši potrebu sveobuhvatnog premišljanja mnogih crkvenih stvarnosti koje su se rapidno mijenjale u uzburkanom svijetu u prvoj polovici 20. stoljeća, i papa Pio XI. (1922.-1939.) i papa Pio XII. (1939.-1958.) izrazili su želju za sazivanjem ekumenskog Koncila. Međutim, tek je papa Ivan XXIII. po tom pitanju učinio konkretan korak i, samo tri mjeseca nakon izbora za papu, 25. siječnja 1959. izrekao je želju *izići ususret aktualnim potrebama kršćanskoga naroda* te stoga sazvati Ekumenski koncil.

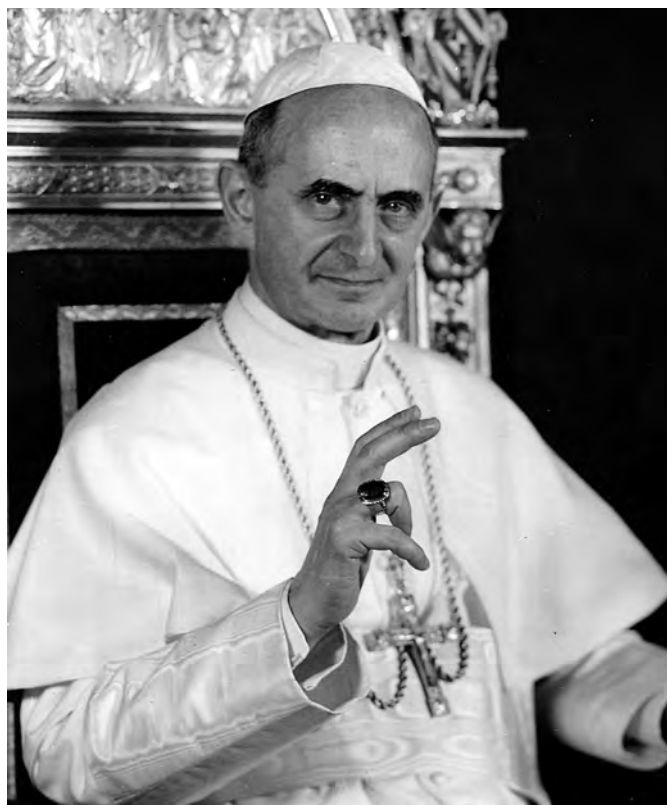
U vrijeme sazivanja Drugoga vatikanskog koncila svijet je bio duboko podijeljen na blokove, na zemlje kapitalizma i zemlje socijalizma, na prvi i drugi, a kasnije i treći svijet. Posljedice Drugoga svjetskog rata bile su još jako vidljive na mnogim poljima, a s početka 60-ih godina prijetilo je izbijanje još jednog svjetskog rata. U tom kontekstu papa je odlučio sazvati koncil. On želi da se Crkva iznutra otvori modernom svijetu, koji srlja u budućnost bez smjerekaza. Sazivajući koncil Papa je izrazio duboku želju da se *Crkva otvori, da se stavi u kontakt sa životvornim i vječnim energijama Evanđelja u modernome svijetu, svijetu koji se uznosi zbog svojih dostignuća*. Papa je upozorio na silne pogibelji koje u *velikoj mjeri prijete duhovnom životu vjernika, to jest zablude koje uzimaju maha, te na prekomjernu privlačnost materijalnih dobara, koja je više nego ikada narasla s progresom tehnike*. Promatrajući Crkvu u društvu koje se vrtoglavo mijenjalo, Papa je ustvrdio da *Katolička crkva nije arheološki muzej. Ona je stari seoski zdenac, koji daje vodu sadašnjim generacijama kao što ju je davao i prijašnjima*. Svijetu je poručio: *Tražimo ono što nas povezuje, a ne ono što nas dijeli*. Zato je pozvao i istočne Crkve na približavanje i traženje jedinstva s drevnom zajedničkom Majkom.

Autor biografije pape Ivana XXIII. (G. Zizola, Utopija Ivana XXIII., Zagreb, 1977.) kaže kako je Papa mogao uživati u zavjetrini besprijekorno počesljanih vatikanskih vrtova bez pretjeranih briga, okružen elitom klera, ali i sebe i pastire gurnuo je van iz topline ovčinjaka, iz crkve i palače, da na vjetru i hladnoći ponovno otkriju tjeskobnu dušu, dušu običnoga puka punu nade, puka nad kojim se Krist sažalio. Nije ni čudo što je vjerni puk tog i takvog papu još za života prozvao Dobrim.

Koncil i njegove temeljne odrednice

Pripravne komisije, koje je Papa imenovao pune dvije godine prije početka koncila, uključivale su preko 700 osoba. Posebnu ulogu među tijelima koja su neposredno radila na pripravi koncila imalo je Tajništvo za jedinstvo kršćana, koje je označilo prekretnicu u odnosu prema odijeljenoj braći. Odrađen je veliki priprema posao, konzultirani su svi biskupi, vrhovni poglavari redovničkih zajednica, profesori na teološkim učilištima, te je koncil mogao biti sazvan.

Iako su mnogi predviđali da će Koncil trajati kratko vrijeme, da će koncilski oci jednostavno prihvatiti i izgl-

Papa Ivan Pavao VI.

sovati predložene i unaprijed pripravljene dokumente, te da će se time sve završiti, pojavila se neka nova energija i potreba za razmjenom mišljenja, za drugačijim pristupom.

Papa Ivan XXIII. je 11. listopada 1962. godine svečano otvorio Drugi vatikanski koncil u vatikanskoj bazilici sv. Petra. Tom prigodom, na svečanom liturgijskom slavlju, sudjelovalo je 2450 crkvenih dostojanstvenika iz cijeloga svijeta, a nazočni su bili i promatrači iz drugih kršćanskih crkava. U svom govoru tom prigodom Papa je istaknuo kako se Crkva radije treba *služiti milosrđem negoli strogošću* – što je prije bio slučaj – te kako *ona nastoji udovoljiti suvremenim potrebama pokazujući valjanost svoga učenja, a ne donoseći osude*. Ova rečenica dobro ocrtava gotovo suprotstavljene pristupe koncilu, onih koji su više bili na liniji osuđivanja, tzv. konzervativnih, i onih koji su radije bili za analizu suvremenih potreba i realnog stanja vjerskog života, tzv. progresivnih. Početak rada koncila baš i nije bio uspješan. Nacrt prvog velikog dokumenta o Božjoj objavi nakon žučne rasprave, Papinom odlukom, povučen je iz procedure. Tek je rasprava konstitucije o liturgiji donijela ploda, te je izglasovana gotovo jednoglasno. Koncil je tako pronašao svoj smjer. Međutim, papu Dobrog je Gospodin u međuvremenu pozvao k sebi, te je njegov nasljednik, papa Pavao VI. (1963.-1978.), nastavio vođenje koncila i zaključio ga 8. prosinca 1965. godine. On je, na temelju započetog definirao četiri koncilskih cilja, tj. jasno odrediti pojam Crkve, obnoviti Katoličku crkvu, raditi na jedinstvu svih kršćana i krenuti u dijalog sa suvremenim svijetom.

Rad koncila odvijao se u četiri plenarne sesije, na kojima su raspravljene i izglasovane četiri koncilске konstitucije i to o Crkvi, o Božjoj objavi, o liturgiji te o ulozi Crkve u modernome svijetu. Nadalje, koncilski su oci donijeli devet dekreta koji se odnose na biskupe, svećenike, redovnike, laike, potom na odgoj u sjemeništim, Istočne

Tema

katoličke crkve, ekumenizam, te na misije i na medije. Osim toga, koncil nam je ostavio i tri deklaracije vezane za katolički odgoj, za odnos s nekršćanskim religijama i za vjersku slobodu.

Koncil je učinio veliku prekretnicu u okretanju Crkve konkretnom čovjeku i suvremenoj kulturi, simbolično iskazanim okretanjem oltara prema puku, uvođenjem narodnog jezika u liturgiju i poticanjem prevođenja Biblije. Uvođenju narodnog jezika u liturgiju pridonijela je i praksa iz južnih dijelova Hrvatske, gdje se misa slavila na starohrvatskom jeziku. Pokrenute su mnoge pastoralne inicijative širom svijeta, pa tako i u našim krajevima. Već od listopada 1962. u Zagrebu je pokrenut *Glas Koncila*, a od rujna 1963. izlazi tiskani *Glas Koncila – novo lice Crkve*. Godine 1968. na hrvatskom jeziku tiskane su *Biblija i Ilustrirana Biblija mladih*. U mnogim crkvama svetišta su se počela preuređivati sukladno koncilskim odrednicama.

Ključne riječi za razumijevanje koncila i njegovih dokumenata su: posuvremenjenje, dijalog, suodgovornost, sudjelovanje i zajedništvo. Ovi pojmovi su ujedno i misli vodilje koje se protežu kroz sve dokumente. Ustvari, to su procesi koji su koncilom započeli, a njihovo provođenje traje još i danas.

Provođenje koncilskih smjernica u naše vrijeme

Na 50. obljetnicu otvaranja II. vatikanskog koncila, papa Benedikt XVI., 11. listopada 2012. otvorio je *Godinu vjere*. Za ovu prigodu sazvana ja 13. Sinoda biskupa, na kojoj biskupi iz cijeloga svijeta od 8. do 28. listopada 2012. raspravljaju o *Novoj evangelizaciji za proširenje kršćanske vjere*. Na ova dva načina sveti otac Papa želi potaknuti cijeli katolički svijet da se mnoge koncilске teme ponovno raspravljaju i pokušaju razumjeti u kontekstu našega vremena, kako bi ono što su nam koncilski oci ostavili bolje zaživjelo na dobrobit svih vjernika.

Papa Benedikt XVI.

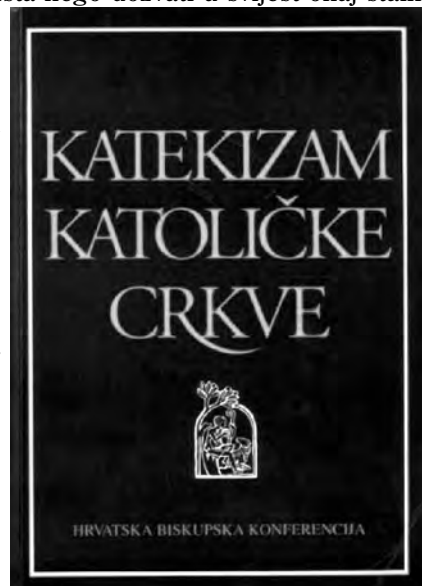
Iako je koncil obećavao mnogo, kod mnogih probudio veliko oduševljenje, međutim i unatoč tomu suvremeni svijet je zapao u veliku krizu vjere, koja itekako muči i nas vjernike. Crkvi zato treba uvjerljiva opredijeljenost za novu evangelizaciju. Kako je to Papa u svom Apostolskom pismu *Vrata vjere* naglasio, na nama je da svjetlo vjere ne držimo sakrivenim, nego držeći ga visoko podignutim, do-

pustimo da ono obasja živote i svih onih s kojima se na svojim životnim putovima susrećemo, kao i da ne dopustimo da sol našeg vjerskog življenja obljutavi, da ne postane neprivlačna, bespotrebna, nego da primjerom pružamo dobar okus životnog smisla (usp. Mt 5,13-16).

To nam je moguće samo ukoliko iskrenim obraćanjem ponajprije poradimo na sebi. U tom smislu Papa nas poziva da u ruke uzmemo Katekizam Katoličke crkve te se upustimo u produbljivanje razumijevanja sadržaja naše vjere. U Katekizmu je ponuđena snaga i ljepota naše vjere, te joj je on ujedno i sredstvom i potporom. Preglednost strukture Katekizma omogućuje bolje razumijevanje poklada vjere. Tako je u njemu najprije izložena ispovijesti vjere pa slijedi izlaganje o sakramentalnom životu. Bez liturgije i sakramenata ispovijest vjere ne bi imala svoju učinkovitost, nedostajala bi joj milost koja podupire kršćansko svjedočenje. Poslije nauka o sakramentima slijedi onaj o moralnom životu, koji dobiva svoje značenje tek ako se postavi u odnos s vjerom, liturgijom i molitvom.

Tek ako smo sami otkrili vrelo pravog, istinskog života, osjećamo u sebi snažni poziv da i druge ljude iz pustinja užurbane rastresenosti povedemo prema oazama mira i duhovne radosti života. Pozvati drugoga da se osmjeli uputiti stazom života, kojom mi sami već u vjeri hodimo, nije ništa nego dozvati u svijest onaj stalni poziv, upisan u ljudsko srce, da se čovjek uputi u traženje Onoga kojega ne bi tražio da mu već nije došao ususret. Ujedno na taj način se i sami uključujemo u provođenje smjernica II. vatikanskog koncila, jer odgovornost za Crkvu i očuvanje vjere imamo svi, sukladno našem staležu i primljenim darovima.

Novi đakon Subotičke biskupije

U prepunoj đakovačkoj bazilici sv. Petra, polaganjem ruku đakovačko-osječkog nadbiskupa Marina Srakića, 20. listopada subotički bogoslov Vinko Cvijin primio je red đakonata. Osim Vinka, red đakonata primili su i Tomislav Benaković (Županja), Mario Brkić (Slavonski Brod), Marko Martić (Slavonski Brod) i Ivan Stipić (Ivankovo).

Vinko Cvijin, rodom sa Bikova, a župljanin Marije Majke Crkve iz Aleksandrova, nakon marljivog i plodnog petogodišnjeg studija teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu, zaređen je za đakona zajedno s četvoricom kolega iz Đakovačko-osječke nadbiskupije. Na misnom slavlju u đakovačkoj katedrali, koje je predslavio nadbiskup Srakić, koncelebrirao je veliki broj svećenika, među kojima je bilo i nekoliko svećenika iz Vojvodine, zajedno sa župnikom našega ređenika, **mons. Slavkom Večerinom**. Oko osamdeset hodočasnika kako iz crkve Marija Majke Crkve, tako i iz drugih subotičkih župa, nazočili su ovome misnom slavlju i na taj način sudjelovali u radosti Vinka i njegove obitelji i iskazali zahvalnost Bogu zbog milosti poziva kojim je darovao našu biskupiju.

U nedjelju, 21. listopada, na svečanoj prijedodnevnoj misi u crkvi u Aleksandrovu, Vinko Cvijin je služio prvi puta pri svetome oltaru kao đakon. *Osjećam se pred vama kao dječak koji je obuo tatine velike cipele i nespretno hoda u njima, nadam se da ću porasti u hodu širenja Božje riječi*, rekao je Vinko u homiliji i dodao: *Đakonskim ređenjem pristao sam patiti i služiti: patiti s vama i služiti Bogu i ljudima*, rekao je novozaređeni đakon. Vinko Cvijin će svoj praktikum od godinu dana vršiti kao pastoralni asistent u župi u Čantaviru. /**Nevena Mlinko**/

Tribina u Maloj Bosni

Dolaskom novoga župnika, vlč. **Dragana Muharema**, u župu Presvetog Trojstva, nastavljaju se tribine koje je svojedobno započeo prijašnji upravitelj župe, vlč. **Lazar Novaković**. Predavač je bio preč. **Julije Bašić**, a govorio je o 50. obljetnici II. vaticanskog koncila.

Iako je ovo tema koja bi zahtijevala dulje rasprave, predavač je uspio u vrlo kratkim i jasnim crtama dočarati same pripreme, tijekom koncila te što on danas znači za nas kršćane. Naglasio je kako je koncil nastojao da se ista vjera živi i dalje u svijetu koji se neprestano mijenja. Sabor je također pokazao da je istinski poziv čovječanstva ljubiti čovjeka da bi se ljubilo Boga.

Anita Pelhe

Održana sjednica Skupštine udruge Marija

Redovita sjednica Skupštine udruge Marija, koje upravlja projektom Radio Marije u Srbiji, održana je 25. rujna u Novom Sadu.

Nakon svete mise, koju je predslavio **mons. Stanislav Hočevar**, nadbiskup i metropolita beogradski, održan je sastanak s više točaka dnevnog reda. Među ostalim je bio i financijski izvještaj za 2011. godinu, a i novi sastav uredništva programa. Na čelu programskog dijela na mađarskom jeziku potvrđen je i dalje **vlč. István Palatinus**, dok je brigu za program na slavenskim jezicima preuzeo **preč. Jakob Pfeifer**, višegodišnji suradnik Radio Marije. Razmatrana je trenutačna situacija ovoga medija u Srbiji, sudjelovanje na V. Svjetskom kongresu Radio Marije koji je održan od 7. do 12. listopada u Italiji, te planovi za budućnost. /**Csaba Kovács**/

Hodočašće „Verglaj za Radio Mariju“

Pod geslom „Verglaj za Radio Mariju“, Radio Marija Srbije organizirala je 6. listopada hodočašće biciklima od Subotice do Novog Sada.

Polazak je bio ispred studija Radio Marije u Subotici izjutra u 9 sati, a cilj je bio studio Radio Marije u Novom Sadu. Hodočasnici su imali usputne susrete s članovima molitvenih skupina u mjestima kroz koja su prolazili: u Starom Žedniku, Bačkoj Topoli, Malom Idošu i Srbobranu. Bila je i jedna ekumenska postaja kod biskupa Reformatske kršćanske crkve, dr. Istvána Csete-Szemesija u Feketiću. Sveta misa zahvalnica bila je u kapeli Radio Marije u Novom Sadu u 17,30 sati, a predslavio ju je vlč. **András Hornyák**, župnik iz novosadske župe sv. Roka. Nakon svete mise uslijedio je bratski agape koji su pripremili suradnici i slušatelji Radio Marije, a potom su se hodočasnici vratili u Suboticu autom i vlakom.

Hodočašće je imalo dvije nakane: potrebe Radio Marije u Srbiji i uspjeh V. Svjetskog kongresa Radio Marije koji je održan od 7. do 12. listopada u Collevalezzi (Italija). Sudionici su bili uglavnom mlađi, ali je bilo i starijih osoba. Po njihovim izjavama, uživali su u ovome hodočašću i, kako je netko rekao: bilo je fizički teško, ali smo uz molitvu i ustrajnost uspjeli svladati daljinu – tako je i u duhovnom životu potreban napor i trud da se svladaju poteškoće.

Csaba Kovács

Misa za bebe u somborskoj crkvi Uzvišenja sv. Križa

U crkvi Uzvišenja sv. Križa u Somboru, proslavljena je 7. listopada sveta misa posvećena bebama. Bilo je to povodom zatvaranja Godine beba.

Tog dana na misi se okupilo mnoštvo župljana i djece različite dobi, od onih najmanjih koje su u rukama nosili majke i očevi, do osnovnoškolaca i mladeži. Prije početka liturgijskoga dijela, župnik **Marinko Stantić** s radošću je najavio i krštenje novog člana naše župne zajednice, malog **Maksima Marinića**. Posebno je lijepo bilo vidjeti kada su mladi roditelji sa svojim bebama u naručju čitali misna čitanja i molitve vjernika. Bio je to doprinos svečanijem ugođaju.

U propovijedi je župnik govorio o najvrjednijem daru koji je čovjeku darovan od Boga, o djetetu. Nadalje se osvrnuo i na odgovornosti u odgoju djece unutar obitelji, škole i društva općenito. Osobito je istaknuo vrijednosti kršćanske obitelji, kršćanskoga odgoja i molitve za zdrav duhovni život mladih. Na kraju svete mise župnik je zahvalio svima nazočnima, osobito najmlađima, podsjetivši osnovnoškolce da ih njihove vjeroučiteljice s nestrpljenjem čekaju u školi i u župi, jer je započela nova vjeronaučna godina. Tako je završila Godina beba, da bismo u četvrtak, 11. listopada proslavili početak Godine vjere uz klanjanje i poticanje rasta u vjeri. Čast da ju prvi obilježe imali su naši najstariji župljani, jer je misa naredne nedjelje bila posvećena upravo njima. /**Marija Šeremešić**/

Restauracija Kalvarije u Lemešu

Nakon tri godine prikupljanja milodara u tuzemstvu tj. lokalnoj zajednici i inozemnih donacija u ovo iznimno teško i krizno vrijeme, uspjeli smo prikupiti neophodna sredstva za saniranje krova i tako omogućili daljnje interijerske radove na restauraciji lemeške Kalvarije.

Ravni krov na koji se dolazi s lijeve i desne strane masivnim stubama, izoliran je najsuvremenijim sintetičkim masama i prevučen novim betonskim slojem. Postavljene su okapnice i novi oluci te je zadržavanje vode na vidikovcu svedeno na minimum, a time spriječen prodor vode kroz postojeće sada već sanirane pukotine. Objekt je izgrađen 1928. godine i bio je veoma posjećivan ali je za vrijeme nadolazećih ideologija zapostavljen i prilično devastiran. Zahvaljujući kvalitetnoj izgradnji i neospornoj stručnosti arhitekta **Josipa Baslera** kapela je izdržala sve nalete bunta, revolta i vandalizma. Župnik **Antal Egedi** uvidio je ozbiljnost problema i neophodnost brze reakcije pa je tako brigu o kapeli povjerio dvojici požrtvovanih vjernika **Peteru Klinovszkom** i **Željku Zeliću**. Izvođač radova bio je poduzetnik iz Čonoplje **Milorad Todorović**, koji je s ljudima iz svog tima u veoma adekvatnom vremenskom roku odradio posao vrijedan 3300 eura. Zahvaljujemo svim ljudima dobre volje koji su darovali i na bilo koji način pomogli izvođenje radova kao i gospodinu **Andrásu Mátyusu**, njemačkom prioru, na priloženoj donaciji, istaknuo je Peter Klinovszki za Zvonik.

Početak vjeronaučne godine obilježen je u Lemešu 7. listopada, nedjeljom svetom misom na kojoj su najmlađi vjernici molili zaziv Duha Svetoga i božji blagoslov na položene školske torbe pred oltarom. U propovijedi župnik se obratio učenicima i posavjetovao ih da marljivo uče i vode računa o svom ponašanju, štiju nastavnike i pomažu roditelje i starije u domaćinstvu te budu na primjer nadolazećim generacijama. Župnik je vjeroučitelj u O. Š. „Bratstvo – Jedinstvo“ u Lemešu, a na vjeronauk trenutačno ide 120 djece. Svečanom svetom misom Lemešani su 14. listopada zahvalili Bogu za oskudne i skromne plodove zemlje i ljudskog rada. Okupljeni oko oltara i okrijepljeni Božjom riječju, ohrabreni da ne posustaju, molili su za plodniju i bogatiju narednu godinu, za uspješnije novo ljeeto, za sigurniju ljetinu i duhovno ispunjenje svih žetelaca u Božjemu vrtu. Tijekom mjeseca listopada svaki dan u 18 sati održava se listopadska pobožnost kroz koju nas vode poštovatelji krunice. /**Željko Zelić, Lucia Tošaki**/

Gradi se crkva Sv. obitelji u Velikom Radanovcu

Subotički biskup Ivan Pénzes blagoslovio je 7. listopada kamen temeljac za crkvu Sv. obitelji na Velikom Radanovcu, uz sudjelovanje domaćeg župnika Josipa Leista i desetak svećenika. Na misi je na mađarskom jeziku propovijedao mons. István Koncz, a na hrvatskome jeziku mons. Andrija Anišić.

Palički župnik i upravitelj vikarije na Radanovcu preč. Leist izrazio je tom prigodom nadu da će se nova crkva moći blagosloviti 2014. godine na nedjelju Dobrog pastira. Prije blagoslova, mjesni đakon vlč. József Koleszár pročitao je Povelju o gradnji crkve Svete obitelji na Velikom Radanovcu. Crkva se gradi po projektu koji je izradio diplomirani inženjer građevinarstva Branislav Čopić i diplomirana inženjerka arhitekture Paula Milodanović. Gradnju crkve je započelo poduzeće „Expres-Servis“, čiji je vlasnik Miodrag Bardić. Nadamo se da će se ovaj plemeniti poduhvat uz Božju pomoć, po zagovoru Blažene Djevice Marije, kao i zahvaljujući darežljivoj plemenitosti velikodušnih darovatelja na dobrobit svim vjernicima Velikog Radanovca uspjeti ostvariti. Želja nam je da ova crkva na Velikom Radanovcu bude stan Božji među ljudima, dom vjerničkom narodu, znak zajedništva ljubavi i mira među ljudima. Blagoslovu kamena temeljca nazočili su uz brojne vjernike i svećenike susjedne paličke parohije Sv. Ilije gromovnika, o. Dušan Đukić, predstavnici gradske vlasti, Mjesne zajednice, projektant, izvođač radova i drugi. Pjevanje na misnom slavlju predvodio je župni zbor pod ravnanjem Gabriele Milodanović.

Teritorij Mjesne zajednice Veliki Radanovac gotovo se poistovjećuje s teritorijem koji potpada pod crkvenu vikariju. Nalazi se šest kilometara istočno od Subotice prema Paliću. Po popisu iz 2002. godine, ima 2.062 stanovnika. Mještani procjenjuju da ovdje danas živi oko 2.500 stanovnika. Po shematizmu Subotičke biskupije, na ovom području ima 1.500 vjernika.

2011. Isti biskup je već 29. prosinca na blagdan Sv. obitelji uz nazočnost brojnih vjernika, svećenika i uglednika grada i mjesta, blagoslovio zemljište za izgradnju nove crkve. Zemljište je darovao mještanin Imre Garza a nalazi se na lijevoj južnoj strani širokog „progona“ Pješčarine ulice u blizini početka šume

s voćnjakom u rodu, i površinom 3.500m². Ubrzano se radilo na prijepisu vlasništva, pribavljanju urbanističkih uvjeta, izradi projekta, pribavljanju dozvola i suglasnosti kako biskupskih tako i gradskih, kao i osiguranja potrebnih financijskih sredstava za ugovaranje izvođača radova. Radovi su započeli već 2. srpnja 2012. Izražavajući radost zbog ovog događaja, župnik Leist ističe: *„Srce mi se raduje. Ovo je dan što nam je darovao Gospodin, a Gospa neka prati posao i brine da njezin Sin ima svoju kuću a mi topao dom.“* Župljanka ove župe **Elizabeta Kulhanek** rekla je da se Radanovac zadnjih 20 godina brzo razvija i naseljava, naročito premještanjem II. Vojarne, te spajanjem teritorija Subotice i Velikog Radanovca. Stoga se nada da će buduća crkva i uz vrijednog župnika biti i ispunjena vjernicima.

Grgo Kujundžić

Blagoslov Rokinog križa

Još davne 1937. godine, točnije 4. listopada, Roko Vojnić Tunić dao je podići križ, „Na čast Krista raspektoga ljudskog roda Spasitelja“, kako je na križu i zapisano.

Vremenom je križ utjecajem vremenskih prilika pa i same vegetacije izgubio na svojoj stabilnosti te se nakon jakoga nevremena 2010. godine srušio. Nakon toga križ je strpljivo čekao nekoga tko će ga obnoviti. Na sreću, ne predugo. Ubrzo se javio **Andrija Ivanković** te odlučio zajedno sa svojom obitelji obnoviti križ. Nakon obnove križa uslijedio je i blagoslov. U nedjelju 14. listopada 2012. godine u župnoj Crkvi u Žedniku služena je sveta misa za blagoslov obitelji Ivanković koju je predslavio preč. **Franjo Ivanković** uz koncelebraciju domaćeg župnika preč. **Željka Šipeka** koji je na kraju svete mise uručio Andriji Ivankoviću zahvalnicu u ime župljana Žednika i Novog Žednika. Nakon svete mise vjernici su se osobnim automobilima uputili prema obnovljenom križu, kojega je blago-

slovio župnik Željko. Na kraju blagoslova uslijedilo je pojedinačno čašćenje križa, a majka obitelji Ivanković, **Kata**, izmala je na mnogim licima suze svojom prekrasnom pjesmom koju je napisala za ovu prigodu. /**Željko Šipek**/

Marija Majka Crkve: 30. obljetnica posvete crkve

Svečanom svetom misom obilježena je 11. listopada 30. obljetnica posvete crkve Marije Majke Crkve u Aleksandrovu. Misno slavlje predslavio je župnik vlč. Slavko Večerin uz koncelebraciju kapelana vlč. Ivica Ivankovića Radaka. Nakon euharistije, prigodnim čašćenjem iskazana je zahvalnost zaslužnim članovima Pastoralnog vijeća ove župe za njihov dosadašnji trud i zalaganje.

Na mjestu starog „Fircovog mlina“ u Aleksandrovu od 1982. godine ponosno stoji katolička crkva. Da nikada, a ne samo u sadašnjim vremenima, nije bilo lako izboriti se za ispunjenje potreba i želja, kao i o brižnoj Božjoj milosti koja se daje u pravi čas, svjedoči i izgradnja crkve Marija Majka Crkve. Od 1968., godine ustanovljenja samostalne Subotičke biskupije, pisane su molbe za dozvolu izgradnje crkve u Aleksandrovu koje nikako nisu bile odobravane. Božja providnost i ljudska dosjetljivost ipak su učinile svoje. Subotički biskup mons. Matija Zvekanović u povodu srebrnog jubileja biskupskog posvećenja primio je od komunističkih vlasti odličje za bratstvo koje je dao u zalag za izgradnju nove Crkve u Subotici tako što je tadašnjem predsjedniku općine, g. Bagiju, rekao da će vratiti odličje ukoliko ne dobije dozvolu za izgradnju crkve u Aleksandrovu. Tako je dogovor uspješno sklopljen.

Kameni temelj, vidljiv na ulazu u crkvu s lijeve strane, postavljen je na blagdan sv. Mateja apostola i evanđeliste

1981. godine, a sačinjavaju ga, pored moći Male Terezije, kamen s Kalvarije iz Fatime i kamen s XII. postaje iz Lourdesa koje su donijeli hodočasnici Subotičke biskupije iste te godine. Gradnja u trajanju od 8 mjeseci nije se temeljila samo na radu i novcu, nego povrh svega na neprestanom moljenju krunice po obiteljima. Ovo snažno vjerničko iskustvo nastavilo je živjeti po domovima i nakon završetka radova. U znakoviti spomen otvaranja II. vatikanskog sabora, 11. listopada 1982. godine, biskupi Zvekanović, Kuharić i Segedi blagoslovili su novu crkvu i pomazali dvanaest križeva donesenih iz marijanskih svetišta ondašnje Jugoslavije ispod kojih je gorgelo dvanaest svijeća iz švicarskog svetišta Einsindeln. Ovi, kao i mnogi drugi detalji, svjedočili su i dan danas svjedoče o simboličnoj vezi između Europe i našeg podneblja koje zagarava i čuva svojim nježnim srcem Majka cjelokupnog čovječanstva.

Vremenom su postavljene postaje Križnog puta, zamijenjen je tabernakul, doneseni su dijelovi oltara i kip Gospe Bistričke, nabavljene su orgulje, izgrađen kor, dograđene dvorane i kuća časnih sestara. Prvi oltarnik koji je donesen iz Mariazella i svijeće iz Alttotinga istrošeni su i zaboravljeni, ali bogata kolekcija slika od slame koja je rad **Ane Milodanović**, kao i portreti hrvatskih i mađarskih svetaca i blaženika nadomještaju nekadašnja blaga ostajući na trajni spomen i diku crkvi u Aleksandrovu i Subotičkoj biskupiji.

Prvi župnik i ujedno izgraditelj crkve je **dr. Andrija Kopilović**, nakon kojeg je ovu službu preuzeo sadašnji župnik mons. Slavko Večerin. Župa broji oko 5000 vjernika.

Nevena Mlinko

Kumstvo i misije u Maloj Bosni

Treće nedjelje u listopadu, Crkva u svijetu slavi Misijsku nedjelju. Misijska nedjelja svečano je proslavljena i u župi Presvetoga Trojstva u Maloj Bosni.

Naime, župljani župe Presvetog Trojstva iz Male Bosne su prije četiri godine započeli s prodajom kolača za potrebe misija u Africi. Prije tri godine kao župa postali su „kumovi“ jednom dječaku, što znači da prilozima koji se prikupe od prodaje kolača, koje pripremaju vrijedne ruke žena, omogućuje osnovne potrepštine za jednu godinu školovanja. Iz godine u godinu s radošću se pripremaju slastice i velikodušno daju darovi za njihovo malo kumče, a tako je bilo i ovoga puta. /*Anita Pelhe*/

Blagoslov obnovljenih orgulja u Vajskoj

U župi sv. Jurja u Vajskoj upriličena je 16. listopada svečana sveta misa pod kojom su blagoslovljene obnovljene orgulje. Svetu misu i blagoslov predvodio je dekan bačkog dekanata preč. Marijan Dej u zajedništvu s nekoćinim svećenika.

Misi su prisustvovali i gosti iz Austrije, iz biskupije Salzburg koji su financijski pomogli obnovu a koje je predvodio vlč. **Duka Pejčić**, trajni đakon, porijeklom iz Vajske. Nakon mise i blagoslova uslijedio je prigodni koncert kojeg su održali udruženi zborovi „Neven“ iz Bača i „Zvony“ iz Selenče pod ravnanjem **prof. Juraja Suđija**. Na kraju programa župnik vlč. **Josip Kujundžić** zahvalio je nazočnima, napose izvođačima radova, obitelji **Kenjereš** iz Zrenjanina koji su uspjeli vratiti u funkciju oronule i utihnule orgulje. Zahvala je upućena dobročiniteljima iz Austrije, nazočnim gostima, izvođačima te svima koji su pomogli da vajštanske orgulje ponovno zasviraju. /*Zv/*

Dan zahvalnosti u Plavni

Nedjelja zahvalnosti u župi sv. Jakova u Plavni proslavljena je 21. listopada svetom misom koju je predslavio župnik Josip Štefković.

U crkvi, koja je sada skoro potpuno oslikana, pojedine slike restaurirane, a dvije, koje su pronađene ispod naslaga žbuke, obnovljene, okupio se lijep broj župljana. Uz to, crkva je za ovu prigodu bila ukrašena jesenskim plodovima i cvijećem te raznim plodovima zemlje, što je bitno utjecalo na duhovno raspoloženje vjernika i njihov dublji doživljaj svete mise. Na misi zahvalnici ove je godine dvanaestero djece i jedanaest odraslih župljana bilo odjeveno u narodne nošnje. Lijepo je bilo vidjeti narodno ruho šokačkih i bunjevačkih Hrvata, što je, nesumnjivo, zasluga mjesne hrvatske udruge kulture kao i župne zajednice.

U svojoj propovijedi vlč. Josip izrazio je svoju radost te naglasio potrebu da svi nazočni zahvale Bogu za sve milosti, darove i jakost bez čega se u ovome životu ne može ništa postići. On nam je to doista i pokazao svojim radom i obnovom pet župa o kojima skrbi. U svojoj propovijedi župnik je najavio da je, glede oslikavanja, ostalo još uraditi sliku sv. Tome Mora, „Čovjeka svih vremena“, i tu simboliku usporedio sa životom vjernika koji svoju vjeru trebaju svjedočiti svaki dan te unapređivati svakodnevno svoj odnos s Bogom i bližnjima. Ovaj je svećenik već unaprijed imao ljubavi i simpatije prema svojim župljanima, ma kakvi oni bili, i ma kakve bile njihove pogreške. Središte

njegova života je, prije svega, oltar, ispovjedaonica, propovjedaonica, ali i obnova svega sakralnoga kao i duha zajedništva, što često nedostaje u ovome kraju. Ipak, svi su vjernici već uočili da za ovog svećenika važi geslo „najprije *facere* (činiti), a onda *docere* (poučavati)“. Pastoralni razlozi to upravo i zahtijevaju, jer je obilježavanje 200-te obljetnice crkve u Plavni proglašeno na ovogodišnjem proštenju. Baš se čudesno poklopilo s Godinom vjere što ju je papa Benedikt XVI. nedavno proglasio.

Sveta je misa bila obogaćena velikim brojem ministranata, a lijep dojam nazočnima ostavio je prinos simboličnih darova, koje su djeca donosila pred oltar na blagoslov: križ, svijeću, Bibliju, cvijeće, voće, povrće, hostiju, kruh, vino... Zbor HKUPD-a „Matoš“, u ulozi župnog zbora, i ovoga je puta svojim pjevanjem uljepšao svetu misu zahvalnicu te je učinio svečanijom. /*Zvonimir Pelajić*/

Internacionalni sastanak za razvoj župnih Caritasa

U Sofiji, u glavnom gradu Republike Bugarske, održan je 10. i 11. listopada sastanak na temu „Regionalno partnerstvo za razvoj župnih Caritasa“. Na susretu se okupilo 33 sudionika iz 10 različitih država. Iz Subotičke biskupije sudjelovali su: Franjo Ivanković, župnik iz Tavankuta i Tibor Zsunyi, đakon iz Bačke Topole.

Susret je započeo svetom misom u konkatedrali sv. Josipa koja se nalazi u centru Sofije. Prvog dana nakon predstavljanja i upoznavanja slijedila je pozdravna riječ **mons. Petka Hristova**, biskupa Plovdiva i predsjednika Caritasa Bugarske. Prvo predavanje imao je **don Salvatore Ferdinandi** iz Caritasa Italije. Tijekom izlaganja bilo je prilike za dopune, komentare i pitanja. U poslijepodnevnom dijelu programa slijedilo je drugo izlaganje istoga predavča. U završnom dijelu programa prvog dana predstavnici pojedinih regionalnih Caritasa iznijeli su svoja iskustva i očekivanja o planu razvoja župnih Caritasa. Drugog dana, nakon jutarnje svete mise u sklopu programa bilo je govora o dobroj praksi rada župnih Caritasu u Bugarskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Crnoj Gori i Sloveniji. Susret je koordinirao **fra Miljenko Stojić**, ravnatelj Caritasu Bosne i Hercegovine. Na kraju prijepodnevnog susreta ponovno su se susreli svi sudionici kako bi se u kratkim crtama upoznali s radom koji se odvija paralelno u dvije grupe. Koordinator regionalnih Caritasu imali su svoj cjelodnevni susret zasebno i samo su ostale sudionike kratko izvjestili o svojim planovima i dogovorima. Sudionici seminara drugoga su dana imali mogućnost razgledati znamenosti Sofije uz stručnu pomoć vodiča. U 18 sati svi su sudionici sudjelovali na svečanom prijemu u Aposloskoj nuncijaturi u povodu otvaranja Godine vjere. Na susretu je promoviran Priručnik za župne Caritasu „Ljubi bližnjega svoga“ koji je nedavno objelodanjen i koji bi trebao biti izvršno pomagalo u radu. /*F. I.*/

120 godina kapelice BDM Kraljice svijeta na Paliću

Na blagdan Blažene djevice Marije Kraljice svijeta proslavljeno je proštenje u kapelici na Paliću koja je podignuta njoj u čast prije točno 120 godina.

Svetu misu na sam blagdan u 18 sati predvodio je preč. **István Dobai**, direktor Caritas Subotičke biskupije i župnik na Šupljaku u zajedništvu s umirovljenim župnikom **Imreom Sótijem**, uz asistenciju trajnog đakona **Józsefa Kole-**

szára. U prigodnoj propovijedi preč. Dobai je naglasio kako naziv koji se pripisuje Mariji – „Kraljica svijeta“ nije marijanska dogma Crkve, ali su je vjernici po čitavom svijetu smatrali Kraljicom i tako je častili zbog istine da je ona Isusova Majka i da je dušom i tijelom nebo uznesena.

Eržebet Rihter

Misa zahvalnica u Sonti

Misom zahvalnicom u župnoj crkvi sv. Lovre u Sonti vjernici su u nedjelju, 14. listopada, zahvalili Bogu za plodove zemlje koje su primili ove godine. Misno slavlje predvodio je sončanski župnik vlč. **Dominik Ralbovsky**.

Župnik je u propovijedi pozvao vjernike da zahvale Bogu na svemu što nam daruje: na obitelji, bližnjima i darovima zemlje koje su prinose na oltar, te svemu što posjeduju. Podsjetio ih je i koliko je važno biti spreman darivati, biti dobrotiv i milosrdan prema drugima i imati razumijevanja za njih. Darove na oltar prinose vjernici odjeveni u starinske narodne nošnje. Na kraju misnog slavlja župnik Dominik je zahvalio svima koji su na njemu sudjelovali, osobito onima koji su sudjelovali u pripremama ili donijeli najljepše plodove sa svo-

jih imanja, te dragome Bogu u čije su se ime svi okupili.

Ivan Andrašić

Katolici u Indiji

U vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka u Subotici, u subotu 19. listopada održana je **Kršćanska tribina grada Subotice**. Tribina je bila posvećena **Svjetskom misijskom danu koji se slavio sutradan**.

O katolicima u Indiji i svojim doživljajima s hodočašća u tu daleku zemlju, govorio je **dr. sc. Ivan Dulić**, liječnik iz Vinkovaca, koji je u veljači ove godine hodočastio onamo s jednom grupom vjernika iz Slovenije.

U svom izlaganju dr. Dulić je najprije govorio o samoj Indiji, koja je druga zemlja po brojnosti stanovnika u svijetu. Zatim je vrlo lijepo prikazao kako je kršćanstvo, po apostolu Tomi, došlo u Indiju. On je naglasio kako je prisutnost tog apostola još uvijek živa u Indiji, iako je od njegove smrti prošlo već gotovo dvije tisuće godina. Posebno je govorio o tri središnje postaje njihovog hodočašća a to su bili grob bl. Majke Terezije u Kalkuti, zatim Brdo sv. Tome, te marijansko svetište Gospe od dobrog zdravlja u gradu Velankanni. Osim tih katoličkih mjesta, posjetili su i druga značajna mjesta u Indiji vezana za indijske religije kao što je rijeka Ganges te hram božice Kali.

Kroz mnoštvo zanimljivih fotografija i videozapisa s hodočašća, dr. Dulić je sudionicima tribine dočarao život u Indiji. Svi su bili iznenađeni i oduševljeni njegovim poznavanjem povijesti i sadašnjosti Indije te tečnim izgovaranjem mnogih indijskih pojmova.

Sudionici tribine posebno su bili iznenađeni lijepim i velikim katoličkim crkvama u Indiji a najviše ih je potresla užasna bijeda i siromaštvo koje je vrlo izraženo u mnogim dijelovima Indije.

A. A.

Seminar za stručno usavršavanje vjeroučitelja

Seminar za stručno usavršavanje vjeroučitelja pod nazivom „Živjeti vjeru, svjedočiti vjeru – kršćanski uzori kroz povijest“ održan je 5. i 6. listopada u Augustinianumu u Subotici.

Sada već tradicionalni seminar niz godina održava se u ovom terminu uz pomoć kateheta iz Švicarske, a i ove godine je nazočila **Karin Flyri**. Dva uvodna predavanja održali su **preč. Josip Pekanović** na temu „Ususret godini vjere“ i **mr. sc. Jelena Mlinko** na temu „Razlikovni elementi školskog vjeronauka i župne kateheze“. U subotu je na redu bio praktični dio. Sudionici su u dvije radionice imali priliku zajedno izraditi i komentirati pripreme za sat školskog vjeronauka i

pripremu za jedan susret na župi. Vjeroučiteljima su ovakvi seminari od velike koristi, što zbog novih saznanja i iskustva koje mogu steći tako i zbog međusobnog druženja, povezivanja i suradnje. /**J. M.**/

Zavitni dan u Monoštoru

I ove godine u Monoštoru je 13. listopada, u subotu, obilježen jedan od najznačajnijih dana u životu župe tijekom godine – Zavitni dan, baziran na čudnovatome događaju ratne 1944. godine kada ih je spasio Gospi zagovor.

I ove godine, u subotu 13. listopada, na Zavitni dan, veliki broj vjernika iz sela, kao i gostiju iz drugih mjesta, prisustvovao je svečanosti podnevnoj svetoj misi, a na njenom kraju crkvu su posjetili i turisti. Glavni misnik bio je **vlč. dr. Marinko Stantić** iz Sombora. Povodom ovogodišnje svečanosti **vlč. Goran Vilov**, monoštorski župnik, iskazao je svoju radost zbog činjenice da se Monoštorci i ovaj 68. put rado okupljaju na svetoj misi radi obilježavanja ovog dana u zahvalnost Majci Božjoj što je spasila njihovo selo. Uz crkvenu proslavu Zavitnog dana ide i seoska, s kulturno-umjetničkim progra-

mom. **Vlč. Vilov** istaknuo je značaj ovog dvojakog obilježavanja 13. listopada, jer se na oba ova načina utemeljuje i učvršćuje tradicija ovog velikog događaja.

Istoga dana je u dvorani za tjelesni odgoj OŠ „22. oktobar“ kulturno-umjetničkim programom također proslavljen Zavitni dan. Tijekom svečanog programa nastupile su udruge: KUD ogranak „Seljačke sloge“ iz Posavskog Brijega, KUD „Josip Šošić“ iz Tenje, KUD „Matija Gubec“ iz Tavan-kuta, te domaćini iz KUDH-a „Bodrog“.

Dragi gost na proslavi bio je novi konzul Republike Hrvatske **Dragan Đurić**. Ovo je bila zaista najljepša moguća prilika za njegov posjet Monoštoru, a i gost i domaćini iskazali su nadu u sigurna nova viđenja i međusobnu suradnju. Među gostima bili su i mnogi zvaničnici – prijatelji Bačkog Monoštoru, kao i predstavnici kulturno-umjetničkih društava iz okoline. Tijekom programa promovirana su i nova platna-kulise slike čiji je autor monoštorsko-somborski slikar **Stipan Kovač – Malanka**. /**Zdenka Mitić, HR**/

Ja katolik, ti pravoslavac; ima li budućnost sakrament braka?

Tema ovomjesečne tribine mladih koja je 20. listopada održana u dvorani Katoličkoga kruga bila je: **Ja katolik, ti pravoslavac; ima li budućnost sakrament braka? Izvršno predavanje na ovu temu imao je vlč. dr. Ivica Ivanković Radak, župni vikar iz Aleksandrova.**

Predavač je na samom početku svoga izlaganja istaknuo da je nemoguće unaprijed dati odgovor s „da“ ili „ne“. *Hoće li uspjeti mješovita ženidba između katoličke i pravoslavne strane (ili neke druge) ovisi ponajprije o tim dvjema osobama, o njihovom iskrenom razgovoru prije odluke o braku. Ukoliko mi moja vjera, moja pripadnost Crkvi nešto znači, trebao bih to otvoreno reći svom partneru. U životu kršćanina ne prevladava samo srce, tj. emocije, već također i razum a ponajviše vjera. Predavač je istaknuo stav Katoličke crkve koja ipak ne*

preporuča takve ženidbe ali ih dopušta. U situaciji u kojoj se nalaze katolici u Srbiji mješovita ženidba je nerijetka pojava i stoga je tema kojoj treba pristupiti ozbiljno, naznačio je predavač. Predavač je također istaknuo da se nejedinstvo crkava očituje ponajviše u takvim situacijama, koje ponekad kompliciraju bračni suživot. /Zv/

Blagdan sv. Mauricija u Starčevu

Blagdan Sv. Mauricija, koji se obilježava 22. rujna, svečano je obilježen u crkvi u Starčevu, posvećenom odazvao se pozivu te je uz svog župnika Jozu Dusparu dao svoj doprinos svečanom ugođaju euharistijskog slavlja.

Misno slavlje predslavio je vlč. Duspara u konceleciji s još dva svećenika. U svojoj homiliji on se osvrnuo najviše na opću nesigurnost i bojazan od bolesti i drugih neđača kojima je zarobljen suvremeni čovjek. *I pored toga, ljudi danas, bez prave osnove misle da imaju kontrolu nad svojim životom, svojim planetom, pa i šire, a da nisu ni svjesni koliko takvim stavom napadaju obitelj od koje i u kojoj sve počinje. Bog od svih nas, kao apostola današnjice, očekuje aktivno sudjelovanje u propagiranju pravih moralnih i svih drugih vrijednosti*, zaključio je propovjednik.

Danijela Lukinović

Izložba škropionica na Tekijama

U prostorijama Svetišta Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu 30. rujna pod pokroviteljstvom i u suradnji sa svetištem Gospe Snježne na Tekijama, petrovaradinska obitelj Grginčević po prvi puta je priredila jedinstvenu izložbu bogate kolekcije malih kućnih škropionica.

Riječ je o dekorativnim zidnim posudicama u kojima se nekada u katoličkim domovima čuvala sveta voda, koja je služila za križanje i blagoslov. Izložbu su predstavili organizatori, rektor svetišta na Tekijama vlč. **Stjepan Barišić** i upravitelj svetišta **Petar Pifat** te vlasnik kolekcije **Vladimir Grginčević** iz Petrovardina. /*Tomislav Mađarević*/

Duhovna obnova na Tekijama

U nizu duhovnih obnova „*Za naš grad*“, 6. i 7. listopada održana je na Tekijama posljednja duhovna obnova za laike. Moto duhovne obnove je bio „*Ne osuđivati, nego spašavati*“, a predvoditelj obnove bio je isusovac, p. Ivan Vinkov, župni vikar u župi Srca Isusova na Zametu u Rijeci.

Prvog dana u subotu program sastojao se od pobožnosti Gospi Tekijskoj i svete mise. Drugoga dana u svome predavanju pater Vinkov je naglasio kako treba stalno spašavati, a ne osuđivati, te podsjetio da Bog svoga sina Isusa Krista nije poslao da sudi svijetu, nego da ga spasi po njemu. Sadržaj obnove tekao je redovitim rasporedom: ispovijed, pobožnost Majci Božjoj, sveta misa, euharistijsko klanjanje i svakoga dana prigodno završno razmatranje pretočeno u razgovor s pitanjima i odgovorima. /*Tomislav Mađarević*/

Slavlje u Jermenovcima

Na nedjelju kada se diljem katoličkog svijeta slavi blagdan Kraljice svete krunice, 7. listopada, u Jermenovcima je na taj dan proslavljeno crkveno proštenje, kao i u pripadajućim filijalama u Plandištu, Alibunaru i Hajdučici.

Uz mladoga svećenika **Lászlóa Pethóa**, na misnom slavlju suslavio je salezijanac **Janeza Jelen**. U svojoj propovijedi, vlč. Pethó potaknuo je vjernike na molitvu općenito, a tijekom listopada osobito na molitvu svete krunice, potkrjepujući to primjerima iz života. Obraćajući se napose roditeljima, potaknuo ih je da rado primaju novi život iz Božjih ruku, da lijepo odgajaju svoju djecu, a naročito da im daju primjer međusobnoga poštovanja i ljubavi. *Ako u vašoj kući nema mira i ljubavi, zapitajte se i vi: Možda fali koji dio namještaja. Imamo li u našoj kući klecalo? Molimo li se redovito zajedno prije i poslije jela, a naročito navečer? Ako to nedostaje, trebate to što prije postepeno uvesti u vaše obitelji, pa će opet zavladati mir i povjerenje, kao što je to bilo u svetoj obitelji*, zaključio je propovjednik. Tijekom misnoga slavlja vjernici su imali priliku za svetu ispovijed, budući da su na misnom slavlju mogli dobiti potpuni oprost koji Crkva udjeljuje za taj glavni blagdan u župi ili podružnici. /*Janez Jelen*/

Posjet Franctalaca Zemunu

Skupina Frantalaca posjetila je 21. rujna Zemun, grad u kojemu su oni ili njihovi preci nekada živjeli i radili.

Naime, godine 2008., nakon skoro 70 godina od iseljavanja iz Zemuna, po prvi put je realizirana ideja o skupnom posjetu staroj domovini, Franctalu. Budući da se brzo proširila vijest o uspješnom gostovanju u nekadašnjem mjestu boravka, uslijedio je drugi posjet 2010. godine, a zatim i treći, 2012. godine. Misno slavlje tom prigodom predslavio je u zemunskoj crkvi BDM biskup srijemski, **mons. Đuro Gašparović** u konceleciji domaćeg župnika **Joze Duspare** i župnika franjevačke crkve u Zemunu, **Željka**. Na misi su osim Franctalaca i župljana i sugrađana Zemuna, nazočili i zamjenik austrijskog veleposlanika u Beogradu, **Volkfgang Vagner** i izvršni direktor svih groblja u Beogradu, **Branko Usković**. U svojoj homiliji, mons. Đuro Gašparović je u najvećoj mjeri isticao vrijednost zajedništva među svim ljudima i molitve za budućnost čovječanstva. Ukupnom svečanom ugođaju pridonijeli su i članovi zbora *Sveta Cecilija*. Nakon mise, uslijedila je razmjena prigodnih simboličnih darova od strane domaćina i gostiju kao i riječi zahvale. Za goste je održan kratki koncert koji je priredila skupina talentiranih mladih. Na Bežanijskom groblju na Novom Beogradu, Franctalci su položili vijenac na spomenik svim pokojnim Franctalcima

Zemun: Blagoslov djece i mladih

U crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Zemu, 14. listopada zemunski župnik Jozo Duspara blagoslovio je tijekom svete mise djecu i mladež.

Početak nove školske godine svakako jest pravi povod da djeca, mladi i svi koji na bilo koji način utječu na njihove živote, upute svoje zajedničke molitve Bogu. Uspjeh u školi, na fakultetu, izbor budućeg zanimanja, i što je možda i najvažnije, izbor životnog puta, vrijednosti su za koje su djeca i mladi tražili zagovor na ovoj misi. Svečanom ugođaju svoj doprinos su svakako dali i članovi zbora *Sveta Cecilija*. U svojoj homiliji, vlč. Jozo potaknuo je na razmišljanje zna li današnji čovjek pronaći odmor u Bogu, u kojem smjeru se kreće njegov život i koliko se on osjeća odgovornim za to. *Bog je čovjeka stvorio kao biće koje se izdvaja od svih ostalih stvorenja svojom duhovnošću i sposobnošću rasuđivanja. Budući da je tako, zaključuje velečasni Jozo, čovjek bi trebao svoje materijalno i duhovno bogatstvo dijeliti sa bližnjima, a osobito s djecom i mladima.* Na samom kraju svečanog euharistijskog slavlja uslijedio je blagoslov učenika, studenata i svih mladih koji započinju neku važnu fazu u svom životu. Njihovo druženje nastavljeno je nakon mise u prostorijama Društva hrvatske mladeži Zemuna. /Danijela Lukinović/

Dogadanja u Irigu

Uz jubilarne „20. Pudarske dane“, župnik **Blaž Zmaić** nazočio je otvorenju dječjega maskenbala bundeva, nastupu folklornih grupa, kuhanju paprikaša, prijamu u općini i zajedničkom druženju. U okviru ove manifestacije, 22. rujna su se u Šatrincima vjenčali **Tomislav Greč** i **Ana Sloboda**. Na dvadeset i petu nedjelju, 23. rujna, na svetoj misi u Vrdniku krštena je **Magdalena Juhas**. Misa je prikazana i za pokojnu **Mariju Tomić**. Kroz naredni tjedan prikazane su svete mise s nakanama: za pokojnu **Reginu Mijatović** i na nakanu darovatelja (obje prikazala **Ivanka Varga**). Na blagdan arkanđela Mihaela, Rafaela i Gabrijela, 29. rujna, slavljena je sveta misa za **Ankicu Gergelj**. *Anđeli nam pokazuju kakav je Bog a mi nismo sami na putu, nego nas Bog po njihovoj zaštiti vodi i štiti. Koji anđeo će nam reći, kako ide dalje pjesma?*, uskliknuo je župnik u propovijedi. Dvadeset i šestu nedjelju kroz godinu, 30. rujna, slavili smo kao zahvalnu nedjelju za plodove zemlje i trud ljudi s porukom: *Čovjek je uvijek isti, ma gdje i kad živio. Ali zaboravlja brzo ruku koja ga je vodila. Čovjek je više nego li što jede! Vrijedi, tko daje, taj prima. On prima više ako daje*, rekao je župnik. Nakon molitve svete krunice i svete mise, 14. listopada bio je dirljivi susret u obitelji **Vaš** tijekom uručenja potrebnih lijekova za suprugu, blagoslova sinovljeve nove kuće te molitve i blagoslova bolesnika. Župnik je uz brojne goste 6. listopada u filijali Šatrinci nazočio održavanju manifestacije „8. Guščijada“, uz raznovrsni program i posebni nastup naše djece s njihovim učiteljicama **Sladom** i **Milkom**. Dvadeset i sedma nedjelja, 7. listopada, proslavljena je posebno u Vrdniku na nakanu pokojnih iz obitelji **Karačić** s porukom: *Biti čovjek ispunja se u međuljudskom susretu. Čovjek je biće odnosa. Čovjek treba biće koje mu odgovara. Najjača veza je ljubav između muža i žene. Bog se raduje pouzdanj ljubavi dvoje ljudi a čovjek nalazi svoje ispunjenje u sretnoj ljubavi. Bog povezuje: ljubav između dvoje je tajna*, zaključio je župnik. Župnik je 8. listopada nazočio duhovnoj obnovi srijemskih svećenika u Petrovaradinu na temu: „Služenje kao kršćansko vodstvo“, koju je predvodio župnik Sota, vlč. **Zdravko Čabrajac**. U ovom tjednu služene su svete mise za **Antuna Mulaja** (10. listopada) i za **Istvána i Pistu Fapala** (11. listopada). Dvadeset i osmu nedjelju, 14. listopada, slavili smo na tri mjesta, a u Dobrodolu je sveta misa služena za pokojne **Matu** i **Mariju Putica** (od obitelji **Papp**). Nakon toga okupili smo se na ukopu **Katice Želepski** (75) iz Maradika, koja je umrla u Šatrincima gdje je i pokopana. Uz redoviti školski vjeronauk u OŠ Vrdnik, 17. listopada bila je proslava dana SSS u Irigu. Navečer istoga dana uz program u Srpskoj čitaonici dodijeljena je nagrada za dramsko stvaralaštvo (**Oliver Frljić** iz Zagreba). U tom smo se danu također uz veliki broj nazočnih u Šatrincima oprostili od **Andrije Sulockija** (69). Na spomendan sv. Luke, 18. listopada, godina ma slavimo svetu misu za pokojne iz obitelji **Malahovski** (**Ankicu, Danicu i Franju**), a župnik je tom prigodom istaknuo kako je uvijek radost kada sabrane vjernike pogleda u lice osjetivši da su u radosti i zajedništvu došli proslaviti svetu misu. Brojna događanja u iriškoj župi prati i svakodnevna molitva krunice. /f. f./

Zaziv Duha Svetoga u Petrovaradinu

Dan prije nego je opća Crkva proslavila početak Godine vjere, studenti i mladi su se okupili u zajedništvu sa srijemskim biskupom mons. Đurom Gašparovićem u crkvi sv. Jurja u Petrovaradinu započeti svoje redovite susrete svetom misom i zazivom Duha Svetoga.

U prigodnoj homiliji biskup Gašparović je ohrabrio mlade da čuvaju svoju vjeru, da je produbljuju i svjedoče životom, te ih potaknuo da nastave srijedom dolaziti u Biskupijski pastoralni centar u Petrovaradinu na susrete mladih. Pjevanje na svetoj misi je organizirao i predvodio student **Darko Temunović**, istaknuti član VIS-a *Proroci* iz Subotice. Svake srijede kroz ovu akademsku godinu skupina mladih redovito se okuplja na svojim susretima. /**Marijan Vukov**/

Čestitka za 500. broj Hrvatske riječi

Cijenjeno Uredništvo!

Čestitajući Vam na jubilarnom, 500. broju tjednika *Hrvatska riječ*, koristimo ovu prigodu čestitati Vam na ustrajnosti jer ste unatoč poteškoćama s kojima se kao tjednik hrvatske nacionalne manjine suočavate u suvremenom nakladništvu, uspjeli opstati i razvijati se na dobrobit cijele zajednice. Želimo Vam da i nadalje nastavite hoditi utvrđenim stazama na polju informiranja ali i očuvanja kulturnoga i nacionalnoga identiteta, u čemu ste tijekom proteklih godina imali značajnu ulogu.

Uredništvo katoličkog mjesečnika **Zvonik**

Počela sinoda o novoj evangelizaciji

Papa Benedikt XVI. je u nedjelju, 7. listopada, svečanom misom na Trgu svetog Petra počeo sinodu o novoj evangelizaciji koja okuplja 262 nadbiskupa, biskupa, predstavnika katoličkih redova i istočnih crkava.

Papa je u homiliji podsjetio da je Drugi vatikanski koncil, čija se pedeseta godišnjica također obilježava, bio sveobuhvatan izraz duhovnog i pastoralnog dinamizma XX. stoljeća. Benedikt XVI. je na početku svečanosti proglasio i dvoje novih naučitelja crkve. Oboje su teolozi i propovjednici Evanđelja koji su već odavna proglašeni svecima, Španjolac Ivan Avilski (1499.-1569.) i Njemica Hildegarda iz Bingena (1098-1179). Hildegarda iz Bingena četvrta naučiteljica Crkve nakon Katarine Sijenske, Tereze Avilske i Terezija iz Lisieuxa.

Benedikt XVI. sazvaio je sinodu biskupa iz cijeloga svijeta kako bi zajedno pokušali pronaći načine za „novu evangelizaciju“, u času kada kršćani gube utjecaj u Europi a u nekim dijelovima svijeta su obespravljeni.

Očitovati nadu svijetu u krizi cilj je nove evangelizacije istaknuto je 19. listopada na zasjedanju Biskupske sinode u Vatikanu u raspravi o zaključcima rada po skupinama, izvještava Radio Vatikan. Premda su slijedili razne metode, sve su skupine imale zajednički cilj: svijetu u krizi vratiti nadu, nestabilnoj modernosti gdje se istodobno osjeća odsutnost Boga i nostalgija za Bogom. Crkva se ima usredotočiti u prvom redu na ispit savjesti. Možda se o novoj evangelizaciji govori zato što su kršćani izgubili nešto što im Crkva nije znala ponuditi. Uostalom, da bi se evangeliziralo treba biti evangeliziran, valja se dakle vratiti sakramentu pokore, istaknuli su biskupi.

Na Sinodi se mnogo govorilo o laicima, a laici se obraćaju svećenicima, potičući ih da budu pravi svećenici, da se ne povode za prolaznim modama, da bez straha predlažu vjerske istine, a mi ćemo vas slijediti, jer u sebi nosimo beskrajnu žeđu za vječnim i istinitim, ustvrdili su govornici. /**IKA, RV/**

Na Misijsku nedjelju Papa proglasio 7 novih svetaca Katoličke Crkve

Na svečanom euharistijskom slavlju koje je predvodio na Misijsku nedjelju, 21. listopada, ispred bazilike Sv. Petra u Vatikanu, papa Benedikt XVI. proglasio je svetima sedmero blaženika, četvero redovnika i troje laika.

Uz sudjelovanje brojnih kardinala, oko 400 biskupa i 260 sinodskih otaca, na slavlju su se okupila brojna politička i crkvena izaslanstva te pedesetak tisuća hodočasnika s raznih krajeva svijeta, posebno iz zemalja u kojima su živjeli i djelovali novi sveci Katoličke Crkve.

Svi su oni u različitim razdobljima i sredinama djelovali uz čvrstu vjeru na karitativnom području. Posebnu je pozornost pobudilo proglašenje svetom sjevernoameričke Indijanke Kateri Tekakwitha (1656-1680), prve indijanske svete. To su prvi sveci proglašeni u Godini vjere. Čovječanstvu su potrebni ljudi koji upiru svoje oči u Boga, crpeći iz tog izvora stvarnu ljudskost kako bi pomogli onima koje Gospodin postavlja na naš put da bismo shvatili da je Krist put života, rekao je Sveti Otac i izrazio nadu da će svjedočanstvo novih svetaca, posebno njihova ponuda ljubavi Kristu, pomoći sa svojim zagovorom suvremenoj Crkvi i podržati ju kako bi ojačala svoje misijsko poslanje u naviještanju Evanđelja cijelom svijetu. Svi su novi sveci bili evangelizatori. Bio je to Pedro Calungsod (1654-1672), mladi katehista koji je pomagao isusovačkom misionaru na Filipinima s kojim je i mučenički umro jer je išao naviještati kršćansku vjeru, nastojeći uvjeriti ljude da krste svoju djecu. Misionarka je bila i njemačko-američka franjevka Maria Ana Barbara Cope (1838-1918), koja je umrla liječeći gubavce u Molokai na Havajskim otocima. Bavarska mističarka Anna Schaeffer (1882-1925) vršila je svoje misijsko poslanje, prihativši svoju trajnu invalidnost, s kreveta, tješeći ostale. Talijanski svećenik Giovanni Battista Piamarta (1841-1913), utemeljitelj je kongregacije, izdavačke kuće i odgojitelj mladih. Španjolska redovnica Maria Carmen Salles y Baranguera (1848-1911) je tijekom svog kratkog života shvatila da je za evangelizaciju potreban kršćanski odgoj, dok francuski isusovac Jacques Berthieu, zaljubljen u Boga i madagaskarski narod, pred streljačkim vodom nije htio zaniijekati svoju vjeru i postati glavni savjetnik madagaskarske zajednice.

Papa je istaknuo kako su novi sveci za svoj životni program izabrali Isusove riječi iz Markova Evanđelja: „Sin čovječji došao je služiti i dati svoj život za otkupljenje mnogih“. Svojom herojskom odvažnošću oni su posvema posvetili svoj život Bogu, služeći širokogrudno braći. To su kćeri i sinovi Crkve, koji su izabrali službu slijedeći Gospodina. Novi sveci različitog podrijetla, jezika, narodnosti i društvenih slojeva ujedinjeni su u jedan Božji narod u otajstvu Kristova spasenja.

Prije molitve Anđeoskog pozdravljenja Papa je povjerio majčinskom zagovoru Blažene Djevice Marije, čije je svetište u Lurdu jučer teško pogođeno poplavama, misionare kako bi širom svijeta sijali dobro sjeme Evanđelja te pozvao vjernike da se mole za Sinodu biskupa, koja se već dva tjedna suočava s izazovima nove evangelizacije, a upravo ovih dana rade na zaključnom dokumentu i poruci vjernicima. /**IKA/**

Povećanje broja katolika u svijetu

Svake godine Crkva objavljuje statističke podatke o katolicima u svijetu. Tako se 2010. godine broj katolika povećao za 15 milijuna.

Ukupno se katolicima smatra više od 1,9 milijardi ljudi. Povećanje broja katolika bilježi se svugdje u svijetu, a posebno u Africi gdje se broj povećao za 6 milijuna novih katolika. Crkva broji 5.104 biskupa, što je 39 više nego 2009. godine. Također je sve više i svećenika – u 2010. zaređena su 1.643 nova svećenika, pa je njihov ukupan broj 412.236. Ipak, rast njihova broja ne bilježi se svugdje. Primjerice, u Europi ih je zaređeno 905 manje nego godinu ranije. Broj katehista premašio je 3 milijuna, a upravo se taj podatak smatra ključnim u Godini vjere. U društvenoj sferi, Crkva pokriva više od 5.300 bolnica, 18.000 klinika, 17.000 domova, 547 centara za liječenje gube te 15.300 bračnih savjetovališta. U obrazovnom sektoru, Crkva je otvorila 2.000 više dječjih vrtića pa ih je sada 70.544. Broj osnovnih škola smanjen je za 124, pa ih je sada 92.723 s 30 milijuna polaznika. Broj srednjih škola je u porastu s preko 1.000 novih ustanova i sada ih ima 43.591 sa 17 milijuna učenika. /Laudato.hr./

Prije 100 godina rođen je „33-dnevni papa“ Ivan Pavao I.

Bio je to jedan od najkraćih pontifikata u povijesti papinstva. Ivan Pavao I. umro je samo 33 dana nakon što je izabran za papu, 28. rujna 1978.

Unatoč tome, ili možda baš zbog toga, Albina Lucianija, rođenog prije 100 godina, 17. listopada 1912. i danas se pamti. Ivan Pavao I. nije bio samo prvi Petrov nasljednik koji je odabrao dva imena. On je prekinuo i mnoge tradicije na papinskom dvoru. Odbacio je tako „Pluralis Majestatis“ – vladarsku množinu. Sve do tada pape su, kao i carevi i kraljevi, o sebi govorili u prvom licu množine, oslovljavajući se osobnom zamjenicom „mi“. Ivan Pavao I. nasuprot tome rekao je „ja“. Čak je i tradi-

cionalni prijenosni papinski tron, sedia gestatoria, htio poslati u spremište Apostolske palače. Iz kurije su ga na kraju ipak nagovorili da koristi približno slično prijevozno sredstvo. Uveo je promjene u Švicarsku gardu: dokinuo je do tada obavezno prigribanje koljena u nazočnosti pape.

Ivan Pavao I. došao je iz vrlo siromašnih životnih uvjeta. Njegov otac radio je kao sezonski radnik u inozemstvu – u Francuskoj, Njemačkoj i Austriji i rijetko je bio kod kuće. Roditeljska kuća u kojoj je odrastao, s tri sestre i dvije polusestre, podsjeća na knjigu „Don Camillo i Peppone“: otac je bio član izrazito antiklerikalne talijanske socijalističke stranke, a majka je bila katolkinja. Unatoč još od djetinjstva slabijem zdravlju Luciani je u svojoj svećeničkoj karijeri najradije htio biti seoski župnik. Prvu svećeničku službu kapelana i vjeroučitelja dobio je nakon ređenja 1935. u svom rodnom gradu Bellunu u regiji Veneto.

Nakon toga predavao je dogmatiku od 1937. do 1947. u tamošnjem sjemeništu. Godine 1958. postao je biskup Vittorio Veneta, mirnog provincijskoga grada u Venetu. Dvanaest godina kasnije, Papa ga je imenovao patrijarhom Venecije. U srpnju 1978. u jednoj je propovijedi rekao da je papa Pavao VI. pogriješio što ga je imenovao na tu službu. Dana 26. kolovoza iste godine, kardinali su ga na konklavama izabrali za njegova nasljednika. /KTA/

Papa oštro osudio „stravičan atentat“ u Bejrutu

Papa Benedikt XVI. oštro je osudio najnoviji bombaški napad u Bejrutu. U poruci maronitskom patrijarhu Bechari Raiju Sveti Otac izrazio je solidarnost žrtvama i njihovim obiteljima.

Riječ je o „stravičnom atentatu“, istaknuo je Papa u brojavi koju je potpisao državni tajnik Svete Stolice kardinal Tarcisio Bertone. Papa moli za mir i pomirenje u regiji, prenosi agencija Kathpress. Benedikt XVI. posjetio je Libanon od 14. do 16. rujna te u Bejrutu slavio misu s više od 300.000 ljudi. /IKA/

Iz tiska

„Atlas biblijske povijesti“
Novo izdanje Kršćanske sadašnjosti

„Radost na dnu duše“
Knjiga Antona Šuljića u izdanju Kršćanske sadašnjosti

„Nevjera i vjera u četiri oka“
Nova knjiga Tončija Matulića u izdanju Glasa Koncila

„Od lajbeka do laika“
Knjiga karikatura Srećka Felixa Puntarića u izdanju Glasa koncila

Majka Terezija – osobni portret
Knjiga Lea Maasburga, koju je objavila nakladna kuća Verbum.

Bez našeg anđela, godina puna tuge i bola

VALENTINA KUJUNDŽIĆ – TINA
8. 1992. – 23. 10. 2011.

Kako živjeti bez tebe, tvoga osmijeha, glasa, dodira, zagrljaja, bez tvoje mudrosti, dobrote, ljepote?
Nebu je trebao anđeo, a to si bila ti.
Nemaju svi roditelji sreću da od Boga dobiju takvo dijete.
Težila si u svemu biti najbolja: u školi, sportu, folkloru, omiljena u društvu – posebna!

Mi, tvoji roditelji, ponosni smo što smo imali privilegij odgajati te.
Bez tebe više ništa nije i nikada neće biti isto.

Tvoji:
tata **Tomica**, mama **Sandra**,
braća **Dario** i **Mateo**
i sestra **Kristina**

Sjećanje na Tinu

VALENTINA KUJUNDŽIĆ – TINA
5. 8. 1992. – 23. 10. 2011.

Neki ljudi ulaze u tvoj život na kratko jer je na tebe došlo vrijeme da dijeliš, rasteš ili učiš.

Došli su ti pomoći kroz teškoće, pružiti ti ruku i biti ti podrška.

Mogu ti se činiti kao da su poslani od Boga, i jesu.

Tu su s razlogom jer ih ti tu trebaš.

Donose ti iskustvo mira ili da te samo nasmiju.

Mogu te naučiti nešto što još nikad nisi učinio. Obično ti pruže nevjerovatnu količinu radosti.

Vjeruj, stvarno je. Ali samo na kratko...

Ponekad odu...

Ponekad te prisile da zauzmeš stav!

Molitva koju si poslao je uslišana,

a sad je vrijeme da kreneš dalje.

Tina, hvala ti što si dio našeg života!

Anđeli postoje – a ti si jedan od njih!

Majka **Kata** i dida **Albe Kujundžić**, obitelji:
tete **Jadranke Horvatski**, **Ivane Kiš** i **Dubravke Dulić** i stričeva **Zvonimira** i **Krešimira**.

† Eva Matarić

Poslije teške i kratke bolesti, u subotu 20. listopada 2012. godine u Subotici je preminula profesorica u miru Eva Matarić r. Menarsky. Rođena je u Somboru 6. veljače 1943. godine kao drugo dijete u obitelji. Poslije završene osnovne i srednje škole u Somboru, u Beogradu je završila studij njemačkog jezika i književnosti. Brak je sklopila u Somboru s mr. Franjom Matarićem, profesorom književnosti. Cijeli radni vijek provela je radeći u školama Apatina i Sombora. Predavala je više jezika. Najviše vremena provela je u Ekonomskoj srednjoj školi u Somboru. Nakon što je prije 19 godina ostala udovica ubrzo odlazi u mirovinu. U mjesecu srpnju ove godine naglo je počela pobolijevati te je ubrzo dijagnosticiran težak oblik tumora na mozgu. Za deset dana ostala je prikovana uz krevet. Posljednja dva mjeseca života provela je u bolnici i u staračkom domu „Beta-nija“ u Subotici. Sprovod pokojnice bio je u nedjelju 21. listopada na Velikom katoličkom groblju u Somboru. Obred sprovoda predvodio je župnik Josip Pekanović uz sudjelovanje petorice svećenika, najbliže rodbine i nekoliko stotina vjernika Sombora. Od pokojnice se u ime svih oprostio njezin ispovjednik Franjo Ivanković, koji je između ostalog rekao: „Možemo reći da je i nju i nas iznenadila njezina teška i podmukla bolest. Nije ni slutila kako joj se zemaljsko putovanje brzo bliži kraju. Poznavali smo je kao osobu punu života i zanosu, a odjednom kao da je sve to nestalo. U bolesti je često, gotovo svakodnevno, u bolnici i staračkom domu primala svetu Pričest. Posebno se veselila Pričesti nedjeljom. Mogu reći da je Eva bila zahtjevna prema sebi. Pored silnih poteš-

koća nije se zadovoljila površnošću vjerskog života nego je nastojala svoj život od najranije mladosti usklađivati s Božjim zakonom. Svakodnevno je molila časoslov. Pročitala je mnoštvo teološke literature. U doba najtežeg komunizma našla je načina da bude crkveno vjenčana sa svojim suprugom i pored toga što su oboje radili u prosvjeti. Sve to govori koliko je njezina vjera bila jaka. Nije se bojala ni otkaza na poslu ako bude primijećena na nedjeljnoj misi. U radu u školi djeci je prenosila pored znanja i najvrednije ljudske kvalitete. Nekoliko svojih učenika, nakon pada komunizma, potaknula je da pođu na sakramente. Ona sama je kao udovica svakodnevno bila na svetim misama: u Novoj ili Staroj crkvi, ili na večernjim misama u crkvi sv. Križa. Rado je pomagala sve tri somborske crkve koje su joj srcu bile prirasle. Mi smo je u crkvi sv. Križa prihvatili kao svoju. Tu se osjećala kao kod kuće. Svi su je poštovali i voljeli. I ona je voljela nas. Rado je pomagala koliko je god mogla na bilo koji način. Voljeli smo njezine šale i njezinu otvorenost i iskrenost. Voljela su je djeca, ministranti, mladi, odrasli i stari. Obogatila je život ove župe koju je toliko voljela. Znanje više jezika omogućavalo joj je da bude most između mnogih osoba. Živjela je s Crkvom i za Crkvu. Bog joj je bio jedini oslonac u životu. U njemu je nalazila snagu i smisao postojanja. Eva je na poseban način mnogo vremena provodila u svakodnevnoj meditaciji i molitvi. To joj je davalo snage da može hrabro se nositi sa svojom samoćom u kojoj je provela veliki dio zemaljskog života. Vjerujem da ono što je napisano na njezinom i muževom grobu: „Kad bih dao tijelo svoje da se sažeže, a ljubavi ne bih imao, ništa mi ne bi koristilo!“, nije uzaludno. Iako je živjela sama, voljela je mnoge i rado druge pomagala. U svojoj blizini vodila je brigu o mnogim nemoćnima i siromašnima. Rado je pratila sav katolički tisak, a posebno se veselila svakom novom broju *Zvonika* kojega je pročitala u cijelosti.“ /F. I./

28. 10. 2012.

30. nedjelja
kroz godinu

Jr 31,7-9;
Ps 126,1-2a. 2b-3. 4-5. 6;
Heb 5,1-6;
Mk 10,46-52

Isusov put u Jeruzalem, o kojem izvješćuje evanđelist Marko, pored toga što se stvarno zbio jest i vrlo simboličan. Taj put kojeg Isus odlučno *ide pred svojim učenicima*, dok oni *su bili zaprepašteni, ali su ga slijedili i bojali se* (Mk 10,32), ovdje je pred samim svojim ciljem. To je kontekst današnjeg evanđeoskog odlomka. Na kraju tog puta Isus susreće slijepca koji prosi. Takvog čovjeka okolina odbija: *mnogi ga ušutkivahu* – kaže evanđelist. Isus ipak čuje njegovu molitvu, zove ga k sebi i uslišava mu vapaje. Isus je prošao kroz mnoga mjesta na svom putu u Jeruzalem, i evo gotovo pri samom kraju, nitko drugi doli slijepi prosjak prepoznaje ga *sinom Davidovim*, tj. Mesijom. Taj slijepac koji je puno bolje „vidio“ odnosno prepoznao Isusa od mnogih koji su ga susretali, sada dobiva i fizički vid i polazi za njim. Potaknuti Isusovom riječju i djelom, molimo i mi, ustrajno poput jerihonskog slijepca, za svjetlost vjere i snagu da ga nasljedujemo skroz do nebeskog Jeruzalema.

11. 11. 2012.

32. nedjelja kroz godinu

1 Kr 17,10-16;
Ps 146,7. 8-9a. 9b-10;
Heb 9,24-28;
Mk 12,38-44

U ovom evanđeoskom ulomku Isus suprotstavlja dva tipa vjerske prakse. Prvog predstavljaju pismoznanci, kojima vjera služi da bi se pokazali. Takvo ponašanje Isus oštro osuđuje. Drugi tip predstavlja siromašna udovica. Prema ljudskom gledanju ona daje bezvrijedni prilog u riznicu, a ustvari daruje sve. Ona daje sve ono što joj je neophodno za život. Isus hvali njezin čin i ponašanje. U Božjim očima nije veliko ono što se ljudima čini takvim, jer Bog ne sudi po vanjštini, nego gleda na srce (usp. 1Sam 16,7). Isus želi da gledamo sami same. Spasenje nije pitanje uspjeha, a još manje pojave, biti viđen. Spasenje zahtijeva da svoja djela usuglasimo sa svojim uvjerenjima. Sv. Pavao upozorava: *Bog se ne da ismjehevati. Što tko sije, to će i žeti* (usp. Gal 6,7). Gospodin traži da imamo čisto srce, pravu vjeru, potpuno pouzdanje u Boga. Žena iz evanđelja nema ništa. Udovica je, bez potpore i sigurnosti. Siromašna je, bez primitaka i zalih. Pa ipak daje ono što joj je potrebno za život, povjeravajući tako svoj cijeli život Bogu. Takva vjera ne može ne dirnuti Isusovo srce, kad vidi kako je Bog ljubljen, čisto i potpuno. Neka Gospodin potakne naša srca da ga i mi tako ljubimo.

4. 11. 2012.

31. nedjelja
kroz godinu

Pnz 6,2-6;
Ps 18,2-3a. 3b-4. 47.51;
Heb 7,23-28; Mk 12,28b-34

Potrebno je vrlo dobronamjerno promatrati pismoznanca iz današnjeg odlomka. Isus često optužuje pismoznance da se više zanimaju za igre riječima nego za prave probleme naroda. Nema ničeg takvog u ovom odlomku. Ovo je čovjek koji želi upoznati i spoznati. On traži Boga, i sa sigurnošću želi znati kako ga naći. Tako možemo razumjeti njegovo pitanje o najvažnijoj zapovijedi. Isus u svom odgovoru cilja na ono najbitnije. Iz cijelog Zakona on izvlači zapovijed koja odiše Duhom samog Zakona. Ova zapovijed je postala molitvom (usp. Pnz 6,4-5) koju uvijek treba imati u srcu, na umu, u rukama, u kući. Isus toj zapovijedi dodaje potrebu da se stavi u djelo po ljubavi prema bližnjemu. Tako možemo provjeriti da li stvarno ljubimo Boga (usp. 1Iv 4,20). Sretan što ga je Isus utvrdio u njegovoj vjeri, pismoznancu mu čestita. Ovaj čovjek je sretan što dobro poznaje Zakon, što je susreo mladog Učitelja koji mu govori da nije daleko od kraljevstva Božjega. Svatko od nas bi želio čuti ovu Isusovu utješnu riječ koja ulijeva sigurnost da smo na pravom putu ka kraljevstvu Božjem.

18. 11. 2012.

33. nedjelja kroz godinu

Dn 12,1-3;
Ps 16,5.8. 9-10. 11;
Heb 10,11-14. 18; Mk 13,24-32

Ako upitamo dijete što za njega znači kraj svijeta, odgovoriti će nam da je to katastrofa, masovno uništenje, aktiviranje atomske bombe, ekološka kataklizma. Ali, kad upitamo Isusa o kraju svijeta, on govori o punini, o povratku. On tvrdi da će se Sin čovječji vratiti, ne kao što je došao da navijesti kraljevstvo i vrijeme milosrđa, nego da se sve ispuni. Tada će svatko naći svoje mjesto i primit će nagradu sukladnu svojim djelima (ups. Mt 16,27). Isusov navještaj pun je ove skrbi da ljudima otvori oči za znakove koji navješćuju kraj. Taj kraj neće biti pad u ništavilo, nego ulazak u slavu. Međutim, skriveno je kada će se to zbiti. To je tajna koju čuva sam Otac nebeski. Nije ju objavio. On tako ustvari pokazuje svoje neizmerno strpljenje i bezgraničnu dobrotu, opetovan nam daje nove šanse. Beskorisno je pitati se zašto je to tako, zar ne bi bilo bolje znati kad je kraj svijeta, kad će tko biti pozvan pred lice Božje. Nije nam potrebno znati ono što je Otac u svojoj dobroti odlučio držati skriveno radi našega dobra. Važno je znati da će se taj Kristov ponovni dolazak sigurno zbiti i da je potrebno pripremiti se za njega, jer drugačije će nas on zateći nepripravne za Kraljevstvo. Stoga, budimo pripravnici, jer ne znamo ni dana ni časa.

19. listopada

Blaženi Juraj (Jerzy) Popiełuszko

(* 14. rujna 1947. † 19. listopada 1984.)

- Seljački sin ● treće od petero djece ● vjeroučitelj ● odgojitelj mladih ●
- traženi duhovnik bolesnika ● branitelj radnika ● u obrani metalaca ● služio misu za domovinu ●
- uhićen kao saboter pa oslobođen ● izbatinan do smrti ● potopljen u Vislu ●
- njegov sprovod okupio stotine tisuća ljudi ● život dao za radnike ●
- njegova smrt donijela slobodu Poljskoj ● grob mu posjetilo 24 milijuna hodočasnika ●
- proglašenju blaženim nazočila njegova mati ●

Krsno mu je ime Alfons Popiełuszko. Rođen je u seljačkoj obitelji kao treće od petero djece. Nakon mature ušao je u varšavsku bogosloviju. Vojsku je služio u specijalnoj jedinici za klerike, gdje su komunisti fizički i psihički na sve načine pokušavali „preodgojiti“ svećeničke kandidate u ateiste i komuniste. Jerzy se nije dao slomiti. Teška bolest ga je zaskočila nakon povratka iz vojske. I čudo je što je ostao živ. Od 1971. godine nosi poljsko ime Jerzy (Juraj, Đuro). Nakon svećeničkog ređenja 1972. godine radio je u Varšavi s djecom i mladima. Bio je traženi bolnički kapelan, pomagao je i obespravljenim radnicima. Od mladog svećenika su vjernici uvijek mogli očekivati utjehu i pomoć. Posebno su ga zavoljeli bolesni.

Od samih početaka poljskog radničkog pokreta otpora komunističkom režimu Popiełuszko je bio vezan uz sindikat Solidarnost. Poslušao je poziv svetoga Pavla: ne daj se pobijediti zlom, nego dobrim svladavaj zlo (Rim 12,21). Držao je duhovna predavanja o etici rada, uvijek oslonjen na nauk Crkve. U njegovim propovijedima nije bilo politike, iako je govorio o istini i pravdi. Stotine njegovih slušača se obratilo. Bio je toliko dobar duhovni vođa, pa su mnogi izmijenili svoj život na bolje. Zbog njegovih propovijedi i govora deseci mladih poljskih ateista se odlučilo krstiti. Voljeli su ga radnici, osvojio je medicinsko osoblje, a napose studente. Njegove su mise, kao i korizmene i adventske obnove, postale vrlo posjećene. Za štrajkače je u krugu tvornice služio svetu misu. Posebno se starao o varšavskim metalcima. Kad je sindikat zabranjen stao je na čelo zajednice Stanislav Kostka. To je bilo sastajalište najodlučnijih zagovornika radnika. U propovijedima je osudio vanredno stanje 1981. godine, kao i zabranu sindikata Solidarnost. Mjesečno je, pred velikim mnoštvom vjernika služio svetu misu za domovinu.

Uz pomoć iz domovine i inozemstva izdašno je pomagao obitelji progonjenih radnika i pristaše sindikata Solidarnost. Zbog toga je državna policija stalno progonila i saslušavala mladog svećenika. Kad mu je u prosincu 1983. godine pretresen stan, optužen je da u stanu drži eksploziv, bombe i municiju. Uhićen je, ali je pod pritiskom domaće i svjetske javnosti oslobođen i pomilovan. Godine 1984. je dva puta izmakao atentatu. Jerzy je imao priliku skloniti se iz Poljske u Rim, gdje bi studirao, ali to nije htio učiniti. Bilo mu je 37 godina, kad su ga 19. listopada 1984. godine zaustavili časnici državne sigurnosti u

blizini Toruna. Izvukli su ga iz kola, na smrt su ga pretukli, o noge su mu vezali kamenje, te su ga utopili u akumulacijskom jezeru na rijeci Visli kraj grada Włocławek, (sjeverozapadno od Varšave). Popiełuszkov vozač je zapamtio autooznake počinitelja. On je uspio pobjeći, a Popiełuszkovi su ubojice osuđeni. Kasnije su pomilovani, pa su danas na slobodi. Mučenička smrt je izazvala veliku pozornost poljske javnosti, a sprovod svećenika i mučenika Jerzyja je u Varšavi okupio više stotina tisuća ljudi. Godine 2004. se doznalo da je poljski predsjednik Jaruzelski 1984. sumnjičio ministra unutarnjih poslova, kao pokretača Popiełuszkovoga mučenja. Taj sudski proces, kao i pozadina zločina, bili su odlučni trenutak za pad komunističkog režima u Poljskoj.

Popiełuszkov grob je do sada posjetilo 24 milijuna hodočasnika, pa i blaženi papa Ivan Pavao II. i papa Benedikt XVI., predsjednik Sjedinjenih američkih država George W. Bush i britanska ministrica Margaret Thatcher. Popiełuszka je pred više od 100.000 ljudi blaženim proglasio nadbiskup Angelo Amato 6. lipnja 2010. Među nazočnima je bila i blaženikova, 100 godina stara mati Marianna.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Marijino srce na nas u nebu zaboraviti neće

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Jedna od misli koja se neprestano ponavlja, u Gerardovim propovijedima o Majci Božjoj na nebo uznesenoj, sad u jednom sad opet u drugom obliku, sadržana je u riječima „Naša Majka, dušom i tijelom na nebo uznesena neće dati mira dragom Bogu dok nam On ne udijeli toliko milosti da se obratimo i pobožno živimo. Marijino srce na nas u nebu zaboraviti neće“¹.

Rekli bismo, na temelju navedene tvrdnje iz rukopisa o. Gerarda, dok druge svece trebamo zamoliti da nas na nebu zagovaraju kako bismo ustrajali u kršćanskom životu i u nebo prispjeli, tako nešto kao da ne trebamo činiti u odnosu na Majku Božja jer ona, ne zamoljena, tu ulogu već vrši snagom svoga materinstva, snagom svoga Uznesenja na nebo dušom i tijelom. Mi trebamo samo „gledati na nju punu milosti pa kao dijete, kad vidi nešto u ruci svoje majke, ne miruje dok mu majka to što ima u ruci ne dadne, što od nje spasonosno molimo“². Kad ove navode povežemo s drugim mislima o. Gerarda, koje su nam poznate iz drugih Gerardovih zapisa kao što su riječi „gledati“ ili „dijete“ koje ne zna razmišljati nego samo „gledati“, otkrivamo da navedene riječi definiraju najintenzivniji čin vjere, ufanja i ljubavi, koji u svojoj punini ima motrilačko obilježje, motrilačku ljubav i čežnju za nebom. U konkretnosti, kada je riječ o u nebo Uznesenoj, to znači da treba imati čvrsto pouzdanje da Gospa na nebo uznesena misli na nas, zagovara nas, potiče našu želju da ustrajemo u dobru, te želi s braćom svoga Sina biti zajedno u nebu. Na sve to treba poticati kršćane da budu sigurni u milosnu brigu drage Gospe na nebo uznesene, koji podržavaju njihovu nadu, sigurnost. Ako štujemo na nebo Uznesenu, ćemo

stići tamo gdje je Ona. „Imamo pravo“, zapisuje o. Gerard, „da se njezino stanje u nas usadi da kao cvijeće rastemo, da se to cvijeće u nas usadi i na toliko razvije u našoj duši da se i naša duša do neba uzdigne i nebo dostigne“³. „Da lipi i sveti postanemo“⁴.

Riječi: „gledanja“, „ne mirovanja“, „upornosti“ koje su utkane u ove Gerardove tvrdnje, potiču kršćanina da ne miruje dok mu Majka „ne dadne ono što drži u ruci“, a za onim „što drži u ruci“, ja- mačno vječnim spasenjem, treba čežnuti vjerom, ufanjem i ljubavlju.

Kad nastojimo primijeniti na život ova Gerardova razmišljanja, u nebo Uznesenoj otkrivamo da Gerard u Mariji na nebo uznesenoj vidi Onu koja je čvrsto zauzeta na nebesima za kršćanina, za njegovu vječnu slavu te da mu je na pameti eshatološka dimenzija života koja treba poticati kršćanina na postojanost. Tim i takvim riječima sluga Božji želi ulijevati nadu, postojanost, u srce kršćanina kojima se obraća da ustraju na putu spasenja, što je danas posebno važno kada smo zapljuskivani, posebno ideologijom sekularizacije! Gerard, iako drugim riječima, tvrdi kako Crkva II. vatikanskog koncila „Isusova Majka, kao što je tijelom i duhom već proslavljena, na nebu je slika i početak Crkve kakva ima biti u budućnosti već na zemlji, dok ne dođe dan Gospodnji. Da svijetli putujućem Božjem Narodu kao znak pouzdane nade i utjehe“. Gerard želi utisnuti duboko u svijest svojih slušatelja da Majka Božja na nebo Uznesena ima za poslanje majčinsku brigu za djecu svoga Sina, koja su također i njezina djeca. Ona surađuje sa svojim Sinom. Na nebo Uznesena nije samo objekt našeg štovanja nego je i suradnica svoga Sina. Vodi brigu

kako bi krštenici ostvarili odgovor na Božji poziv. Gerard, iako drugim riječima, od onih koje upotrebljava II. vatikanski koncil, uči vjernike da Marijino materinstvo „neprekidno traje od časa pristanka, koji je vjerno dala kod navještenja i nepokolebivo držala pod križem, da nastavlja na nebu sve do trajnog proslavljenja svih odabranih...“⁵. Možemo s pravom zaključiti da Gerard poticajima koje upućuje svojim slušateljima, kada im govori o Uznesenoj na nebo, ne želi samo potaknuti vjernike da se utječu zagovoru nebeske Majke Marije, nego da ih hrabri na putu spasenja, da također budu zahvalni Majci Božjoj za njezinu brigu. Želi da poraste u njima povjerenje u nebesku Majku. Jednom riječju, da poraste u njima zahvalnost prema Bogu za dar takve Majke koja im je tako bliska te da se štovanje Majke Božje pretvori u nasljedovanje njezinih kreposti. Posebno da vjerničkim životom pridonose „izgradnji Crkve“, kako nas na to potiče II. vatikanski sabor. On kaže kako je Marija „sa svojim Sinom, dok je na križu umirao, trpjela s njim na sasvim osobit način, vjerom, ufanjem i ljubavlju, kako bi doprinijela vrhunaravnom životu duša. Ta bi nakana trebala biti utkana u naše štovanje Majke Božje, osobito kad posjećujemo njezina svetišta. Također želi da naše štovanje Majke Božje ne bude intimističko nego da i mi, kao Gospa na nebo usnesena, mislimo na duše svoje braće ljudi, na potrebe svete Crkve kada se utječemo Gospi, kad posjećujemo njezina svetišta.

¹ Propovijed 1908.² Biser mišljenja, 004247.³ Ondje, 004452.⁴ Th. pastoralis, 002775.⁵ Svjetlo naroda, VI, 62.

Dva desetljeća na službi u Vajskoj

Razgovarao: Dragan Muharem

Zvonik: Dvadeset godina ste župnik u Vajskoj i Bođanima. Imenovani ste ratne 1992. godine. Kako ste doživjeli Vaš dolazak u Vajsku koja je tek nekoliko kilometara udaljena od ratom pogođenog Vukovara?

□ Dekretom Biskupskog ordinarijata službu upravitelja župe u Bođanima i Vajskoj započeo sam davne 1992. godine. No, već prije dolaska u Bođane i Vajsku vršio sam službu kapelana u Bačkoj Palanci, tako da sam već imao dobrano iskustvo „ozračja“ u južnoj Bačkoj pored same granice grada Vukovara za koje ste me pitali. Dobro se sjećam tih dana, mjeseci i godina, iako ih vrlo nerado spominjem. U trenucima premještaja moje emocije su bile potpuno pobrkane. S jedne strane, silno sam čeznuo biti samostalan kako bih mogao sve svoje snage i ljubav usmjeriti prema onima koji su u onom kaosu „devedesetih“ puno patili. Dok, s druge strane, postojala je (barem tako sam tada osjećao) nepremostiva prepreka s pitanjem – zašto baš ja? Dolazim u trenucima kada ljudi bježe od pakla koji se nadvio nad to podneblje, dok ja trebam mirno useliti u novu župu kao da se ništa ne događa. Nakon svoga svećeničkoga ređenja prvi put sam se zapitao – Bože, zašto baš ja? No, u tim trenucima sjetio sam se riječi tadašnjega vrhovnoga poglavara Crkve a danas blaženoga Ivana Pavla II.: „O Bože, zar si pozvao mene... odsad idem kamo šalješ

me ti...“. Bože, zar me zbilja šalješ tamo u neizvjesnost? Bože, zar u mene imaš toliko povjerenja da ću moći izdržati i održati stado na okupu?

Zvonik: Jeste li tijekom tih teških ratnih vremena doživjeli neugodnosti, provokacije, strah?

□ Smatram da sam u uvodnim riječima toliko toga rekao da se ne želim više vraćati i dirati ranu koja još uvijek nije zacijelila. Tada sam silnim vapajima molio: „Oče ako je moguće neka me mimoide ovaj kalež, ali neka ne bude moja nego tvoja sveta volja“. Tada sam se, čini mi se, prvi put suočio s Raspetim koji mi je ponudio kalež da ga ispijem. Trudio sam se shvatiti i prihvatiti da je to, ako ne Njegova volja, onda zasigurno Njegovo dopuštenje. I danas, nakon tolikih provedenih godina u dijaspori, mogu reći da sam dragom Bogu neizmjerljivo zahvalan što se poslužio mnogim dušama te sam svoje svećeništvo imao prilike još više utemeljiti, učvrstiti i zavoljeti. Svećeništvo se može zavoljeti samo preko Raspetoga. Drugim riječima, to znači da trebamo postati raspeta ljubav.

Zvonik: Bili ste u narodu i s narodom u tim vremenima. Je li puno ljudi moralo napustiti svoje domove zbog straha i protjerivanja?

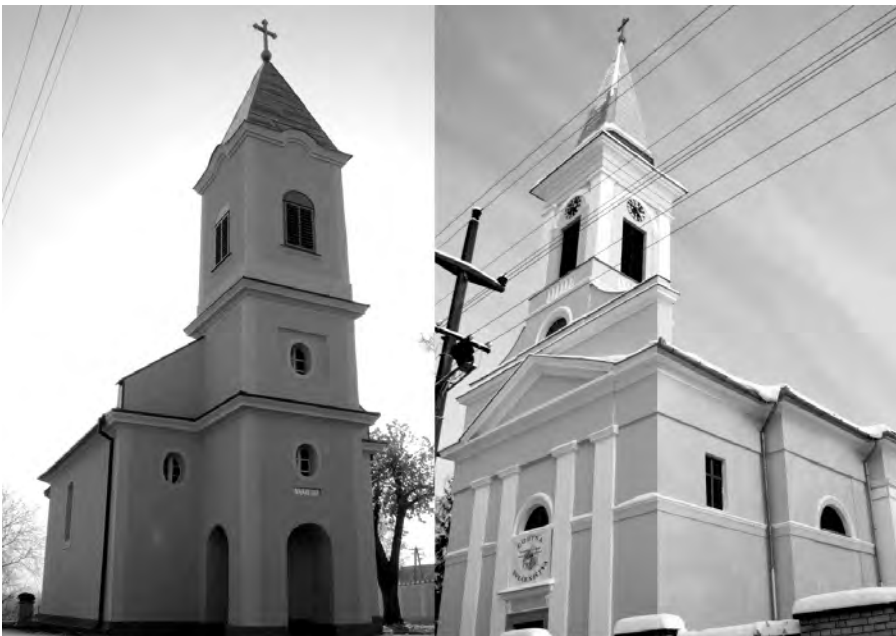
□ Upravo s ovim pitanjem pogodili ste me u srž. Da, mnogi su napustili

župu. To je ono što mi nije dalo spokojan san na župi mnoge dane. Toliki dobri vjernici župe Vajska i Bođani su otišli. U vrijeme tih „okolnosti“ dva su kantora napustila župu. Za ovako malu župu koja broji svega tisuću vjernika veliki je to gubitak, a da ne spominjem tolike ministrante, crkvene odbornike i druge dobre vjernike. Primjerice, prije devedesetih nikome nije padalo na pamet kupovati robu u Baču koji je samo dvanaest kilometara udaljen od Vajske. Svi su kupovali u gradu Vukovaru, jer tamo je bilo sve. Mnogi su tamo išli u školu, radili... Ali odjednom se sve porušilo kao kula od karata.

Zvonik: Kako ste doživljavali trenutke dok ste ispraćali svoje dobre župljane znajući da odlaze zauvijek?

□ Bojim se da će čitatelji ovaj intervju doživjeti kao Knjigu tužaljki, no želim biti iskren u ovom razgovoru. Svaki rastanak od mojih župljana bio je kao da s njima odlazi i dio moga srca. Dobro se sjećam trenutaka kada sam trebao prevesti svojim autom u Hrvatsku obitelj koja mi je bila desna ruka u svemu. Na njih sam mogao računati u bilo koje doba dana i noći, i upravo oni odlaze. To su osjećaji koji se ne mogu niti staviti na papir a još manje objasniti. Osjećaji su to poput pilule, koja se mora progutati, ali iza sebe ostavlja gorak okus.

Zvonik: Pohode li oni katkad i vole li doći posjetiti svoje nekadašnje ognjište?

□ Svakako se rado sjećaju i dolaze. Prošle godine sam upriličio susret svih župljana koji su bilo kad, i iz bilo kojih razloga otišli sa svojih ognjišta. No, bilo je i onih čije su emocije toliko proradile da se nisu usudili doći, jer bi ih nostalgija, koja ih vuče ovamo, potpuno rastrojila. U vrijeme župnika Ivana Vizentanera na župi su bile časne sestre. U tom vremenskom periodu bila je s. Emilija Čuk, danas živi u Zagrebu sa svojih 94 godine života. Sestra Emilija, ne samo da se sjeća lijepih dana u Vajskoj, već i sada, nakon 60 godina odlaska iz Vajske žali što ne može više doći i običi svoje bivše poznanike sa župe.

Svaki rastanak od mojih župljana bio je kao da s njima odlazi i dio moga srca. To su osjećaji koji se ne mogu niti staviti na papir a još manje objasniti.

Zvonik: Poznato je da potječete iz mnogobrojne obitelji. Koliko Vam to znači u Vašem svećeničkom životu? Jeste li imali podršku Vaših najbližih tijekom proteklih godina?

□ Da, potječem iz brojne obitelji. Ponosan sam na svoje divne roditelje koji su narodu i crkvi darovali toliko potomstvo. Moja sada već pokojna mama puno se molila Bogu da joj podari sina svećenika ili kćerku časnu sestru. No, Bog je dugo šutio i čekao da pozove onoga koga je on u promisli predodredio. Jedanaesto dijete se rodilo, ali ni ono ne daje znake svećeničkoga poziva. Dobra majka ne odustaje i dalje vjeruje da će Bog pokucati na vrata njenoga djeteta. Dok je uporno molila i ustrajno čekala svjesna Isusova obećanja: „Kucajte i otvorit će vam se, tražite i naći će te“, klica svećeničkoga poziva nikla je, rasla i sazrijevala. Danas sam svakako svećenik zahvaljujući mojim plemenitim roditeljima, koji su utkali u mene živu vjeru. Sada su oni u vječnosti, no iza sebe su ostavili velike plodove. Od srca im hvala. Moja dobra braća i sestre nastavili su tamo gdje su roditelji stali, kako u molitvi tako i radu. Rado odlazim do njih, iako, nažalost, ne često.

Zvonik: Što Vas je nosilo kroz ove godine? Kako ste uspjeli sačuvati svećenički žar u dijaspori?

□ Održala me ljubav prema pozivu kojega nastojim svaki dan sve više ljubiti. Ponavljam, Bogu sam neizmerno zahvalan da me je kroz proteklih dvadeset i dvije godine svećeništva stegom odgajao i usavršavao. Biti svećenik u di-

jaspori pravi je blagoslov, jer samo kroz prizmu križa možemo prepoznati i zavoljeti poziv, bio on svećenički, obiteljski ili neki drugi. Svaki je poziv svet ako se živi s ljubavlju.

Zvonik: Koje biste bitne momente izdvojili u Vašem životu na župi u Vajskoj i Bođanima?

□ Kad govorim o svome pozivu, nemoguće je reći koji je trenutak vrjedniji ili radosniji. Svećenički život je satkan od same milosti i neprestano preispitujem sebe kako živim svoj svećenički poziv. Svjestan sam da sam uzet od naroda da bih bio na raspolaganju svima kojima sam poslan. Možda je ovo trenutak da spomenem svoje drage „Romčiče“, kako ih ja volim od milja zvati. U Vajskoj je njih sve više. S jedne strane, oni znaju biti pravi problem, dok s druge strane itekako ima dobrih obitelji. Romi su budućnost Vajske. Sigurno da trebamo i na to misliti u skoroj budućnosti da na župama gdje oni čine nezanimarajuću brojku osmislimo neki pastoralni način djelovanja. Kada pastoralno djelujem među njima, doživim se poput misionara i to me zaista čini u duši sretnim svećenikom, premda takav rad iziskuje puno strpljivosti a napose nježnosti. Danas su ljudi jako osjetljivi i rekao bih poput napukle trstike o kojoj Isus govori. Isus nas upozorava da ne slamamo napukle trske. Svaki dan pred nama su veliki izazovi i moramo taktički, ali prije svega evanđeoski reagirati, jer nikada ne znamo kada je pravi čas da Isus pohodi „okorjelo srce“. Stoga i svoje vjernike upozoravam na budno oslušivanje poticaja Duha Svetoga. Ako se prepustimo vodstvu Duha, tada se ne moramo tjeskob-

no brinuti što i kakao ćemo govoriti ili činiti, jer Duh Sveti se za nas zauzima neizrecivim uzdasima.

Biti svećenik u dijaspori pravi je blagoslov, jer samo kroz prizmu križa možemo prepoznati i zavoljeti poziv, bio on svećenički, obiteljski ili neki drugi. Svaki je poziv svet ako se živi s ljubavlju.

Zvonik: Kroz proteklih nekoliko godina napravili ste veliku obnovu crkve na obje Vaše župe. Kako je tekla obnova? Kako ste to uspjeli u ovako nepovoljnim prilikama?

□ Mnogo puta čujemo od drugih koji vele – Da sam znao da će biti tako naporno, ne bih se prihvatio takvih obveza. Često sam se i sam pitao ima li smisla toliko toga obnavljati, ulagati, kada su nam crkve sve praznije. Poput Jeremije bio sam u opasnosti da se i ja pitam: „Bože, zašto sam se naprezao, ni zašto mučio?“ Razmišljao sam: obnavljati objekte ili živu Crkvu? Svakako i jedno i drugo. Sigurno da živa Crkva uvijek mora biti na prvom mjestu. No, uvijek polazim od činjenice da sakralni prostor treba biti dolično uređen, jer je vanjšina odraz nutrine. Tom logikom prihvatio sam se posla. U veliku obnovu obje župe krenuo sam gotovo praznih ruku. No, znao sam da će Bog providjeti, kao što je Abrahamu providio janje koje se zaplelo u grmlju, tako je i župi darovao jedan grm iz kojega neprestano stižu darovi. To su tolike skrivene žrtve koje su dali anonimni darovatelji. Isusove riječi: „Neka ti ne zna ljevica što čini desnica“ i ona druga „Bog, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će“, upravo ove Isusove riječi nepres-

Intervju

tano su me hrabrile na putu obnove. Zaista, razne obnove koje su se događale na župama nisu išle uvijek lagano, ali koja li je to radost kada znaš da si svoj znoj ugradio u Božji dom. Jednom zgodom Isus je rekao: „Izgara me revnost za dom tvoj, Gospodine“. Svećenik je pun radosti i Božje milosti kada ne šteti sebi, već izgara u svome zvanju i poslanju. Na kraju raznih obnova, renoviranja i restauracija orgulja, Bog nas je nagradio i pučkim misijama.

U veliku obnovu obje župe krenuo sam gotovo praznih ruku. No znao sam da će Bog providjeti, kao što je Abrahamu providio janje koje se zaplelo u grmlju, tako je i župi darovao jedan grm iz kojega neprestano stižu darovi. To su tolike skrivene žrtve koje su dali anonimni darovatelji.

Zvonik: Kako da ste se na pučke misije odlučili baš sada? Koji su bili razlozi?

□ Razlozi su višestruki da sam se odlučio baš sada nakon dvadeset godina pastoralnog djelovanja na župi. Shvatio sam da je ovo vrijeme u kojem trenutačno živimo pravi trenutak za ovakav duhovni projekt. Mnoge obnove na crkvi su se dogodile, kako u Bođanima tako i u Vajskoj. Smatrao sam da trebamo obnoviti svoju živu Crkvu.

Zvonik: Dvadeset godina ste ovdje župnik. Jedno osobno pitanje: recimo, da možete vratiti vrijeme što biste promijenili?

□ Ovo pitanje mogao bi netko shvatiti provokativnim, no budući da znam tko mi ga postavlja, tada ću iskreno na njega odgovoriti. Najteže je govoriti o sebi, no ovoga puta želim biti sasvim intiman. Smatram da ne bih imao što mijenjati, ali usavršavati itekako imam što, jer svoj poziv zavolio sam i prigrlilo 29. lipnja 1990. godine. Danas, nakon dvadeset i dvije godine pastoralnog rada u Božjem vinogradu, nastojim istim žarom i marom kročiti stazom života koju mi je Veliki Svećenik Isus Krist podario. Osjećam se svaki dan sve ispunjeniji i sretniji svećenik unatoč okolnostima koje me katkada satiru i bacaju na tlo.

Zvonik: Sami svjedočite da ste mnoge darove primili na župi. Koje?

□ Nemoguće je darove koje nam Bog dariva kvalificirati, jer njegovi su darovi neprocjenjivi i iste vrijednosti. No, ipak dar svećeništva uvijek bih izdvojio. Kako sam već rekao, bilo je puno da-

rova koji su u mom srcu odzvanjali kao nesnosni tereti, ali sve je to bilo za moje dobro. Kršćanin se u križu jača, snaži i hrabri. Dar o kojemu ću sada progovoriti nije bio praćen križem. To je čisti dar s Neba – duhovno zvanje koje je moja malekost imala radost i milost pratiti, odgajati i usavršavati. Mlada misa 1999. godine, kada je Bog pogledao mladića i zavolio ga. Današnji je to župnik župe sv. Marka u Starom Žedniku, vlč. Željko Šipek. Vrijedan i marljiv svećenik kojim se danas njegova župa zasigurno ponosi. Drugi svećenički poziv ima malo dužu priču. Na početku ovoga razgovora rekao sam da je mnogo toga protkano križem. Sv. Pavao nas hrabri i kaže čime da se dičimo osim Križem Gospodina našega Isusa Krista. Dragi Bog je dopustio da se dogode „devedesete“. Upravo u tome raspletu događaja, rodilo se jedno duhovno zvanje. Mali Dragan dolazi iz Hrvatske Kostajnice u župu svoje bake. Kao dječacić revno dolazi na svetu Misu i uporno hoće svirati klavir. U početku nisam opazio njegovu želju niti talent koji se krije iza toga mališana. Tako je stasao, rastao i razvijao se u mudrosti i milosti Gospodnjoj, da bi nakon osmoljetke Gospodin pokucao na vrata njegova srca. Razdragan i pun vedrine Dragan odlazi u sjemenište „Paulinum“. Neće proći tako dugo i vrata đakovačke bogoslovije, kao diplomirani student, mora zatvoriti i vratiti se u Suboticu kao zaređeni đakon. Sve vrijeme njegove izobrazbe pomno sam ga pratio, divio se vedrini njegova srca koje je izarivao iz sebe. „Samo kad bih ti mogao pripremiti Mladu misu bio bih neizmjerljivo radostan“ – znao sam to često reći. I tako, malo po malo, došla je i Mlada misa na red. Danas sam neopisivo sretan i Bogu zahvalan za taj dar kojega je ova župa, ali i naša mjesna Crkva dobila. Vjerujem da je na radost ne samo meni već mnogima, kako Vajštancima, tako i cijeloj Biskupiji. Posebno se danas raduje moja rodna župa Presvetog Trojstva u Maloj Bosni. Sada smo jedno drugome župnici, jer on se nalazi na mojoj rodnoj župi, a ja na njegovoj.

Zvonik: Može jedna poruka za kraj našim čitateljima?

□ Okolnosti u kojima danas živimo gotovo su kaotične. Više nego ikada ljudi su pogubljeni, zarobljeni, bez orijentacije i inspiracije za život. Sve je to dovelo čovjeka na prosjački štap, kako materijalni, tako i, rekao bih, još više duhovni. Bez sumnje, Crkva danas više nego ikada treba imati tu činjenicu pred očima. A tko čini Crkvu? Svaki kršćenik

je pozvan u ovim vremenima i prostorima biti Šimun Cirenac ali i Veronika koja briše suze tolikih uplakanih, uciviljenih i ranjenih na duši i tijelu. Posebnu brigu i ljubav pružit će svećenik, kojega je Isus Krist izabrao ne zato što je bolji od drugih, nego upravo jer je slobodan od svega i za sve, da se svim silama u ljubavi stavi na raspolaganje, a napose onima koji su na rubu ljudskoga društva. Svećenik bi morao imati otvorene oči i budno srce za takve i u njima prepoznati Raspetoga. Danas kada smo u krizi trebamo evanđeoski pristupiti materijalnim dobrima s kojima raspolažemo i koja su nam povjerena, ne da bismo ih uživali sami, nego i bližnjima pomogli. Čovjek uvijek ima onoliko koliko je znao podariti bližnjemu. Isus nas blago ali odlučno upozorava da će nas ljudi samo po plodovima prepoznati. Papa Pavao VI. u svojoj enciklici „Evangelium nuntiandi“ govori: „Suvremeni čovjek radije sluša svjedoke nego učitelje, i ako sluša učitelje, čini to jer su svjedoci“. A papa Benedikt XVI. u svom pismu: „Svećenici – neprocjenjivi dar za Crkvu i čovječanstvo“ poručuje: „Stoga, svaki od nas ima svoju nezaobilaznu ulogu u Crkvi. Nastojimo svoje darove maksimalno koristiti za dobrobit sebe i onih koji su nam povjereni.“

Zvonik: Od srca Vam u ime uredništva Zvonika i u ime naših čitatelja čestitamo vašu obljetnicu te Vam i dalje želimo obilježiti Božjeg blagoslova, snage i ustrajnosti u Vašem svećeničkom poslanju!

U srušenoj crkvi u Vukovaru

Održani XI. Dani Balinta Vujkova - dani hrvatske knjige i riječi (Subotica, 18.–19. X. 2012.)

U znaku Godine hrvatskih velikana u Vojvodini

Stručni skup tematizirao djelo Ante Evetovića Miroljuba, Ante Jakšića, Balinta Vujkova, Ivana Kujundžića, Stanislava Prepreka * Program za djecu čuva ikavicu * Nove knjige narodnih pripovjedaka

Stručni skup

Organizacijski odbor Dana Balinta Vujkova ocjenjuje ovu, najveću književnu manifestaciju Hrvata u Vojvodini vrlo uspješnom kako radi bogatog programa namijenjenog različitim ciljnim skupinama, tako i radi stručnog skupa čija je tema bila Godina hrvatskih velikana u okviru kojeg je svoja izlaganja iznijelo osamnaest uglednih gostiju iz Hrvatske, Mađarske, Austrije i Vojvodine. U skupu je sudjelovalo nekoliko mladih osoba koje tako osiguravaju kontinuitet u proučavanju književne baštine Hrvata u Podunavlju. Stručni skup su i ove godine pratili gimnazijalci koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. U galeriji Gradske knjižnice priređena je izložba knjiga i fotografija književnih velikana čije su obilježnice tematizirane na stručnom skupu.

Ovogodišnja je manifestacija bila u znaku stoljetnih obilježnica rođenja hrvatskih književnih velikana u Vojvodini: 150. obilježnica rođenja pjesnika i svećenika Ante Evetovića Miroljuba, 100.-tih obilježnica rođenja književnika Ante Jakšića, književnika, bibliografa i svećenika Ivana Kujundžića te književnika Balinta Vujkova. Tematiziran je i život i rad književnika, skladatelja, orguljaša i knjižničara Stanislava Prepreka iz Petrovaradina o 30. obilježnici njegove smrti. Vrijeme u kojem su živjeli i ideologije toga vremena znatno su utjecale na ove velikane te su posljedice bile tragične jer su im opusi ostali nepoznati i stručno neiščitani. Stoga je pred stručnjake književnosti stavljen zadatak kritički i stručno obraditi njihovo književno djelo. Zbornik radova planira se tiskati nakon dva održana stručna skupa kako bi se radovi mogli što brže naći u javnosti.

Nove knjige i program za djecu

Veliki je uspjeh tiskanje triju knjiga, od toga dvije su s narodnim pripovijetkama Balinta Vujkova: „Šta u oca to u dice“ u sunakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Hrvatske riječi koju je priredila **Bernadica Ivanković** te „Gradišćanske povidačke“ u nakladi Panonskog instituta iz Austrije koju je pripremio **dr. Robert Hajszan**. Treća je knjiga poezije za djecu „Čudan ovaj bili svijet“ **Josipa Dumendžića Meštra** iz Bođana u nakladi Hrvatske čitaonice koja je predstavljena djeci u programu za djecu

Predstavljena nakladnička kuća iz Zagreba – Teovizija

U Gradskoj knjižnici 18. listopada predstavljena je hrvatska nakladnička kuća Teovizija. Nekoliko riječi o toj nakladničkoj kući te o samom pojmu „teovizija“ rekao je **Dragan Muharem**, urednik *Zvonika*. Istaknuo je kako sama riječ „teovizija“ znači „motrenje Boga“ a nakladnička kuća „Teovizija“ iz Zagreba svojim izdanjima pomaže čitateljima upravo to – bolje upoznati i „motriti“ Boga.

O počecima „Teovizije“ te o njezinim izdanjima govorio je direktor **Ivica Domaćinović**. Ta nakladnička kuća nastala je za vrijeme Domovinskog rata na poticaj **prof. Tomislava Ivančića**, a vode je vjernici laici. Do sada je objavila oko 350 naslova među kojima najviše, 55 knjiga, upravo Tomislava

Na književnoj večeri priređenoj u četvrtak, 18. listopada predstavljene su dvije nove knjige s narodnim pripovijetkama Balinta Vujkova i nakladnik iz Zagreba Teovizija.

Kontinuirano je i ove godine praćena knjiška produkcija, koju je predstavio novinar **Davor Bašić Palković**.

Nagrade za životno djelo i za najbolju knjigu 2011.

Nagrada za životno djelo na području književnosti dodijeljena je književniku **Milovanu Mikoviću**. Prvi puta je na završnoj večeri proglašena najbolja knjiga za 2011. godinu pod nazivom „Emerik Pavić“ koju dodjeljuje Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata kulturu vojvođanskih Hrvata. Najbolja knjiga u 2011. je „Kako se branilo dostojanstvo“ **Vojislava Sekelja**.

Na ovoj večeri nastupio je zbor „Bunjevačka zlatna grana“ iz Baje i zagrebački pjesnik **Željko Krznarić**.

Manifestaciju je organizirala Hrvatska čitaonica u suradnji s Gradskom knjižnicom Subotica a uz logističku potporu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. /Zv/

Ivančića, a onda **fra Zvezdana Linića**, **fra Bonaventure Dude** i drugih hrvatskih autora, a u novije vrijeme prevode i objavljuju knjige i stranih autora, najviše s njemačkoga govornog područja. „Teovizija“ objavljuje „laganu“ literaturu koja najbrže dopire do ljudskog srca.

Voditeljica književne večeri i predsjednica Organizacijskog odbora Dana Balinta Vujkova **prof. Katarina Čeliković**, istaknula je kako je to prvi put da se u Subotici predstavlja jedna nakladnička kuća koja se bavi objavljivanjem isključivo vjerničke tematike. Vjernici u Vojvodini teško dolaze do katoličke literature, a knjige „Teovizije“ mogu se nabaviti u župi sv. Roka. Tijekom večeri odlomak iz knjige Tomislava Ivančića *Povratak nade* pročitala je **Nevena Mlinko** a **Ivan Kovač** odlomak iz knjige Zvezdana Linića *Dobra strana života*. /A. A./

Fra Beato Bukinac – utemeljitelj povijesnih istraživanja o bačkim Hrvatima

Bukinac je kroz čitavo svoje djelo jasno ukazivao i na činjenicu da se povijest bačkih Bunjevaca i Šokaca ne može sagledavati izvan konteksta povijesti Hrvata u cjelini što je prije njega bilo vrlo slabo prihvaćeno

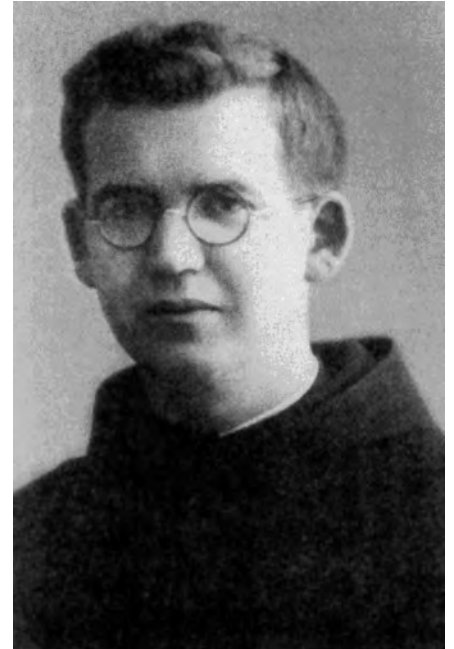
Daroviti novak

Kada je riječ o mjesnoj povijesti bunjevačkih i šokačkih Hrvata, djelo franjevačkog redovnika Beata (Stjepana) Bukinca (Bač, 31. VII. 1912. – Karlovac, ? 29. VI. 1945.) *O ulozi franjevaca u seobama hrvatskog naroda u XVI. i XVII. stoljeću*, zacijelo predstavlja nezaobilaznu postaju za sve istraživače. Bukinac pripada naraštaju bačkih Hrvata koji su se nakon pridruživanja bačkih samostana Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda 1923. odlučili za franjevački red i krenuli na školovanje u Hrvatsku. Njegov kasniji odlazak na doktorski studij u Rim pokazuje da je bio među najdarovitijim novacima u generaciji. Prilikom izbora teme doktorata Bukinac je odlučio povezati svoju ljubav prema franjevačkom redu i suzavičajnim bačkim Hrvatima. Tako je svoju disertaciju posvetio razdoblju u kojem su se Hrvati (Bunjevci i Šokci) doselili u Bačku. God. 1939. fra Beato Bukinac je uspješno doktorirao, a njegova je disertacija djelomično objavljena već 1940. godine u Zagrebu. Premda je kasnije bila korištena u mnogim povijesnim radovima, Bukinčeva je disertacija svoj prijevod na hrvatski i cjelovito objavljivanje dočekala tek 2007. zahvaljujući uredniku i prevoditelju **mr. Beli Ton-**

koviću te „Pučkoj kasini 1878.“ iz Subotice kao izdavaču.

Zreo povjesničar

Bukinčeva disertacija je ostavila dubok trag na kasnija istraživanja povijesti bačkih Hrvata i danas predstavlja nezaobilazno djelo za svakoga tko se želi baviti proučavanjem njihova doseljavanja i najranije povijesti. Štoviše, u odnosu na svoje prethodnike, Ivana Antunovića i Petra Pekića, Bukinac se može smatrati prvim zrelim povjesničarom bačkih Hrvata i u tome smislu utemeljiteljem istraživanja povijesti bačkih Hrvata u hrvatskoj historiografiji. Njegova doktorska disertacija, iako mala opsegom, bila je u vrijeme prve objave 1940. doista pravi znanstveni napredak u odnosu na sva prethodna istraživanja. U njoj je prije svega ukazano na brojne izvore koji su dotad bili nepoznati ili zanemarivani. Pružajući nove izvore, Bukinac je pokazao i nužnost preispitivanja mnogih zaključaka koje su prije njega objavili **Ivan Antunović, István Iványi, Ivan Ivanić, Jovan Erdeljanić, Aleksa Ivić i Petar Pekić**. Na kraju, Bukinac je kroz čitavo svoje djelo jasno ukazivao i na činjenicu da se povijest bačkih Bunjevaca i Šokaca ne može sagledavati izvan konteksta povijesti Hrvata u cjelini, što je prije njega

bilo vrlo slabo prihvaćeno. Stoga se na kraju za Bukinčevu disertaciju može reći kako ona predstavlja rijedak primjer u kojem je jedan povijesni rad tako malen svojim opsegom imao tako velik utjecaj na kasnija povijesna istraživanja. Velika je šteta što se Bukinac nije nastavio baviti povijesnim istraživanjima. Nažalost, život je završio već 1945. godine kao žrtva komunističke vlasti.

/Prema: *Hrvatska riječ*, br. 499/

Hrvatska je zajednica u Vojvodini godinu 2012. proglasila Godinom hrvatskih velikana u Vojvodini budući da su prije stotinu godina rođeni velikani koje ne smijemo zaboraviti želimo li računati na vlastitu opstojnost i u teškim vremenima globalizacije i u manjinskom položaju, izvan prostora države matičnog naroda kojemu pripada.

Kako velikani duha i uma ne bi ostali tek u svojim djelima koja prečesto postaju eksponati, zaboravljeni ili povremeno stavljeni pred oči javnosti, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata pokrenuo je projekt obilježavanja Godine hrvatskih velikana u Vojvodini u suradnji s hrvatskim mjesnim udrugama kulture te u tom smislu organizirao više predavanja i tribina širom Vojvodine, izložbe i koncerte, napise u hrvatskim tiskovinama (*Hrvatska riječ, Zvonik, Subotička Danica, Miroljub*, i dr.) te u radijskim emisijama.

Do kraja godine obilježavaju se 100. **obilježnice rođenja:**

Ane Bešlić (Bajmok, 16. III. 1912. – Beograd, 28. I. 2008.), kiparice;

Ante Jakšića (Bereg, 22. IV. 1912. – Zagreb, 30. XI. 1987.) književnika;

Ivana Kujundžića (Subotica, 2. VI. 1912 – Subotica, 24. V. 1969.), svećenika, književnika, bibliografa, prevoditelja;

Beata (Stjepana) Bukinca (Bač, 31. VII. 1912. – Karlovac, ? 29. VI. 1945.), franjevca, povjesničara, profesora;

Balinta Vujkova (Subotica, 26. V. 1912. – Subotica, 23. IV. 1987.), književnika, sakupljača narodne književnosti Hrvata u Podunavlju;

Ante Evetovića Miroljuba (150. obl. rođenja) (Aljmaš, 12. VI. 1862. – Valpovo, 24. II. 1921.), franjevca, svećenika, pjesnika, lektora filozofije i crkvene povijesti.

30. obljetnica smrti

Stanislava Prepreka (16. travnja 1900. – 13. veljače 1982.), hrvatskog zborovođe, orguljaša, skladatelja, melografa, književnika, prevoditelja;

10. obljetnica smrti

dominikanca **Tome Vereša** (Subotica, 24. veljače 1930. – Zagreb, 9. prosinca 2002.).

Skup u povodu 10 godina od smrti Tome Vereša

Misaona popudbina Tome Vereša

Tomo Vereš (Subotica, 24. veljače 1930. – Zagreb, 9. prosinca 2002.), dominikanski redovnik, jedan je od najznačajnijih intelektualaca što ga je Subotica imala u XX. stoljeću. Bio je i ostao znan kao vrsni filozofski i teološki pisac, zatim odličan prevoditelj, osobito s latinskog, filozofskih i teoloških spisa, među kojima se ističu oni Tome Akvinskog, gorljivi zagovornik dijaloga, napose između kršćana i marksista, marni istražitelj i istinoljubivi vrednovatelj zavičajne mu, bačke kulturne i crkvene povijesti te vrlo propovjednik. Pa ipak, stjecajem različitih okolnosti, njegovo djelo uvelike je ostalo nepoznato u gradu u kojem je rođen i proveo djetinjstvo, u Subotici kojoj se stalno vraćao i s kojom je bio duboko povezan sve do kraja svojega života. Isto vrijedi i za šire ovdašnje prostore – Vojvodinu i Srbiju.

Međunarodni znanstveni skup

Predstavnici triju institucija iz Subotice – Subotičke biskupije, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Otvorenoga sveučilišta – odlučili su učiniti napore da se na tome planu nešto učini. U tom smislu, budući da je početkom prosinca deset godina od smrti Tome Vereša, smatraju ovu obljetnicu dobrim povodom da se u njegovu rodnom gradu organizira međunarodni znanstveno-filozofski skup. On će imati naslov „Misaona popudbina Tome Vereša“, a bit će priređen radi nadomještanja maloprije spomenutih nedostataka.

Cilj je ovoga međunarodnoga znanstveno-filozofskog skupa da, s jedne strane, aktualizira noseće sastavnice njegova bitno raznovrsnoga djela, a s druge strane bit će to prilika da se u jednom kritičkom čitanju nanovo donesu prosudbe o relevantnosti i trajnim prinosima njegova mišljenja. Skup je zamišljen da bude interdisciplinarni – okupit će filozofe, teologe, sociologe, politologe i povjesničare zavičajne povijesti Bačke iz Zagreba, Beograda, Novoga Sada, Subotice... Radni jezici na skupu bit će hrvatski i srpski, a radovi

će se izlagati u okviru sljedećih tematskih sesija – filozofija, teologija, sociologija-politologija te zavičajna problematika. Nakon skupa, planira se objaviti i zbornik radova s istoga.

Uz znanstveno-filozofski skup, organizatori planiraju održati i predstavljanje drugog, proširenog izdanja knjige Tome Akvinskog „Izabrano djelo“, za koju je sačinio izbor i preveo Akvinčeve

greb 1994.).

Nije manje poznat ni njegov značaki „upliv“ u Marxovu filozofiju, koju je motrio i teorijski iskušavao sa stajališta kršćanskog učenja i mogućeg dijaloga među njima (*Filozofsko-teološki dijalog s Marxom*, Zagreb 1973. i *Pružene ruke – prilozi za dijalog između marksista i kršćana*, Zagreb 1989.). Povezan s Marxovim učenjem je i Verešov općeni

interes za katoličku društvenu znanost, njezinu povijest te socijalni nauk Katoličke crkve, što je rezultiralo Verešovim pionirskim radovima o ovoj temi (*Neoklerikalizam i pučki katolicizam*, (koautor) Zagreb 1978.;). Povijest dominikanaca u Hrvatskoj (*Dominikansko opće učilište u Zadru (1396-1807) – prvo hrvatsko sveučilište*, Zagreb 1996.) i kršćanska publicistika također su bili u fokusu njegova interesa (*Sveti Vlaho i Dubrovnik*, Zagreb 1998.; te *Razmišljanja jednog kršćanina*, Zagreb 2000.).

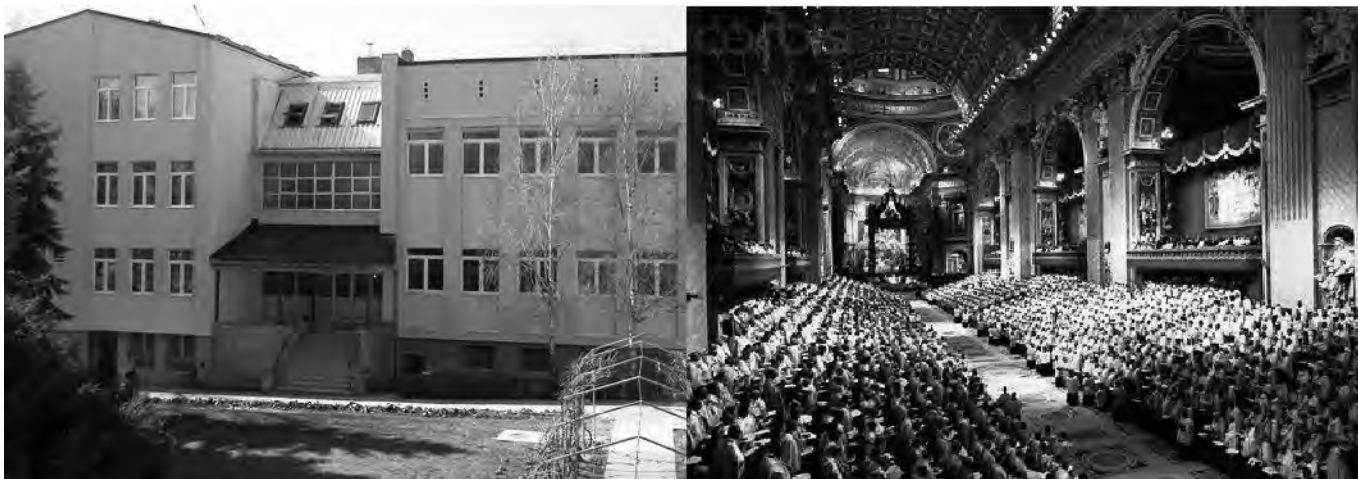
tekstove Tome Vereš, posjet grobu Tome Vereša i svetu misu. Sva događanja odvijala bi se u tri dana – petak, subota i nedjelja, a vrijeme održavanja bilo bi sredinom prosinca 2012. godine, o čemu će javnosti biti kasnije obaviještena.

O djelu Tome Vereša

Znanstveni i filozofijski interes Tome Vereša bio je *mnogostruk* – iz njegova djela zrcali se nesvakidašnja širina spoznajnoga interesa. Vjerojatno je najpoznatiji na prostoru bivše Jugoslavije kao jedan od najboljih znalaca filozofije sv. Tome Akvinskog (*Iskonski mislilac*, Zagreb 1978.) i njegova učitelja sv. Alberta Velikog. S tim u vezi je i Verešov vrsni i sustavni rad na priređivanju i prevođenju njihovih djela u nas, što je rezultiralo odličnim knjigama (Toma Akvinski, *Izabrano djelo*, (uvodna studija, priredio i preveo), Zagreb 1981.; Toma Akvinski *Država*, (uvodna studija, priredio i preveo), Zagreb 1990.; Albertus Magnus, *Philosophia realis*, (uvodna studija, priredio i preveo), Za-

I posljednje, peto veliko područje njegova znanstvena interesa očituje se u promišljanju „zavičajnih tema“ (*Bunjevačko pitanje danas*, Subotica 1997.). Za života je, radeći pedesetak godina u okviru tih tematski raznolikih sklopova, Vereš objavio dvadeset knjiga (što napisanih, što prevedenih), te gotovo petsto rasprava, članaka i polemika u relevantnim tuzemnim i inozemnim časopisima i zbornicima – a 70. rođendan se pokazao izvrsnim povodom za jedno kritičko, sintetičko i sumarno iščitavanje kako samog Verešovog opusa tako i ukupne problematike o kojoj je Vereš, očito je na temelju više prosudba, vrsno pisao. Jedan dio tih radova objavljen je u knjizi *Ljubav prema istini – Zbornik u čast Tome Vereša O. P.* (Zagreb 2000.), koju je značaki priredio dominikanac Anto Gavrić.

Za osobite zasluge glede unapređenja znanosti, napose teoloških i filozofskih, 2000. godine mu je dodijeljeno najveće priznanje u Dominikanskome redu – proglašen je „učiteljem svete teologije“ (*magister in sacra theologia*).

50 godina Paulinuma – 50 godina Koncila

Blaženi papa Ivan XXIII. otvorio je II. Vatikanski sabor 11. listopada 1962. godine riječima: „Katolički nauk besprijeorno i u cjelini treba neminovno prenositi...“. Vjerujemo da je Božja Providnost tako odredila da je upravo u istoj godini otvoreno sjemenište i gimnazija Paulinum kao obrazovna i odgojna institucija. Točno po želji Koncila Paulinum ima za cilj odgajati mlade generacije u katoličkom duhu. Na sam dan otvorenja jubilarne godine, 11. listopada, u kapeli Paulinuma svetom misom i prigodnim govorima sjetili smo se važnih obljetnica – 50 godina Sabora i 50 godina od otvorenja Paulinuma.

Posjet župi u Tavankutu

U jesensko vrijeme, kada župe misnim slavljinama zahvaljuju za godišnje plodove, rado se odazivamo na mise. Tako smo i početkom listopada na poziv **preč. Franje Ivankovića** posjetili župu u Tavankutu. Najprije smo slavili misu koju je ove godine predvodio **mons. Marko Forgić** u zajedništvu s mjesnim župnikom i rektorom Paulinuma. Dva naša subrata, **Matija Merković** i **Tomislav Vojnić Mijatov**, rodom su iz Tavankuta te su bili ažurni oko organizacije našega dolaska. O svom životnom putu svjedočio je **Damir Katić**, maturant. Nakon pričesti, kao meditaciju, maturant **Stevan Terbec** recitirao je pjesmu Milana Pavelića. Naš pjevački zbor „Schola Cantorum“ uljepšao je misno slavlje višeglasnim motetima, a Schubertov „Impromptu“ na violini svirao je **Oszkar Paul**, učenik trećeg razreda.

Nakon mise počašćeni smo bogatim ručkom, a poslije toga odigrali smo nogometnu utakmicu s mještanima (i pobijedili!). Zahvalni smo župniku Franji i njegovim suradnicima, koji svake godine skupljaju darove za sjemenište i zovu nas na susret.

Susret u župi Hajdukovo

Na Misijsku nedjelju, 21. listopada, posjetili smo župu Hajdukovo. U zajedništvu s mnoštvom vjernika susret smo započeli svetom misom koju je predvodio rektor Paulinuma zajedno s mjesnim župnikom **vlč. Jozsefom Fülekijem**. U svom govoru, **mons. Miocs** je naglasio značenje misija, ali ne samo na dalekim kontinentima, nego i na našem kontinentu, odnosno, svaki od nas treba svjedočiti i propovijedati vječne istine. Misna čitanja i molitvu vjernika čitali su sjemeništarci, a o svom životnom putu je svjedočio **Erik Sztefanovity**, maturant. Svetu misu je uzveličao naš zbor Schola Cantorum pod vodstvom **vlč. Lászla Baranjija** i **Oszkára Paula** na violini. Na kraju svete mise župnik je zahvalio sjemeništarcima na aktivnom sudjelovanju na svetoj misi istaknuvši kako je to poticaj mladima da se u njima probudi svećeničko zvanje, a vjernicima prigoda vidjeti one za koje se žrtvuju na različite načine. Poslije svete mise je bilo zajedničko druženje u Domu kulture, kojega su priredili gradonačelnik **István Hasko** i **Imre Kern**. U poslijepodnevnom satima neki su odigrali utakmicu s mještanima, dok su drugi prošetal po selu i posjetili Vinski dvor.

Napustio nas je naš dragi profesor povijesti

Nakon kratke i teške bolesti, u 63. godini života, preminuo je naš profesor povijesti **János Mátyus**. Profesor Mátyus predavao je povijest nekoliko godina u našoj gimnaziji. Unatoč punog radnog vremena u gimnaziji „Svetozar Marković“, rado se prihvatio predavanja i kod nas. Godinama je predavao stručno, dobro i savjesno. Na sahrani našeg bivšeg profesora sudjelovali smo s ostalim učenicima i profesorima gradske gimnazije.

ideje... ideje... ideje

Za motivaciju na sred ploče stoji natpis ISUSOVO ROĐENJE. Okolo učenici pišu svoje asocijacije na danu riječ, poput „Betlehem“, „Josip“, „Marija“..., što je i uvod u nastavnu jedinicu BOG STUPA U NAŠU POVIJEST u šestom razredu. U glavnom dijelu sata naglas čitamo biblijski odlomak

Lk 2,1-14, a zatim podjela u 3 skupine s po 4 člana. Po skupinama ponovno čitanje odlomka, sa zadatkom da se napiše novinski izvještaj ili intervju glavnih likova po tekstu. Aktualizacija je čitanje i komentiranje urađenih radova. Sinteza: BOG ZA SVAKOG OD NAS IMA PLAN. KADA GA NE ZNAMO OTKRITI, U JEDNO MOŽEMO BITI SIGURNI: TO JE ZAISTA NAJBOLJE ZA TEBE.

(Vjeroučiteljica **Mirela Varga, Bajmak**)

učenički rad

AVANTURE JOSIPA I MARIJE – O BOŽIĆU NA DRUGAČJI NAČIN!

NOVINAR: Marijo, kako si se osjećala tijekom ovog dugog putovanja?

MARIJA: Bila sam jako iscrpljena od puta, ali svakako veoma uzbuđena zbog našeg sina, Spasitelja.

NOVINAR: Zbog čega ste se odlučili na put do Betlehema?

JOSIP: Iz Galileje smo morali u Nazaret, zbog popisa stanovništva.

NOVINAR: Zbog čega ste bebi dali baš ime „Isus“?

MARIJA: Po anđelu Gabrijelu Bog nam je poručio da bebi damo to ime.

NOVINAR: Josipe, jesi li se osjećao prevareno kada ti je Marija rekla da je trudna?

JOSIP: U nekoliko trenutaka osjećao sam se prevareno, ali kasnije sam shvatio da je govorila istinu.

NOVINAR: Marijo, možete li nam još reći tko je naredio da se izvrši popis stanovništva?

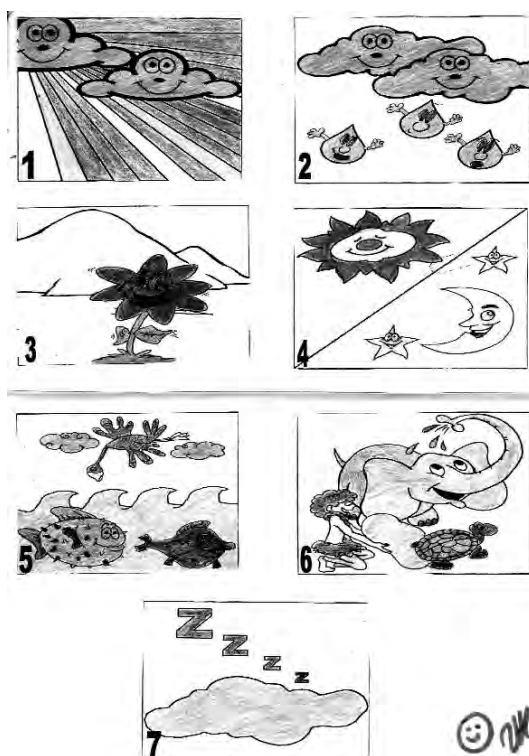
MARIJA: Bio je to car August.

NOVINAR: Hvala vam na razgovoru i uživajte u odgajanju Isusa! ☺

David Bačić, Adrian Kolar, Lea Kopunović i Katarina Benedek, 6. razred, OŠ „Vuk Karadžić“, Bajmak

Stvaranje svijeta i čovjeka

Premda većina vjeroučitelja sam početak vjeronauka za malene prvaše iskoristi za gledanje „crtića“ RAJSKI VRT, to se ipak čini nedovoljnim da ove prve pojmove o Bogu, čovjeku i stvorenom svijetu dijete usvoji u punoj mjeri. Djeca vole „crtiče“, osobito lijepe i kvalitetno urađene, a nažalost – premda je danas uređaja i mogućnosti za gledanje animiranih filmova mnogo i u vrtićima i u obiteljskim domovima, još uvijek većina djece ove filmove – nije nikada vidjela! Ipak, nakon što su pogledali „crtiče“, valja sljedeći sat temu aktualizirati i sintetizirati. Djeci ne smeta „ponavljanje“ biblijskog izvješća (i sadržaja filma) pomoću aplikacija, sastavljanje priče i prepričavanje stripa o stvaranju, ilustriranje najljepšeg dijela (ili npr. – omiljene životinje), igra plastičnim životinjama na prostirci koja predstavlja svijet – naravno, na dijelu koji je u boji kopna, jer djeca odmah shvate da je čovjekova uloga – sve stvoreno čuvati! Također, uvijek će ponavljanju pomoći vedra pjesma (s pokazivanjem) „TKO STVORI?“ Ponavljanje ne škodi, jer u toj dobi djeca brzo pamte ono bitno, a odbacuju „nebitno“: zato će svi znati da Bog stvara iz ljubavi i da je sretan kad je s čovjekom i svim što je stvorio, a da su i anđeli plakali kad je čovjek zgriješio. Ipak, zaboravit će redosljed stvaranja. Zato je zgodna mogućnost (u kombiniranim odjelima) da maleni prvaši, koji stječu svoje prve samopouzdanje korake u školi „propituju“ starije o stvaranju – njima još svježije, a „velikima“ već i zaboravljeno, što pomaže rastu njihovog osjećaja važnosti i uspješnosti. Tako je sat proveden u lijepom zajedništvu, a čak i „drugaši“ radosno viču: „Ovo je najbolji sat vjeronauka!“ (Vjeroučiteljica **Vesna Huska, radovi učenice Anje Kečenović, 1. r. OŠ „Ivan Milutinović“**)

Molitva u evanđeljima (7)

Opravdanje, pravednost

Piše: mr. o. Mato Miloš, O.C.D.

Ovaj se vratio kući pravedan! (Lk 18,14) Budući da je molio svjestan svoje bijede uzdajući se u milosrđe Božje, carinik se vratio kući *opravdan*. Od koga? Od Boga. Ušao je u hram svjestan svoje *nepravdnosti* i izopačenosti, odlučio je ispovjediti svoju nepravdnost pred licem Božjim i vratio se *opravdan*. Bog je, dakle, uslišio i nagradio iskrenu i poniznu molitvu raskajanog grešnika. Carinik je došao tražiti milosrđe i dobio ga je. Kako? Sama njegova molitva bila je otvorena božanskom milosrđu koje je bilo spremno spustiti se na njega. Božansko milosrđe se pretvorilo u nositelja same vrijednosti koju je molitelj ispovjedio. Carinikova je molitva u sebi samoj čin pravde u očima Božjim, ili molitva *pravednika* koji je kao takav našao pomirenje s Bogom. Carinik je molio kako treba moliti, na način kako to Bog voli vidjeti molitelja, tj. da se otvori bogatstvu Božjega milosrđa. U trenutku kada je zazivao Božje milosrđe, Bog ga je nagradio kao *pravednika*. Carinik je u svojoj molitvi izrazio ono što je zapravo u stvarnosti svaki čovjek u susretu s Bogom. Čovjek je misao Božjeg milosrđa, pozvan prikloniti se milosrđu. Tako čine oni koji su stvarno *siromasi duhom*.

Poniženje – uzvišenje

Tko se uzvisuje bit će ponižen (Lk 18,14). Radosna vijest evanđelja djeluje po logici koja je strana našem zemaljskom poimanju. Bog ponizuje onoga koji se uzvisuje, a uzvisuje onoga koji je ponizan. U evanđeoskom kontekstu to ima točno značenje. Bog isključuje iz svoga kraljevstva umišljene a prihvaća ponizne. To možemo pročitati kod Lk 14,11; Mt 23,12; Lk 10,21; Mt 11,25-26; Lk 1,51-53. *Tko želi biti prvi neka bude posljednji i sluga drugima* (Mk 9,5; Lk 9,48); *Tko god se ponizi kao ovo dijete, taj je najveći u kraljevstvu nebeskom* (Mt 18,4). Drugim riječima, Bog se pokazuje na djelu toliko darežljiv koliko je moliteljeva poniznost. *Da, Oče, tako se tebi svidjelo* (Lk 10,21; Mt 11,26). Radosna vijest evanđelja je stvarno

svjedočanstvo Božjega milosrđa. Bog se očitovao u Isusu Kristu kao milosrđe i stoga On ponizuje onoga tko se uzvisuje. To nam potvrđuje i ovaj odlomak. *Duh Gospodnji na meni je, jer me pomazao. Poslao me da donesem radosnu vijest siromasima, da navijestim oslobođenje sužnjima i vraćanje vida slijepcima, da oslobodim potlačene, da proglasim godinu milosti Gospodnje* (Lk 4,18-19). Evanđelje je darovano *siromasima*. Svi ti *siromasi, zatvoreni, slijepi, prezreni*, svi su ljudi bez izuzetka. Svi smo Adamovo potomstvo i svi smo misao Božjega milosrđa u Isusu Kristu. Milosrđe je na strani Božjoj, a siromaštvo je na strani čovjekovoj. To su dvije stvarnosti koje se susreću u Kristu Isusu i u njemu nalaze svoj smisao.

Ne trebaju zdravi liječnika nego bolesni. Nisam došao zvati pravednike nego grešnike na obraćenje (Lk 5,31-32; Mk 2,17). *Sin čovječji je došao spasiti što je izgubljeno* (Lk 19,10). U Kristu Isusu božansko milosrđe je dar kao utočište i spasenje grešnika, koji su *bolesni* i nesposobni da se izliječe, kao izgubljeni narod nesposoban naći put života, ako ga tko ne dođe potražiti.

Evandeosko prvenstvo „siromašnih duhom“

Navedeni Lukini odlomci nastali su kao Isusov odgovor farizejima koji su bili silno razlučeni i iznenađeni što se Isus druži s grešnicima i carinicima. U tome i jest novost Evanđelja Isusa Krista koji je došao upravo radi grešnika. Stoga je iskrena molitva, čovjeka skrušenog pred Bogom, molitva onoga kome je darovana radosna vijest, ili onaj koga je Isus došao *tražiti, pozvati na obraćenje, ozdraviti ga, spasiti ga*. Drugim riječima, molitva učenika Kristova treba biti nošena poniznošću i *siromaštvom duha* koja pripravlja molitelja da može stajati pred licem Božjim onakav kakvog ga vidi sam Bog u Isusu Kristu. Kao grešnik koji svojom poniznošću privlači milosrdni pogled nebeskog Oca. To je upravo učinio carinik: *Bože, smiluj se meni grešniku!* Oni pak, koji kao

farizej imaju nakanu moliti pred licem Božjim kao *pravedni*, koji nemaju potrebu obraćenja, izričito govore Bogu da Isus Krist nije došao za njih i u isto vrijeme oni sebe isključuju iz poruke božanskog milosrđa donesenog po Isusu Kristu za spasenje grešnika.

(nastavlja se)

Pod Križem

**Tu je u blizini i naš salaš bio.
Na Uskrs bi narod pod križ dolazio.
Bilo je to rano, dok ne svane zora,
posli se onda u crkvu ić mora.**

**Naš je otac bio i župski arendaš.
Ko dica mislili smo da je
ovak križ naš.
I kad bi nešto na njivi radili,
Isusa bi dragog, prvo pozdravili.**

**Dobar ga je čovik, virnik podigao,
Trećoredac gazda Roke se je zvao.
Sada više gazda Roke nema,
Osta križ od njega kao uspomena.**

**Na ovoj pustari sam je križ stajao,
Kad najednom s križem Spasitelj
je pao.
Kada sam visio nisam mirovao
Dok ga nisam ponovo digao.**

**Nema više dragog gazde Roke.
Nema više ni arendaša Gрге.
Ali ima još ljudi, kršćana, što viruju
i Križeve svete, podižu i štuju.**

**Hvala ti, Isuse, što nad nama bdiješ,
i ljubav k tebi u srce nam liješ.
Čuvaj naša polja od leda i suše.
al najviše Kriste, čuvaj naše duše.**

Kata Ivanković

Josip i njegova braća

Piše: dr. sc. *Trvadar Fehér*

Stari zavjet prepun je događaja i priča, zato ih i ne možemo detaljno sve obraditi. Kada pristupamo gore navedenoj temi, onda nastavljamo onaj paradoks koji stalno prati Jahvu i njegove vjernike. A to je, „biti gubitnik“, tj. „sablazan za Židove, ludost za pogane...“ (I. Kor 1,23). Biblija je povijest sitnoga čovjeka koji se hrva sa životom. Jahve nije izabrao veliki i bogati narod za sebe, niti nekog kralja, već Abrahama, koji se pojavljuje iz ništavila ljudske povijesti. Kao da je i Bog osoba proturječja: Abraham mora žrtvovati svoju jedinu nadu, Izaka. Kasnije između Izaka i Jakova nastaju intrige, koje i danas nose velike štete obiteljima.

Narušeno jedinstvo obitelji

Jakovu se rodi Josip... Praotac odmah na početku ozbiljno narušava jedinstvo svoje obitelji. Ne znamo da li svjesno, jer bi onda bio pravi zločinac. Ako je pak to činio nesvjesno, u tom slučaju bio bi daleko od razboritosti, što ne bi dolikovalo osobi koja vjeruje u Boga i živi po njegovim zakonima. Favorizirati ikoga, osim **prvorođenoga**, znači narušavati ugled onoga koji će naslijediti oca u obitelji. Odnos Jakova i Josipa skoro je nezamisliv čak i danas u istočnim zajednicama. Najmlađi je na rubu obitelji. I u srednjem vijeku morali su tražiti sebi drugu zemlju, otići u križarske ratove ili u samostan... To je bila jedina mogućnost prosperiteta za onoga koji se rodio kao zadnji.

Pošto je Jakov bio nerazborit, dogodila se tragedija... (Post 37,18-25). U tragediji pak „sreća“ što Josipa njegova braća nisu ubila, već su ga prodala. Božje djelo krenulo je „nizbrdo“ već u drugoj i trećoj generaciji. Josip dospije kod Potifara, i jer je pošten kreće mu život nabolje (Post 39,1-6). Umiješa se gospodareva žena, i Josip u velikoj sramoti odlazi u zatvor, gdje provodi više godina (Post 39,7-20; 41,1). U tom zatvoru nađe ljude, kojima čini dobro tumačeći im snove: peharnik i pekar faraona... Drugi bi kažnjen i umire, prvi pak dobiva natrag svoj položaj, ali zaboravi na Josipa, koji mu je to prorekao (Post 40-41 gl.). Ovdje moramo preki-

nuti tijekom događaja zbog nužne refleksije. Ljudski gledano, prvi vjernici ne prolaze trijumfirajući kroz život: Abraham je prošao težak ispit, Bog je za njega nerazumljiv. Istina, pokorava mu se. Izak i Jakov su posvađani. Jakov kao otac zakazao je na terenima ljudskih odnosa. Njegovi ga sinovi doduše poštuju, ali ga ne vole, jer favorizira najmlađeg. Josipu kao žrtvi, više puta se slomio životni put, baš tako kako običavaju mladim pokojnicima slomljeni stup staviti na nadgrobni spomenik. Nižu se tragedije i neuspjesi.

Čovjeku se čini da je Bog neprijatelj svoje objavljene namjere i djela. No, povijest Izraela, od Abrahama sve do Isusa, želi pokazati upravo to da od najdublje ljudske tragedije ima još nešto dublje. Bilo koliko se vjernik spušta u provaliju nesreća, na dnu je ono: „**Jahve je bio s Josipom**“ (Post 39,2). Pazimo! Bog ne niječe realnu patnju tolikih suza i bolova, niti realnost smrti. No, pokazuje da i od najveće ljudske patnje ima još nečega dubljeg. A to je njegova osobna ljubav, koju Josip još nije upoznao, mada je iskusio Jahvinu pomoć. Evanđelje ono zadnje opisuje ovako: „**Evo ja sam s vama u sve vrijeme, do svršetka svijeta**“ (Mt 28,20). To je sam Isus Krist. On je Prvorođenac koji je postao zadnji na križu. I on je

iskusio isto što i praoci Izraela. No, on je pokazao da će Očeva ljubav svakog kršćanina podići, ako se u tim ljudskim patnjama drži Njegove ruke. Uskrslu je jači od svih užasa što mogu pogoditi čovjeka.

Otac po Isusu poručuje kako ne želi da itko na svijetu ostane sam, kao Josip na početku svog života. Zato je utemeljio Crkvu. Danas, naročito u našoj situaciji, katolik je onaj u kojem onaj drugi može čuti Isusove riječi: „Evo ja sam s vama u sve vrijeme...“, i u njegovim djelima iskusiti ono Kristovo: „ja /neprestano/ radim“ – za vas (Iv 5,17). Abraham, Jakov, Josip nisu vidjeli daleko. Nisu mogli dugoročne planove izraditi za svoj život. No, jedno su znali: „Ja sam s vama...“. Jahve je uvijek vjeran svome Savezu. Nakon Krista Savez je krštenje, po kojem – iako ne znamo što nas čeka na terenu ekonomije i politike – ipak imamo ono dublje, pravi ugaženi put najkvalitetnijeg života: činiti dobro u obitelji i u društvu. Po božanskoj ljubavi čovjek zna živjeti i u smrtnoj situaciji. Čak što više! Zna posredovati milost, onu realnost života da stvorenje nije samo, nego je na dlanu Stvoritelja i Otkupitelja. A taj dlan je Crkva, u kojoj uvijek ima dobrih ljudi, koji ne ostavljaju nasamo one koji su prodani – u bilo kojem smislu – od svoje braće.

Piše: *Antonija Vaci*

Ćiribu ćiriba

Zamislite da idete centrom grada i nailazite na veliku skupinu ljudi okupljenu oko mađioničara. Mađioničar ima nekoliko jako zanimljivih kutija, šarenih marama, kaveza s golubovima i pokazuje raznorazne trikove. Veoma je zabavan, no u jednom trenutku podiže prst i dok lagano pokreće ruku, postavlja pitanje: Tko želi biti hipnotiziran? Istoga trenutka se pomičete od gomile kako ne biste bili u situaciji reći svoje najdublje tajne i učiniti neopisive, strašne stvari. Mađioničar brzo daje prijedlog tko bi mogao biti hipnotiziran i ovaj hrabar ili potpuno lud čovjek ubrzo se nađe u stanju transa i kukuriče kao kokoš, nekontrolirano se smije, pada u san ili diže glavu, samo na zapovijed mađioničara. Predstava vam je nevjerovatno zabavna, ali vas muči kontrola koju ovaj mađioničar ima nad čovjekom.

Što je to uopće hipnoza?

San? Kontrola uma? Možda je i čovjek kojega je mađioničar izabrao i odličan glumac, unaprijed namješten da stoji u masi i bude izabran. Čak i da odaberete neki od odgovora, postavlja se i drugo pitanje: vjerojatno ste u novinama vidjeli da postoje oglasi za hipnoterapiju, kada hipnotizer nudi da vas hipnotizira kako biste prestali pušiti, grickati nokte, nekontrolirano jesti ili izaći iz mučnog kruga prokrastinacije. Kakve to sad veze ima s čovjekom u centru koji je pod hipnozom mislio da je kokoš?

Za početak, hipnoza nije san, niti kontrola uma, niti su ljudi unaprijed postavljeni u masi i kao odlični glumci

se prave da su pod hipnozom. Hipnoza je stanje svijesti u kojima je osoba veoma fokusirana i koristi imaginaciju. Fokus osobe je na tome da sluša samo i isključivo ono što hipnotizer govori i pokušava zamišljati stvari koje joj hipnotizer kaže. Uspjeh hipnoze ovisi o hipnotizeru i osobe koja se hipnotizira. Ne može svatko biti hipnotiziran. Ka što neki ljudi znaju pjevati, a drugi ne, tako postoje i osobe koje je veoma lako hipnotizirati i osobe koje je skoro pa nemoguće ili vrlo nepreporučljivo hipnotizirati. To su osobe pod djelovanjem alkohola, droga, lijekova, psihički pacijenti i djeca mlađa od pet godina. Nitko vas ne može hipnotizirati ako vi ne želite biti hipnotizirani i u bilo kojoj točki hipnoze vi možete, ukoliko želite, otvoriti oči i reći – ovo je glupost. Kako se onda ljudi uopće hipnotiziraju? U pitanju je motivacija. Ukoliko je nešto zabavnoga karaktera, kao predstava u centru grada, neki ljudi vole biti u centru pozornosti na zabavi i dopustit će hipnozu. Slušat će mađioničara pažljivo i uraditi sve što on kaže. Po instrukciji neće razmišljati o tome što rade, zato što žele biti zabavljeni.

I ljudi koji odu na hipnoterapiju dobivaju pomoć zato što pomoć žele, a ako nemate nikakvu namjeru i želju da ostavite cigare i na hipnozu te odete

samo da bi vam netko nekim hokus-pokusom pročeprkao po mozgu i magično vas natjerao da ostavite cigarete, nemojte trošiti novac na seansu.

Hipnoza se najbolje može opisati usporedbom čovjeka koji gleda film. Ukoliko odlučite da ćete svu svoju pažnju usmjeriti na glumce i njihovu priču i ukoliko su glumci, set i radnja vjerodostojni, vi ćete se uplašiti kada niotkuda izađe čudovište ili se rasplakati kada glumicu u filmu ostavi dečko. No, ako odlučite komentirati i ismijavati film sve vrijeme, nećete osjetiti nikakvu emociju. Hipnoza je potpuno ista. Ukoliko se uživite, koncentirate i želite da hipnoza uspije, a hipnotizer pritom zna što radi, bit ćete hipnotizirani. Ako bilo koji od navedenih elemenata nedostaje, do hipnoze neće doći.

Jedna od stvari bez koje se hipnoza ne može dogoditi jest isključivanje kritičkih misli. Pod tim se podrazumijevaju misli poput onih – kako sad ovo, što se događa, zašto on to radi... Pod hipnozom je razmišljanje zabranjeno. Zbog toga neki smatraju da je hipnoza kontrola uma – a nije. Prava opasnost ne dolazi od hipnoze nego od svakodnevnog života kada radimo stvari samo zato što nam je to rekla prijateljica, šef ili televizor, a ne bismo trebali.

Boriti se protiv siromaštva

Piše: mr. sc. Andrija Anišić

Više je događaja bilo poticaj da izaberem ovu temu za moralni kutak ovoga mjeseca. U subotu, na Kršćanskoj tribini grada Subotice, koja je bila posvećena katolicima u Indiji, a koju je održao dr. sc. Ivan Dulić, liječnik iz Vinkovaca, vidjeli smo nezamislive prizore siromaštva i bijede na ulicama nekih indijskih gradova. Naime, dr. Dulić je ove godine u veljači hodočastio u Indiju, pa na nam je, među ostalim, prikazao fotografije i videozapise koji su nas duboko potresli. Dok sam to gledao, pomislio sam koliko sam bogat i koliko su zapravo bogati mnogi „naši siromasi“.

Nedavno je, točnije 17. listopada, obilježen Svjetski dan borbe protiv siromaštva. Taj dan bio je prigoda da se iznesu podaci o siromaštvu u svijetu i kod nas. On se i slavi zato da bi svi odgovorni ali i svi pojedinci postali svjesni toga zla i te nepravde tako izražene u svijetu i da bi svatko dao svoj doprinos u iskorjenjivanju zla siromaštva.

Siromaštvo u svijetu

Prema podacima svjetske Organizacije za hranu i poljoprivredu (FAO), u svijetu danas gladauje 870 milijuna ljudi. Prema UN-ovim podacima iz izvješća za 2012., 60 milijuna djece ne pohađa osnovnu školu, navodi UN koji je pristup obrazovanju upisao u milenijske ciljeve. Jedan od milenijskih ciljeva je do 2015. omogućiti pristup čistoj vodi, pa iako je taj cilj gotovo ostvaren, čista voda još je san za 600 milijuna ljudi, piše UN. Nadalje, oko dvije milijarde ljudi još nema sanitarne uvjete.

Siromaštvo u Srbiji

Srbija je Svjetski dan borbe protiv siromašnih dočekala uz 86.000 korisnika novčane socijalne pomoći i oko 100.000 ljudi koji žive ispod granice siromaštva. Podaci Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalne politike pokazuju da je glavni uzrok siromaštva nezaposlenost, i da je broj siromašnih veći u selima nego u gradovima, prenosi Agencija Beta.

Apel UN-a

Glavni tajnik UN-a Ban Ki-moon, u povodu 17. listopada, Svjetskog dana borbe protiv siromaštva, pozvao je na ulaganja kako bi se milijuni ljudi izvukli

iz njega i pomogli preobraziti svijet. Siromaštvo krši temeljna ljudska prava i protiv njega se treba boriti pojačanim naporima... Ovogodišnji Svjetski dan borbe protiv siromaštva obilježen je uz geslo „Okončati nasilje krajnjeg siromaštva, promicati odgovornost i izgradnju mira“. Na ovaj Međunarodni dan pozivamo vas na ulaganja u zajedničku budućnost kako bismo pomogli izvući ljude iz siromaštva, a oni će zauzvrat pomoći da preobrazimo naš svijet, poručuje Ban.

Caritas Subotičke biskupije u borbi protiv siromaštva

I Caritas Subotičke biskupije obratio nam se s jednim zanimljivim prijedlogom u povodu Međunarodnog dana iskorjenjivanja siromaštva. Prenosim dijelove dopisa kojeg je potpisao naš biskup Ivan.

Ovaj dan nije proglasila Crkva, nego svjetske svjetovne vlasti. To nam može itekako biti poticaj da se i mi kao vjernici, kojima je vrhovni zakon ljubiti bližnjega kao sebe samoga, uključimo u ovu konkretnu akciju... Živjeli smo u vremenu kada je Crkvi bilo ograničeno djelovanje na području skrbi za potrebne jer je država svu brigu preuzela na sebe. Sada je posve drugačija situacija. Državne strukture nisu sposobne zadovoljiti sve potrebe siromašnijih slojeva društva. Zato su one u novije vrijeme spremne pomoći i organiziran rad Crkve na tom području.

Pred nama je zima koja će za mnoge naše župljane i ostale stanovnike biti preteška. Mnogi su ostali bez posla ili ga ne mogu pronaći. Veliki je broj onih kojima su potrebne najosnovnije namirnice, odjeća, ogrjev i slično. Ovo su iza-

zovi... na koje moramo kao kršćani i kao ljudi odgovoriti. Teško nama ako nam srca ostanu stisnuta pred potrebama braće i sestara. Pokušajmo se uživjeti u njihovu situaciju pa ćemo početi na ovaj problem gledati drugim očima.

Manje cvijeća na grobovima, više hrane i drva za siromašne

U završnom dijelu dopisa navodi se konkretni prijedlog. *Puno novca se daje za cvijeće kod sprovoda ili kod misa za pokojne. Smatramo da bi se uz dobro obrazloženje vjernike moglo potaknuti da većinu svote koju bi izdvojili za cvijeće daruju u fond za najsiromašnije. Izradio bi se prigodni tekst u kojem bi bilo vidljivo da je pojedina osoba pomogla ovu akciju. Obrazac bi bio jedinstven u našoj biskupiji. Njega bi osoba kod sprovoda uz jedan cvijet priložila na odar pokojnika.*

Osim toga mogli bismo prikupiti sačuvanu robu od djece, odraslih i starih i istu podijeliti potrebnima. Prikupiti i darovati namještaj koji nam nije potreban.

Sakupljanje novca, hrane i garderobe na Veliki četvrtak dobro pripremiti i organizirati i podijeliti potrebnima.

Zamoliti pekare da kruh koji se ne proda u jednom danu, sutradan podijele siromašnima.

Dan Caritasa u našoj biskupiji je 2. nedjelja Došašća. Toga dana na misama treba govoriti o djelovanju Caritasa.

Svatko

Svatko može dati svoj doprinos u iskorjenjivanju siromaštva. Treba početi od sebe. Valja mudro upravljati materijalnim dobrima da ne bismo upali u siromaštvo. Vidjeti na koji način mogu uštedjeti. Ne kupovati ono što nije nužno. U susretu s onima koji češće traže pomoć u župi, pokušavam „prosvijetliti“ da moraju ono malo novca što imaju potrošiti mudro. To znači najprije platiti osnovne režije, ostaviti dovoljno za hranu, a sve ostalo što nije nužno odbaciti kao na pr. dopune za mobilne telefone, uplate paketa za Internet, cigarete, alkohol, novine... I obično kažem kad sve to izbacite s popisa svojih troškova tek onda imate pravo tražiti pomoć. I tu često vrijedi ona dobra izreka: „Pomozi sam sebi, pa će ti i Bog (i drugi) pomoći“.

Praznik hrvatske zajednice u Srbiji proslavljen u Petrovaradinu

Dan rođenja bana **Josipa Jelačića**, jedan od četiri praznika koje hrvatska nacionalna zajednica slavi u Republici Srbiji, proslavljen je u Petrovaradinu u utorak, 16. listopada.

Slavni hrvatski ban, osim što je bio general i hrvatski ban, što je ukinuo kmetstvo, borio se i za izgradnju hrvatskog kazališta, za hrvatski jezik, izdavanje udžbenika na hrvatskom jeziku, za rješavanje sličnih problema s kojima se hrvatska zajednica danas ovdje mnogo godina poslije nanovo bori.

Svečanoj akademiji u čast bana Jelačića prethodila je sveta misa u crkvi svetog Jurja u Petrovaradinu, koju je predvodio biskup **mons. Đuro Gašparović**, a pratio ju je zbor HKPD-a „Jelačić“. U propovijedi biskup Gašparović je naglasio kako je ovaj praznik veliki događaj: *Danas se spominjemo dana jednoga rođendana i dana jednoga krštenja. Svjesni smo da po rođenju postajemo članovi svojih obitelji i svoga naroda, a po krštenju članovi Crkve. Tako se danas u ovoj svetoj misi spominjemo hrvatskoga bana Josipa Jelačića, koji je rođen u Petrovaradinu 16. listopada 1801. godine i tako postao član svoje obitelji i hrvatskog naroda. Istoga dana kršten je u crkvi svetog Jurja i po krštenju postao je Josip - član Katoličke crkve. Postao je po rođenju Hrvat, pripadnik hrvatskog naroda, a po krštenju kršćanin i vjernik, pripadnik Crkve, što je i ostao do konca svog života.*

Prirodno je i zdravo voljeti svoj dom, voljeti svoju obitelj, kulturu, narod i jezik, čuvati svoj identitet. Pred nama je čovjek kršćanin, vjernik koji nastoji što bolje izvršiti svoje vjerničko, ljudsko i uopće društveno poslanje i koji je sretan kada osjeti da mu se priznaje sloboda savjesti, vjeroispovijedi i javnoga okupljanja zbog vjerskih ciljeva, kao što i mi pokazujemo ovdje večeras, kazao je mons. Gašparović ističući da svatko ima pravo da mu se prizna nacionalno podrijetlo, većinsko ili manjinsko, pa tako i Hrvati imaju pravo da im se prizna i postojanje, život i djelovanje hrvatske zajednice ovdje u Srbiji.

Cro Art kod obitelji Pelhe

Drugu godinu za redom članovi Hrvatske likovne udruge „Cro Art“ iz Subotice gostovali su na salašu **Istvána i Matilde Pelhe** u Maloj Bosni. Ove godine obitelj Pelhe je ugostila osmero članova. Tijekom rada slikare je posjetio i novi mjesni župnik **vlač. Dragan Muharem** te pozvao slikare udruge da jednu od kolonija održe u tamošnjoj župi Presvetog Trojstva, što su članovi „Cro Arta“ rado prihvatili. Obitelj Pelhe je pozvala slikare da dođu i iduće godine na njihov salaš, a slikari su im slikama zahvalili na gostoprimstvu. /**Anita Pelhe**/

Svečana akademija

Svečani program akademije izvedbom skladbe „Moj Srijem“ otvorio je zbor HKPD-a „Jelačić“ pod ravnanjem **Vesne Kesić-Krsmanović**. Pozdravljajući nazočne, predsjednik HNV-a **dr. sc. Slaven Bačić** naglasio je posebnost ovog praznika: „Ove je godine praznik rođenja bana Jelačića poseban na nekoliko načina – poklapa se i s izdavanjem knjige djela Petrovaradinca **Stanislava Prepreka** i s obnovom fasade kuće bana Josipa Jelačića u kojoj je danas održana i sjednica HNV-a. HNV pomaže i uvijek će pomoći u ostvarivanju manjinskih prava u zemlji u kojoj živimo i da se kao pripadnici hrvatskog naroda prepoznamo u Republici Srbiji“, kazao je Bačić. Naglasio je da je ove godine Dan rođenja bana Josipa Jelačića u Petrovaradinu obilježen trudom i zajedničkim radom više hrvatskih ustanova – HNV-a, Katoličke crkve, ZKVH-a i HKPD-a „Jelačić“.

Proslava praznika rođenja bana Jelačića odvijala se i u znaku obilježavanja Godine hrvatskih velikana u Vojvodini, ovaj put u čast Petrovaradinca Stanislava Prepreka. Tim povodom prvi put predstavljena je knjiga posvećena ovom velikanu u nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata o kojoj je u ime nakladnika govorio **Tomislav Žigmanov** te priređivač knjige **Ivan Balenović**.

Svečanoj akademiji su nazočili savjetnik u Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Beogradu **Mario Zadro**, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika iz Zagreba **Marin Knezović**,

u ime Grada Zagreba **Pavle Kalinić**, generalni konzul R. Hrvatske u Subotici **Dragan Đurić**, vijećnici HNV-a, predstavnici hrvatskih udruga kulture te Petrovaradinanci.

Na kraju svečane akademije s riječima zahvale nazočnima se obratio i **Josip Pokas**, predsjednik HKPD-a „Jelačić“. /**M. Horvat**/

Večer ikavice u Stanišiću

Hrvatsko kulturno društvo „Vladimir Nazor“ iz Stanišića priredilo 20. listopada večer pod nazivom „Ikavica – govor dalmatinskih, ličkih, bunjevačkih, šokačkih, bosanskih i hercegovačkih Hrvata“.

U prostorijama doma MKUD-a „Endre Ady“ u Stanišiću, o potrebi i razlozima očuvanja ikavice govorila je **prof.**

Katarina Čeliković iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, a u umjetničkom dijelu programa sudjelovali su: HKPU „Zora“ iz Vajske, KUDH „Bodrog“ iz Monoštora, recitatori **Bojana Jozić** iz HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora i **Ber-**

nadica Ivanković iz Hrvatske čitaonice u Subotici, kao i pjesnici **Josip Dumendžić Meštar** i **Tomislav Žigmanov**, te recitator i predsjednik društva domaćina **Ivan Karan** i voditeljica **Anita Klinac**. Izuzetno pozitivna atmosfera je potvrdila vrijednost i ljepotu ikavice – narodnog govora koji treba čuvati na svaki mogući način. /Zv/

XI. Međunarodni kroatistički znanstveni skup u Pečuhu

U organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i Odsjeka za kroatistiku Instituta za slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu, 12. i 13. listopada u prostorijama pečuskoga Regionalnog centra Mađarske akademije znanosti, održan je XI. međunarodni kroatistički znanstveni skup. Ovogodišnji je skup okupio šezdesetak stručnjaka i isto toliko tema iz različitih područja kroatistike, od književnoznanstvenih, književnopovijesnih, preko jezikoslovnih, tema iz folkloristike, antropologije, politologije i dr.

Nakon svečanog otvorenja skupa i plenarnih izlaganja priređeno je predstavljanje dviju knjiga. **Dr. sc. Ernest Ba-**

rić predstavio je Zbornik s X. međunarodnoga kroatističkog skupa, a **mr. sc. Stjepan Blažetin** u kratkim je crtama predstavio knjigu **Tomislava Žigmanova** *Izazovi sabiranja, smjeravanja i tumačenja: studije i ogledi o knjiškim i književnim temama hrvatskoga istočnoga zagranicja*.

Na ovogodišnjem je Znanstvenom skupu u Pečuhu velika pozornost posvećena temama koje se tiču književnosti Hrvata u Vojvodini. O temama koje se odnose na Godinu velikana Hrvata u Vojvodini, govorili ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** („Bibliografski rad Ivana Kujundžića u kontekstu povijesti bibliografskih nastojanja u bunjevačkih i šokačkih Hrvata“) i menadžerica kulturnih aktivnosti **Katarina Čeliković** („Izazovi bibliografske obrade narodnih pripovjedaka Balinta Vujkova“). Osim djelatnika Zavoda o temama iz ovdašnje književne povijesti izlagali su i **Jasna Ivančić** („Bibliografski rad Ivana Kujundžića“), **Vlasta Markasović** („Svijet ‘Bunjevačkih narodnih pisama’ Ive Prčića i narodnih priča iz Mađarske u ‘Cvjetovima mećave’ Balinta Vujkova“), **Robert Hajszan** („O jezičnim obilježjima u pripovijetkama sakupljenim u Gradišću od Balinta Vujkova“), **Marina Balažev** („Antimodernizam u poeziji Ante Jakšića“) i **Vladan Čutura** („Drugi u prepornom pjesništvu Ante Evetovića Miroljuba“). I na drugim su sekcijama u petak i subotu također bile zastupljene neke od znanstvenih tema koje se tiču bunjevačkih i šokačkih Hrvata (**Mijo Lončarić**, **Sanja Vulić**, **Dražen Živić**, **Sandra Cvikić**, **Dinko Šokčević**). /Č. V./

Memorijal „Antun Aladžić“

Drugu godinu zaredom HBKUD „Lemeš“ iz Lemeša organizira memorijal povodom godišnjice smrti svog istaknutog člana, **Antuna Aladžića**. Manifestacija je održana 28. i 29. rujna u Domu kulture.

U petak, 28. rujna prikazana je dječja predstava „Tko je smjestio vuku“ u režiji **Kristijana Kovača**, a gostovao je i dramski studio Kulturnog centra općine Apatin s predstavom **Duška Radovića** „Ženski razgovori“, u režiji **Dušana Gladčića**. Sutradan, u dvorištu mjesne zajednice održana je pokazna vježba najmlađih vatrogasaca. Pedesetak djece u tri skupine pokazalo je svoje umijeće u gašenju požara. U domu umirovljenika održan je šahovski turnir na kom su sudjelovali šahisti iz Sombora, Bezdana, Stanišića, Rastine te domaćini. Prvo mjesto osvojio je **Miodrag Šljukić** iz Rastine, drugi je bio **Ivan Kolompar** iz Bezdana, a treći **Božo Bulović** iz Stanišića.

Navečer istoga dana je u Domu kulture bio osvrt na rad Antuna Aladžića kroz fotografiju. Na videozaslonu su se smještivale fotografije, a o njima je govorila **Tamara Brkić**, tajnica udruge. Uslijedila je potom i nova predstava udruge pod nazivom „Veče laži“ u režiji **Ilije Ezgete** i izvedbi glumaca amatera HBKUD-a „Lemeš“, po tekstu **Anice Dulić**, **Marine Turčik**, **Ivane Petković** i **Ilije Ezgete**. /Lucia Knezi/

Zadatak ljubavi za Godinu vjere

Što je to ljubav? Ljubav prema majci, ocu, bratu, sestri ili nekoj djevojčici, dječaku? Je li to osjećaj da ti je netko drag, lijepo ti je s njim, ili možda nešto više?

Ljubav ima nešto što ni jedan drugi osjećaj nema – potrebu da nekome nešto dobro učinimo i da ga obradujemo! A to nije uvijek lako, za to je potrebna i žrtvica. Ponekad moramo nešto učiniti iako nismo raspoloženi – ako želimo obradovati onoga do koga nam je stalo. To mi rado činimo onima koji su pokraj nas. A Isus kaže da treba voljeti sve ljude. To znači i siromašnu djevojčicu u Africi kojoj je potreban jedan obrok dnevno! Zvonik pokazuje da takve djece ima – javljaju nam iz Male Bosne iz crkve sv. Roka u Subotici. Oni su pekli kolače, prodali ih a novac poslali nepoznatoj djeci. To je prava ljubav – jer ne očekuje ništa zauzvrat. Sigurno ima još takve djece, ali nam nisu pisali. Čestitamo djeci i roditeljima koji su s velikom ljubavlju žrtvovali svoj vrijeme za pečenje kolača, čestitamo im što su shvatili Isusovu poruku: *Što god učiniste jednom od ove moje najmanje braće, meni učiniste!* (MT 25, 45).

Što ćemo učiniti u Godini vjere – svakodnevno činiti dobra djela, djela ljubavi! Uzmimo sebi zadatak ljubavi koji ćemo svakoga dana obavljati bez mrmljanja, tako ćemo praviti sebi stepenice za nebo.

Vaša Zvončica

Program za djecu na XI. Danima Balinta Vujkova

„Narodna književnost u školi“ okupila je u Hrvatskom kulturnom centru „Bunjevačko kolo“ 18. listopada oko četiri stotine učenika koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku. Kako je samo bilo veselo! Neki su se radovali novoj knjizi poezije za djecu „Čudan ovaj bili svijt“ **Josipa Dumendžića Meštra** iz Bošana u nakladi Hrvatske čitaonice, a neki predstava.

Pjesnik Josip je oduševljeno djeci pričao koliko je volio čitati kao dijete, a potom su knjige podijeljene školskim knjižnicama kako bi svatko mogao pročitati pjesme iz *čudnog bilog svita*. U nastavku programa djeca iz vrtića „Bambi“ iz Male Bosne izvela su igrokaz „Najveći lopov među zvirima“ u čemu im je pomogla odgajateljica **Marija Skenderović**. Potom su dramatizaciju pripovijetke „Tko je propio jorgan pokriva se šeširo“ odglumili učenici Osnovne škole „Ivan Milutinović“ iz Subotice uz pomoć učiteljica **Danijele Romić**, **Biljane Vojnić Hajduk** i **Sanje Dulić**.

Puno lijepih dojmova ostalo je svima nakon stihova iz knjige i predstava naših najmlađih glumaca.

Prvo pismo

Čim ovladam abecedom
falit ću se svima redom.
Anđelu ću svome dati
prvo pismo što ću slati.
Da ga nosi do Isusa,
u njem bit će moja pusa.
Napisat ću i rič-dvi:
„Sve si, Bože, moje Ti.“
A odgovor ja već znam:
„Volim tvoga srca plam.“

Josip Dumendžić Meštar

Misijska nedjelja u crkvi sv. Roka u Subotici

U župi sv. Roka u Subotici, u nedjelju, 21. listopada svečano je proslavljena Misijska nedjelja. Umjesto uobičajene propovijedi ministranti župe, pod vodstvom vjeroučitelja Silvestra Bašića, u živoj su slici izveli nedjeljno evanđelje, a djeca predvođena vjeroučiteljicom Vesnom Huska, okupljena u udrugu „Biseri Očeva milosrđa“ (BOMI), koja se nadahnjuje životom i djelovanjem bl. Marije Petković, prikazala su dio svojih „radova“ za Misijsku nedjelju.

Naime, glavna djelatnost ove skupine koja okuplja djecu i mlade i nekoliko odraslih osoba te župe je subotnja radionica u kojoj izrađuju različite predmete, koje onda prodaju a prikupljen novac daju za braću i sestre u potrebi ili im taj novac ili hranu i druge potrepštine i sami odnesu.

Za misijsku nedjelju djeca su uz pomoć roditelja pekla kolače. Sve kolače su brzo rasprodali a prikupljeni novac namijenili su za školovanje jedne djevojčice u Indiji. Oni su se ovako predstavili: *Mi smo Biseri Očeva Milosrđa. Uvijek se trudimo biti što bolji i pomoći braći u potrebi. Na svaku MISIJSKU NEDJELJU Crkva nas podsjeća da su u velikoj potrebi naša braća i sestre u zemljama Afrike i Azije. Osim molitve za njih, mi želimo i konkretno pomoći: napravili smo, uz pomoć naših dragih roditelja, puno ukusnih kolača. Vi to sad sve kupite i slatko pojedite, a novac ćemo poslati za MISIJE. Tako svi služimo braći ljudima, kako želi Isus.*

Župnik **mons. Andrija Anišić** zahvalio je djeci i vjeroučiteljima na požrtvornosti i ljubavi, a u nastavku propovijedi pročitao je nekoliko misli iz poruke pape Benedikta XVI. koju je uputio za Svjetski misijski dan. On je naglasio kako papa ističe da je vjera u Boga „prije svega dar i otajstvo koje treba prihvatiti u srcu i životu i za kojeg treba uvijek zahvaljivati Gospodinu“. No, uvijek valja biti svjestan da nam je dar vjere „dan zato da ga dijelimo s drugima; to je talent kojeg smo primili zato da može donijeti ploda; to je svjetlo koje ne smije ostati skriveno, već mora svijetliti čitavoj kući. To je najvažniji dar koji nam je dan u našem životu i kojeg mi ne smijemo zadržati samo za sebe“. U završnom dijelu svoje poruke Papa govori o navješćaju evanđelja koje mora postati ljubav. A što to znači najbolje su nam za Misijsku nedjelju pokazali ministranti i „Biseri Očeva milosrđa“, zaključio je župnik. /Zv/

B o g

Bog stanuje u našim srcima
srca stalno kucaju
a njene dobrote svjetlucaju.

Promatra nas kako učimo
i pomaže nam kad se mučimo.

Pomaže nam bližnje voliti
pomaže nam za njih moliti
bolesne ljubiti
mlađe čuvati
starijima pomagati
slabijega braniti i gladiti.

A mi sve to radimo
samo zbog toga
jer jako volimo Boga.

Donna Karan, 3. h
OŠ „Matko Vuković“
Subotica

Dragi mladi,

Donosimo vam nekoliko dobrih tema i poticajnih duhovnih podsjetnika za naredni period. Potičemo Vas da ih i sami izrađujete i uvršćujete u vaše agende kako ne biste zaboravili nahraniti vaše duše dobrim sadržajima.

Misa za mlade će biti prvoga petka u mjesecu studenom, 2. 11. 2012., na Dušni dan, s početkom u 20 sati u subotičkoj katedrali. Dođi i pozovi prijatelje.

Ponedjeljkom malo prije 22.30 navečer uključi radio, okreni na 90,7 MHz (<http://www.radiomarija.rs/>), tada ide emisija „Kateheza za mlade“. Nedjeljom u 15 sati uključi se u „Emisiju za mlade – U svjetlosti hodimo“.

Otiđi na župni vjeronauk.

Nevena Mlinko

Počivali u miru!

(Svi sveti 1. 11. i Dušni dan 2. 11.)

Molitva Gospi od Zdravlja

u Crkvi se slavi 21. 11.

**Evo me pred tobom, dobra Majko,
milostiva Gospe od Zdravlja.
Istina je da zbog svojih grijeha
nisam dostojan da me pogledaš;
ali, ipak, kao tvoje dijete,
uzdam se u tvoju majčinsku dobrotu.
Udijeli meni i mojima potpuno zdravlje duše i tijela.
Obrati grješnike da Isusa više ne vrijeđaju,
a tebe ne žaloste. Pomozi bijedne,
utješi žalosne, ozdravi bolesne.
Budi nam svima draga Majka,
a mi ćemo biti tvoja dobra djeca!
Amen.**

Svetost u Bosni

Brate, moraš više paziti na sebe jer nećeš dugo izdržati u misionarskom radu, reče stari fra Andrija mladom Nikoli vidjevši ga okrvavljenih nogu i prozebljih ruku, posve blijedog i iscrpljenog nakon propovijedanja.

O, ne... Kad se samo sjetim koliko još izgubljenih ovaca ima, a da im mi možemo pomoći da se ne izgube u vječnosti, odvrati fra Nikola. Stari fratar je razumio tu svetačku zanesenost koju je i sam u sebi nosio pa je čeznutljivo uzdahnuo: Da, toliko još ima posla, a ja više nisam ni za što.

Ne govori tako, brate, tvoje je trpljenje dragocjeni doprinos našem propovijedanju. Često je lakše umrijeti pogođen zlobom krivovjernika, negoli dugo trpjeti kao što ti trpiš, zar nije tako?

iz života sv. Nikole Tavelića (u Crkvi se slavi 14. 11.)

Društvena igra za sve

Napomena prije čitanja: Tekst sadrži mnoge neobične prijedloge te nije prikladan za ozbiljne osobe.

Volite li se igrati i smijati? Ovo je prava igra za vas! Nije ovo igra za slobodno vrijeme. Ovo je igra za one koji nemaju slobodnog vremena, za one koji uvijek negdje žure, malo spavaju, a spremni su i to malo vremena odvojiti za zabavu. Ne igra se u posebnim uvjetima, a rekviziti ovise o situaciji i vašoj kreativnosti. Broj igrača je neograničen, a tijekom igre poželjno je uključivati nove članove. Savršena je za velike obitelji, prijatelje, susjede, kolege na poslu...

Evo pravila:

Igru započinje jedan igrač. Ostali igrači ni ne znaju da je igra započela i da su i oni u igri. Prvi igrač pokušava na sve moguće načine malim, jedva primjetnim stvarima iznenaditi ostale igrače. Početak igre je najteži i prvi igrač ima zadatak uvesti ostale igrače u igru tako da privuče njihovu pažnju različitim gestama. Neke mogu ostati i nezamijećene, ali se tada igrač mora još više potruditi i poraditi na kreativnosti. Kada ostali igrači primijete da se radi o igri, i oni se aktiviraju i sami smišljaju kako će sudjelovati. Ne postoji kockica za bacanje i zato nema redosljeda po kojemu igrači nastupaju. Jedan igrač može i više puta za redom igrati, čak i ako igrači još nisu odgovorili na njegove poteze. Kada se broj igrača poveća, mogu se organizirati i timovi koji igraju jedan za drugog (obratite pažnju: ne jedan protiv drugog!) Igra se sve dok su igrači zainteresirani za nastavak igre, a s dobrom ekipom to može trajati neprestano!

Tijek igre ovisi o domišljatosti svakog igrača. Što se igrači bolje upoznaju, igra će biti življa i zanimljivija. Primjere, igrač može pospremiti sobu drugom igraču dok je on odsutan, očistiti cipele ili učiniti nešto umjesto njega. Mogućnosti je bezbroj, a jedna je i napisati stihove omiljene pjesme suigrača i postaviti na vidljivo mjesto. Nekoga će možda razveseliti buket cvijeća koji će se naći na stolu, a nekoga uramljena fotografija na zidu. Kada nema dovoljno vremena, može se samo ostaviti poruka s uvijek razumljivim znakom: ☺. Bit igre nije u tome da se dugo razmišlja, već da se što prije djeluje. Zato, ne moraju svi potezi biti posebno i vješto pripremljeni, neki mogu biti sasvim jednostavni. Budite maštoviti!

Igra je osobito preporučljiva u razdoblju napetosti i iscrpljenosti od rada. Savršena je za učvršćivanje zajedništva, rast u ljubavi i razvijanje kreativnosti. Usudite se pokrenuti igru i uvući suigrače u nju, ali pažljivo gledajte, možda je netko u blizini već započeo igru!

Želimo ugodno druženje i dobru zabavu!

Ana Ivković

S Bogom na kavi

Ovih dana u Katoličkoj crkvi proglašena je Godina vjere. Ukoliko ste iz tog razloga pomislili da ove godine trebamo više govoriti o vjeri, odmah vam kažem – to nije točno. Ne mislim da to ne trebamo činiti, ali mislim da našu vjeru trebamo više temeljiti na djelima. Cilj Godine vjere nije u širenju parola o vjeri na svim jezicima svijeta i u kombinacijama poput: vjera i znanost, vjera i nafta, vjera i hrana, vjera i susjedi, vjera i humanitarne organizacije, vjera i ateizam, i tome slično. Za to imamo razna predavanja i tribine. Isto tako, parole poput – „Sve će biti dobro“ ili „Ništa se ti ne brini, sve će to Bog riješiti“, kao i svi uobičajeni izrazi koje koristimo na vjenčanjima, sprovodima i misama – ne znače ništa. Puste riječi. Čovjek ne živi od parola. Dakako, možda nekome i pomognu.

Ali naša vjera raste i živi od življenja Božje riječi. Onoga čija je Riječ živa i djelotvorna. Bez parola. Bez naučenih tekstova napamet. Samo On i ja. Njegova Riječ i ja. Nekad se „ugrizem za jezik“ kad mi izleti rečenica koju sam negdje čula u crkvi, na kakvoj tribini ili predavanju, za koju ni ja sama nisam sigurna što znači. Ne sviđa mi se to. Ne želim prilaziti ljudima s rečenicama koje nisu proizišle iz mog srca već iz tuđeg. Jer onda osjećam da to nije moja vjera, to su samo riječi koje su ništavne, bez djela. Ali zato, ako nismo vični riječima, znamo biti odlični u djelima. Upravo to trebamo iskoristiti. Svojim djelima pokazati svoju vjeru.

I danas odjekuje našim planetom (koji sve manje i manje ima posla s vjerom u jednoga Boga, vjerom u Boga

ljubavi i pomirenja) krik: „Pomozi mojoj nevjeri“. Da, Bože, mojoj nevjeri. Da, meni vjernici koja je svake nedjelje u crkvi, koja se drži svih pisanih i nepisanih pravila Katoličke crkve. Meni, vjernici, pomozu u nevjeri. Ja sam ta koja treba promjenu, koja se treba obnoviti, koja ima puno toga naučiti. Kažu ljudi: „Čovjek se uči dok je živ!“ Onda bi to trebalo vrijediti i za našu vjeru, zar ne?

Imam dojam kao da svoju vjeru želimo čuvati samo za određena mjesta, događaje i ljude. Dokle god svoju vjeru budemo „koristili“ samo za određene trenutke, ne možemo se nadati Božjoj prisutnosti u našim životima. Zašto Boga ne pustimo da pođe s nama u razred, u amfiteatar na fakultetu, na posao? Kako to da Ga nikada ne pitamo za savjet prije donošenja odluka? Kako to da nikada ne zovemo Boga na susrete s drugim ljudima, na ručak s obitelji, na kavu s prijateljima? Ali zato, kad nam dođu kušnje i problemi, Bog je prvi na listi kojeg se sjetimo zvati u pomoć: „Gdje si? Što se ne odazivaš?“. I u najmanjim stvarima, koliko god one bile nebitne, pozvani smo biti vjerni.

Znamo da Bog i iz najtežih situacija može stvoriti dobro, no, moguće je djelovati i „preventivno“. Pokušajmo za početak samo: blagosloviti početak dana, pomoliti se prije posla ili bilo kojeg drugog rada, zahvaliti na kraju dana za sve što smo dobili ili postigli, pomoći nekome bez očekivanja protuusluge, saslušati svoga bližnjeg... A ako pored toga probamo i prikazati Bogu probleme i nedoumice, zamoliti Ga da nam olakša poslove, pozvati Ga u kupnju da provede s nama slobodno vrijeme, zatražiti da nam da mir dok čekamo u redu, blagoslivljati ljude koje srećemo, radovati se svakom novom danu... Bog može biti djelotvoran u svemu što činimo, ali mi Mu trebamo otvarati vrata svog života i to svakog dana iznova. Svaki dan trebamo pustiti da Ljubav u koju vjerujemo živi u nama, po nama bude vidljiva, te se pokazuje po našim djelima.

Pozovimo Boga na šalicu kave svaki dan.

Marina Gabrić

tgdm-tgdm-tgdm hu-huuuuuuu!

Povodom proglašenja Godine vjere, mladi su se organizirali s namjerom da učine nešto za svoju i vjeru bližnjih. Pouzdajući se u Božje brižno oko i uho, potporu i snagu, odlučili su kroz cijelih narednih godinu dana moliti i živjeti u *Vlaku vjere*.

O čemu je točno riječ i kako da se priključiš?
Evo uputa:

1. Odaberi jednu osobu – uz pomoć Duha Svetoga i svoga srca izaberi jednog od svojih prijatelja ili neprijatelja, uspavanog vjernika ili žustrog nevjernika, osobu za koju bi više od svega volio da joj Bog podari milosni dar vjere.
2. Moli „Vjerovanje“ – svaki dan budno, koncentrirano i pobožno, stojeći ili na koljenima, izmoli molitvu vjerovanja i prikaži je za odabranu osobu.
3. Post i žrtva – najmanje jedan dan u tjednu posti ili prikaži neku žrtvu na nakanu buđenja i jačanja vjere u tvoga i Božjeg „izabranika“.
4. Živi svoju vjeru – radosno i nasmijano, dostojanstveno i nekompromisno nastoji živjeti kao pravi kršćanin. Prikaži i ti svoj vagon s putnikom za Isusa! Krećemo!

Kontracepcija – ne! Što onda?!

Prirodno planiranje obitelji

U prošlom broju izložen je stav Katoličke crkve o kontracepciji. Koristeći kontracepciju čovjek *koristi, a ne živi* svoju spolnost i tako narušava Božji naum o ljudskoj spolnosti. Kao odgovor na kontracepciju dotakli smo se i nauka o ispravnoj regulaciji poroda iz enciklike *Humanae vitae* (HV), sada ćete imati priliku pročitati nešto više o tome kako živjeti svoju bračnu spolnost bez umjetnih i mehaničkih sredstava i otvoreno životu. Živjeti seksualnost po Božjoj zamisli jedan je od temelja za sretan bračni život.

U enciklici *Humanae vitae* naglašeno je da je Bog mudro rasporedio prirodne zakone i razdoblja plodnosti, tako da je biološki naravno da iz svakog pojedinog bračnog čina ne nastaje novi život. Ovi bračni čini su *časni i dostojni* i onda kada su poštujući naravni red neplodni, budući da učvršćuju veze i ljubav bračnih drugova. Te da u iznimnim uvjetima *ako postoje opravdani razlozi da se porodi učine rjeđima, razlozi koji potječu bilo iz tjelesnog bilo iz duševnog stanja bračnih drugova, ili iz vanjskih okolnosti*, Crkva uči da je dopušteno voditi računa o prirodnim mijenama, koje su imanentne moćima rađanja, te imati ženidbeni odnošaj samo u neplodnim danima, i na taj način tako regulirati broj poroda, da se ne povrijede moralna načela (HV16).

II. vatikanski sabor o *odgovornom roditeljstvu* kaže: „Stoga će ispuniti svoju zadaću s ljudskom i kršćanskom odgovornošću i s poučljivim poštovanjem prema Bogu; sporazumno će zajedničkim nastojanjem stvoriti ispravan sud imajući pred očima svoje *osobno dobro i dobro već rođene djece ili djece za koju predviđaju da će se još roditi*; prosudit će materijalne i duhovne prilike svoga stanja; vodit će, na kraju, računa o dobru obiteljske zajednice, o potrebama vremenitog društva i same Crkve“ (GS 50). Bračni će supruzi taj sud, kada i koliko će djece rađati, *donijeti pred Bogom*, svjesni da u načinu svog postupanja *ne mogu raditi samovoljno*, nego su uvijek obavezni *sljediti svoju savjest koju treba uskladiti s Božjim zakonom* u ispravnom redosljedu vrednota.

Supružnicima su danas od pomoći nekoliko metoda prirodnog planiranja obitelji (PPO), među kojima su Billingsova i simptotermalna metoda, koje se ubrajaju među najefikasnije. Prirodne metode temelje se na praćenju ženine plodnosti, budući da je ženski ciklus plodnosti periodičan, cikličan. Plodno razdoblje, u kojem žena može zatrudnjeti je otprilike u sredini ciklusa, između dvije menstruacije, ona to razdoblje može naučiti prepoznati, dok je muškarac stalno kontinuirano plodan, od puberteta pa sve do starosti. Prirodnim metodama je cilj pomoći ženama da uoče kada je nastupilo plodno razdoblje, a kada neplodno. Na temelju tih spoznaja mogu se uskladiti spolni odnosi. Metode prirodnog planiranja su od velike pomoći i bračnim parovima koji žele dobiti dijete jer pomažu otkriti vrijeme ovulacije i najbolji trenutak za začeće. Za provođenje ovih metoda nužno je da ih prihvate oboje supružnika, jer ukoliko se začeće želi odgoditi potrebna je apstinencija. (Najbolje bi bilo kada bi suprug bio upoznat s bilješkom supruge i znao koje razdoblje nadolazi.)

„Bez sumnje da će se nauk Crkve o regulaciji poroda, koja proglašava sam božanski zakon, mnogima činiti teško provedivim ili čak nemogućim. I doista, on, kao i *sve što je veliko i blagotvorno*, traži *ozbiljno zalaganje*, i mnoge napore od pojedinca,

obitelji i društva. Ali tko dobro razmisli, neće moći ne uvidjeti da takvi napori povećavaju čovjekovo dostojanstvo i da su blagotvorni za ljudsku zajednicu“ (HV20).

Prirodno planiranje obitelji predstavlja *način bračnog života*, koji ima mnogostruke prednosti pred kontracepcijom zbog kojih se vrijedi potruditi, kao što je poštivanje prirodnih zakonitosti cjelokupnog čovjekova bića; uz pravilnu primjenu ima visoku pouzdanost, čuva zdravlje žene i potomstva; potiče na razumijevanje, nesebičnu ljubav supružnika; učvršćuje brak, bračnu čistoću i vjernost; ne remeti prirodnost bračnog čina i ne zahtijeva nikakve materijalne troškove. Bračni supruzi tako žive u milosti sakramenta ženidbe.

S druge strane, blagodati suzdržljivosti se prelijevaju na čitav dan, zbližavaju supružnike u svakodnevnim zadaćama, rađaju strpljivošću i većim poštovanjem jedno prema drugome, napose prema ženi, koja više nije opterećena i izložena moguće teškim posljedicama kontracepcijskih sredstava.

Ali i u korištenju prirodnih metoda treba paziti da one ne postanu savršeno sredstvo za ostvarivanje sebičnosti i apsurdna potpunog zatvaranja životu; ukoliko za to ne postoje ozbiljni i opravdani razlozi. Ovim metodama može se zakon dobro izvršiti, ali se može i spriječiti Božji plan, tako da se jedno novo dijete od Stvoritelja željeno ne rodi. Možda ćemo jednog dana o tome biti pitani, gdje su plodovi koje mu vraćamo.

„Ako su motivi koji se navode za isključivanje prenošenja života sebični ili pokvareni, onda sama metoda, bila to periodična ili potpuna uzdržljivost, ne može spasiti njihovu moralnost.“ Problem nije u tome jesu li prirodne metode dopuštene, jer poštuju prirodni biološki ritam žene, dok je umjetna kontracepcija nedopuštena jer remeti biološki red. Ono što je u igri nije priroda u biološkom smislu termina, već osobno dos-

tojanstvo. *Posljednja razboritost svake prirodne metode nije sveđena na njenu jednostavnu učinkovitost ili biološku vjerodostojnost, već njena usklađena dosljednost s kršćanskom vizijom spolnog izričaja oblika bračne ljubavi.* (bl. Ivan Pavao II.)“ *Bračna ljubav sa spolnošću je posvećujuća, onda kada sjedinjuje supružnike i kada ostaje otvorena rađanju, pa i uz prirodne metode.*

Billingsova metoda

Šezdesetih godina prošlog stoljeća dr. John Billings iz Australije doveo je do velikog napretka u upoznavanju prirodnog ritma ženine plodnosti znanstveno utvrdivši korelaciju između izlučivanja cervikalne sluzi i plodnosti. Definirao je pravila u opažanju ove sluzi i u praktičnoj primjeni. Zajedno sa suprugom dr. Evelyn Billings i brojnim suradnicima proširio je ovulacijsku metodu širom svijeta i danas postoje brojni centri BOM-a (Billingsonove ovulacijske metode) u kojima se pružaju tečajevi o primjeni ove metode.

Billingsova metoda zasniva se na opažanju cervikalne sluzi i osjećaju prisutnom na vanjskom spolovilu rodnice, osjećaj suhoće prisutan je u neplodnoj fazi, a osjećaj vlažnosti, skliskosti koja prati i manju količinu sluzi znak je plodne faze. Osjet je veoma bitan i preporuča se ženi da tijekom dana obrati pozornost na svoj osjet i pojavu sluzi i uvečer to ubilježi u listu praćenja.

Menstruacijski ciklus je razdoblje koje započinje menstruacijskim krvarenjem, a završava s početkom idućeg krvarenja. U plodnom ciklusu ovulacija se odvija samo u jednom danu, a jajna stanica ostaje sposobna za oplodnju oko 12 sati. Tih 12 sati je vrijeme kada se može dogoditi začeće. Međutim spermiji u tijelu žene mogu preživjeti tri do pet dana, ako je prisutna plodna vrsta cervikalne sluzi. U tom slučaju spolni odnosi na dan vrhunca sluzi, koji pokazuje da je došlo do ovulacije (sazrijevanja jajne stanice) ili tri do pet dana ranije ili tri dana kasnije mogu dovesti do začeća.

Ključ za kontrolu plodnosti je cervikalna sluz. Nju stvaraju stanice grlića maternice u prosjeku 6 dana prije ovulacije. Istraživanja su pokazala da je plodna sluz od odlučujuće važnosti za plodnost jer ona omogućava stanicama spermija da zadrže svoju plodnu sposobnost tri do pet dana, stvara kanaliće koji im pomažu da se kreću kroz rodnicu i maternicu sve do ja-

jovoda gdje dolazi do oplodnje. Sluz djeluje i kao filter koji uništava oštećene stanice spermija. *Kada nema plodne sluzi ne može doći do začeća.* Stoga Billingsova metoda obučava žene da prate obilježja cervikalne sluzi, svakodnevno, kako bi prepoznale je su li taj dan plodne ili ne. Prvi pokazatelj promjene koja vodi ka ovulaciji (sazrijevanju jajne stanice) može biti ljepljiva vlaknasta sluz koja se javlja nakon suhih dana ili osjet vlažnosti nakon niza dana s osjetom ljepljivosti.

Kada žena prepozna obilježja plodne sluzi, ukoliko ne želi začeće, par se treba sudržavati od spolnih odnosa. Posljednji dan plodnih obilježja sluzi je najplodniji dan u ciklusu i naziva se vrhunac plodnosti, kada nakon toga tri dana nastupi suhoća ili suha sluz može se smatrati da je ovulacija završena i da je jajna stanica propala.

Sažeto, ovulacijska metoda se temelji na kemijskim procesima tijekom menstruacijskog ciklusa, koji se može podijeliti u 4 razdoblja:

1. Razdoblje menstruacije – znak početka i završetka ciklusa
2. Rani neplodni dani – čiji broj se razlikuje od žene do žene
3. Plodno razdoblje – kada se stvara plodna sluz, a najnik oslobađa jajnu stanicu. Plodno razdoblje traje u prosjeku 5-7 dana
4. Kasni neplodni dani – koji počinju nakon ovulacije i propadanja jajašca. Neplodnost se nastavlja sve dok grlić maternice ne počne stvarati plodnu sluz u sljedećem ciklusu.

Za konkretnu primjenu ove metode potrebna je obuka, bilo da žena sama na temelju knjige *Billingsova metoda* prati mjesec dana (ili dulje) obilježja svoje sluzi i uči se raspoznavati obilježja plodne sluzi, bilo da se prođe pouka s nekim od podučavatelja ove metode. Tečajevi za podučavanje održavaju se svake godine u Zagrebu, u Centru za prirodno planiranje obitelji.

Praćenjem znakova svoje plodnosti i neplodnosti žene postaju najbolji poznavatelji svoga tijela i normalne izmjene razdoblja plodnosti i razdoblja neplodnosti. Samostalno ili uz pomoć podučavatelja moći će uočiti svaku neobičnu promjenu i na vrijeme upozoriti svog liječnika na mogući zdravstveni problem. Pravovremeni početak liječenja u mnogim slučajevima može spasiti zdravlje, plodnost, pa čak i život žene.

Billings Ovulation Method

Simple, Natural, Effective
Click to Enter

Simptotermalna metoda

Temelje ove metode postavio je austrijski liječnik dr. Joseph Roetzer, koji je uz praćenje cervikalne sluzi uključio i mjerenje bazalne temperature, te ostale pokazatelje plodne faze ciklusa. Praćenja cervikalne sluzi je kao kod Billingsove metode, dok se bazalna temperatura mjeri ujutro, neposredno nakon buđenja u ustima 5-8 minuta. Mjerena tijekom cijelog ciklusa pokazuju se dvije faze: preovulacijska faza niže temperature i ovulacijska više temperature. Odmah nakon ovulacije temperatura poraste. Neplodno razdoblje traje od večeri trećeg dana više temperature do početka sljedećeg ciklusa, i u prvim danima novog ciklusa. Točni dani se razlikuju od žene do žene, a postoje također upute za praćenje i tablice u koje se bilježe promjene te se tako raspoznaju plodna i neplodna razdoblja.

Postoje i razni aparati koji prate hormonalnu aktivnost tijekom ciklusa i pomažu u određivanju plodnosti. Uspješnost prirodnih metoda je velika kako u izbjegavanju tako i u postizanju trudnoće.

Branka Gabrić

Puni straha ili povjerenja?

Dragi čitatelji! O čemu mislite dok gledate svoju (ili tuđu – u biti je svejedno jer sva su NAŠA!) djecu i mlade? Pitate li se kako mogu biti toliko različita od nas u njihovoj dobi? Divite li im se zbog njihove veličanstvenosti ili se sa žaljenjem pitate – kakvi smo mi odrasli kad ih bolje nismo odgojili? Dok mislite o njihovoj budućnosti, obuzima li Vas tjeskobni strah zbog svega što im se može dogoditi, ili pomalo pustolovni ponos zbog sreće koju će živjeti, čak i ako bude kojom tugom prošarana? Zamišljate li sve bitke u kojima će se oni boriti hrabro i neustrašivo za svoje ideale, u kojima će biti ranjeni i možda poniženi, ali će u znaku Kristova križa – ipak pobijediti? Plašite li se da će iz one najveće životne bitke dezertirati? Imate li povjerenja da će oni istinsko kršćanstvo i našu Katoličku crkvu očuvati u 21. stoljeću ili mislite potajice da je i onako sve propalo – našom zajedničkom krivnjom? Da li radije za njih molite, nabrajajući sve što Vas tišti i sve što vi za njih želite ili ih svaki dan u zajedničkom razgovoru (pa čak i oštroj polemici ☹) i molitvi (kad se svi ohladite i pomirite ☺) sve više upoznajete i jedni druge jačate u želji da sve prepustite Kristu, Kralju? Koji god bio Vaš stil u odgoju, vjeri, životu uopće – ne zaboravite jedno: Isus Krist je pobijedio svijet. Vlada, pobjeđuje i vječno Kraljuje. Svidjelo se to svijetu ili ne ☺. (Ivh)

Život kršćanina – standard ili novi putovi?

U suvremenom svijetu svi znaju što su standardi. Životni standard – to je ono na što se svi žalimo, premda živimo bolje nego većina svjetskog stanovništva koja gladuje, žeđa i vode i pravednosti, bez kuće i obitelji u kojoj bi doživjelo sigurnost i osjetilo ljubav. Europski i svjetski standardi u poslovnom svijetu označavaju jesmo li nekim našim proizvodom dosegli propisanu kvalitetu, te smijemo li se dičiti postignutim „standardom“. Čak i u školstvu postoje standardi – tu se uspjeh učenika za svaki pojedini nastavni predmet iskazuje postignućem osnovnog, višeg ili naprednog stupnja. Svemu tome cilj je, laički rečeno, utemeljiti „standard“ po kojem se proizvod smatra kvalitetnim ili ne, uspjeh dovoljnim, dobrim ili možda izvrsnim, stručnost stečena diplomom pravom ili lažnom i to za sve ljude bez razlike, koliko je moguće. Kada bismo htjeli (mogli, smjeli...) osobu kršćanina „standardizirati“, što biste rekli: tko je pravi kršćanin?

Je li pravi kršćanin onaj tko je kršten i živi po Božjim zapovijedima? Hmm, – davno je već utvrđeno da je to diskutabilna tema: braća Židovi su ih iste imali, uz dodatak 613 propisa, a Isus Krist je rekao da on nije došao dokinuti Zakon, već ga ispuniti. Također je dao novu „mjeru“ za ljubav prema bližnjemu: „dati život!“ Tu nas je prilično zbulio. Dalje, Božje zapovijedi su prilično zgodne: naučimo ih u drugom razredu osnovne škole, poneki župnik shvati da ih treba protumačiti i prije Krizme, ali poslije ih tumačimo – mi sami. Npr. „Spomeni se da svekuješ dan Gospodnji“ – **UVIJEK**: kad ne radiš, kad se ne odmaraš, kad nemaš tekmu ili neko slavlje, ili ne dolaze gosti, ili kad nema ništa drugo na televiziji. Ili: „Ne reci lažna svjedočanstva“ – **NIKAD!** – osim kad je neophodno. Skoro nam najlakša bude ona najkraća. „Ne ubij!“ Bože sačuvaj! To nikad! Nikad nisam ubio! Za onaj nesmotreni abortus smo obavili hodočašće i supruga i ja – tko nam smije zamjeriti, kad znam ja kako „oni“ žive? Dalje, oštre riječi i grubosti su danas

normalna stvar i, ako ne gaziš, tebe će zgaziti... to i Isus razumije – pa i On je bjesnio, što ću to ispovijedati? Iz mnogo kutova mi gledamo na deset Božjih zapovijedi. Sva „sreća“, pa crkvene zapovijedi mnogi i ne znaju... „Ja sam Gospodin Bog tvoj i nemaj drugih bogova uz mene.“ Valjda to doživimo kao pitanje za tek koju stoticu kuna, pa mora biti – lak odgovor ☺. Za one sumnjičave, koji misle da je to „trik pitanje“, teorija nas uvjerava: kršćanstvo je monoteistička religija, naravno da vjerujem samo u jednoga Boga – ma što to uopće ima „na listi?“. Naravno, meni je u životu na prvom mjestu karijera, pa obitelj, pa prijatelji i zabava, ali ja sam uspješna žena i uvijek stižem u crkvu kad se mora ići. I frizuru uredim! Ne ispovijedam se godinama, ali to je zato što baš i – nemam grijeha. Djeca nam ne idu na vjeronauk ni u školi ni na župi, ali bit će vremena za to kad odrastu...

Zbilja, je li dosta ići nedjeljom i blagdanom na Misu i svima mirno reći: „Ja sam kršćanin, katolik?“ Neka bude jasno: nije cilj ovom tekstu ni kritizirati, ni ismijevati, ni osuđivati, a također ni – postaviti standarde. Svatko ima pravo na svoje mišljenje. Misli li tko da izvršava sve zapovijedi i „prvi“ je u crkvi, a ne priča

s bratom 30 godina, na ista vrata će jednom pokucati, kao i onaj tko čitav život služi ljudima u potrebi i griješi mnogo, a nikad na vrata crkvena ne zaluta. Svakome će čovjeku na tim vratima jače zakucati srce i ubrzati se dah, dok se vrata ne otvore. Ovaj tekst samo želi da – osim „standardiziranih“ postoje i oni koji traže nove ceste, nove načine života u ovom nekršćanskom svijetu, ne vjerujući da se ne može, ne prihvaćajući prosjek i kršćanstvo „reda radi“. Postoje oni hrabri koji osmijehom ljubavi „zgrabe“ brata i skupa s njim traže – i u crkvi, i izvan nje – samo i jedino Krista Kralja! Koji god način izabrali i živjeli, nemojte ni slučajno, kad ga sretnete, ne prepoznati našeg Isusa i ne potrčati Mu u susret!

Ivh

male mudrosti

Cesta koja nije nikamo vodila

Na izlazu iz sela račvale su se tri ceste: jedna je vodila prema moru, druga prema gradu, a treća nije vodila nikamo. Martino je to znao, jer je već pitao gotovo sve ljude i svi su mu jednako odgovorili:

– Ona cesta? Ne vodi nikamo. Uzalud je uputiti se njome.

– A kuda prolazi?

– Nikuda.

– A zašto su je onda sagradili?

– Nitko je nije sagradio, uvijek je bila tu.

– Ali zar nikada nitko nije pošao pogledati kamo vodi?

– Ti si zaista tvrda glava: kad ti kažemo da nema što da se vidi ...

– Ne možete znati, kad niste nikada bili ondje, gdje se cesta završava.

Bio je tako tvrdoglav da su ga prozvali Martino Tvrdoglavi, no on se nije ljutio, već je i dalje mislio na cestu koja nikamo ne vodi.

Kad je već bio dovoljno velik da prijeđe preko ceste, a da ga djed ne vodi za ruku, jednog je jutro rano ustao, izišao iz sela i bez oklijevanja uputio se tajanstvenom cestom hodajući neprestano naprijed.

Nakon naporna puta dospio je konačno umoran do jednog dvorca u sred šume. Otvorio je kapiju, prošao kroz park i ušao u dvoranu dvorca upravo kada je jedna lijepa žena silazila niz stubište. Naklonio joj se. Bila je zaista prelijepa i nosila je haljine raskošnije nego sve vile i princeze na svijetu. Uz to je bila i dobre volje i rekla smijući se:

– Ti, dakle, nisi vjerovao?

– Vjerovao u što?

– U priču o cesti koja nikamo ne vodi.

– Bila mi je glupa. A po mom mišljenju svaka cesta vodi do nekog mjesta.

– Naravno. Čovjek samo treba imati volje da se pokrene i naći će ga. Hajde, dođi sada, pokazat ću ti dvor.

U dvoru je bilo više od stotinu soba, a u svakoj su se nalazila najskupocjenija blaga. I svaki put bi lijepa žena rekla Martinu:

– Uzmi, uzmi što god ti se dopada. Posuditi ću ti i kola da sve poneseš.

Kola su bila puna, kada je pomislio na povratak. U selu ga dočekaše s velikim čuđenjem. Martino je sve bogato darivao, i prijatelje i neprijatelje, i stotinu puta je morao ispričati svoju avanturu, i svaki put, kada je Martino dovršio svoju priču, netko bi brzo otrčao kući, ne bi li žurno pripremio kola i konje te se uputio tajanstvenom cestom koja nikamo nije vodila.

No jedan za drugim vraćali su se već iste večeri, ljutiti i obješena nosa. Za njih je cesta svršavala usred guste šume, pred neprobojnim zidom drveća, u pravom moru trnja. Nisu ugledali ni željezna vrata, ni dvorac, niti lijepu ženu. Jer poneka blaga puštaju u dvor samo onoga koji prvi krene nekim novim putem. A prvi je bio Martino Tvrdoglavi. (prema priči **Giannia Rodaria**)

Jesmo li kršćani?

Svi Sveti nisu Halloween!

Opet se bliži blagdan Svih Svetih, kad ćemo u misama u našim crkvama slaviti Gospodina i sve naše svete koji nas čekaju u Raju. Dan nakon toga, poći ćemo na groblja i moliti i tako iskazati ljubav našim dragim pokojnima, koje se nadamo jednom sresti kod Gospodina.

Neki će to – propustiti... Neki iz „opravdanih razloga“, a neki – jer će se spremati za Halloween party. Dubit će bundeve i praviti im zastrašujuća lica, maskirati se u vještice, duhove, zombije, što li i tulumariti dugo u noć, ni ne znajući da to uopće nema veze s kršćanstvom, čak naprotiv...

„Povijest Halloweena – Stari Kelti su 1. studenog slavili kao početak nove godine, a proslava je bila posvećena bogu Sunca, ali i gospodaru smrti (Samhainu). Vjerovali su da za punog mjeseca, a najčešće noć prije dana mrtvih, mrtvi napuštaju svoje grobove, te nakratko opet dolaze na Zemlju i posjećuju svoje domove, zbog toga su se živi, prestrašeni mogućnošću susreta s mrtvima, prekrivali zastrašujućim maskama i stvarali veliku buku. Dolaskom Rimljana, noć mrtvih dobiva stalni datum, a te noći prema starom rimskom vjerovanju, crni bog lova Samain preuzima vlast nad svijetom, ubija srndaća (boga Sunca), a božicu vegetacije odvodi u podzemlje, gdje ona do proljeća bdije nad mirujućim sjemenkama, usnulim životinjama i dušama mrtvih. U toj noći su se simbolično gasile sve vatre u ognjištima, vjerovalo se da mrtvi posljednji put dolaze na ovaj svijet, pa su jedni na pragovima svojih kuća ostavljali hranu, a drugi su postavljali izdubljene repe, cikle ili krumpir s upaljenom svijećom, kako bi grješne duše uplašili, a dobre pronašle put kući. Bundeve je tek u 16. stoljeću postala popularna za dubljenje najprije u Americi, a zatim i u ostatku svijeta.“ – **Vidite li tu neku vezu s kršćanstvom?**

„Legenda o Jack-o'-Lanternu – Običaj dubljenja bundevi zasniva se na irskoj legendi o kovaču Jacku, poznatom po njegovoj domišljatosti, ali i škrtosti. Jedna od priča govori kako je prevario vruga tako što je vragu ponudio dušu u zamjenu za piće i nakon što se vrag pretvorio u novčić kako bi platio piće, Jack ga je brzo stavio u džep u kojem je bio križ, zbog kojeg se vrag više nije mogao vratiti u svoj oblik. Tek nakon što je Jacku obećao da neće tražiti njegovu dušu još deset godina, Jack ga je izvadio iz džepa. Nakon deset godina opet je prevario vruga tako što ga je zamolio da mu vrag doda jabuku sa stabla, ali je na kori stabla brzo nacrtao križ, tako da ga vrag ponovno nije mogao dohvatiti. Kada je Jack umro, nije bio primljen zbog svog grješnog života u Raj, a na vratima Pakla dočeka ga je vrag i poslao natrag u mrak, a da ga se riješi dao mu je žeravicu ugljena. Jack je u džepu imao repu, koju je izdubio, stavio u nju žeravicu i otada Jack, koji nikada nije pronašao put kući luta mrakom noseći izdubljenu repu u ruci. Tako je Jack O'Lantern (Jack Fenjer) postao simbol duše koja je prokleta i koja luta između svjetova.“ (Izvor: Wikipedia)

Eh, Jack, Jack... A da si prestao piti, došao kući, možda bi se divno zasladio BUNDEVAROM koju ti je supruga s ljubavlju pripremila... ŠTO I SVIM KRŠĆANIMA ŽELIMO! (vh)

Dva stoljeća župne crkve u Mladenovu (Bukin)

1812. – 2012.

Piše: Stjepan Beretić

Prije 250 godina Bukin imao župnu crkvu

Premda se župa Bukin spominje već 1332. godine, o njezinoj povijesti se ne zna ništa do 1649. godine, kada je beogradski biskup Marin Ibrišimović krizmao u Bukinu. Za pretpostaviti je da su tadašnji krizmanici bili hrvatskoga jezika. Za vrijeme turskoga ropstva sve do naseljavanja Nijemaca Bukin je kao i Bačko Novo Selo bio hrvatsko naselje (Ante Sekulić, *Bački Bunjevci i Šokci*, Zagreb 1990, str. 101). U istoj knjizi na 186. stranici Sekulić navodi Batinićevu raspravu, prema kojoj su Hrvati u Baču, Vajskoj, Plavni, Bođanima, Bukinu i Novom Sadu ovamo naseljeni iz Donje Tuzle (Gradovrha). Od kraja 18. stoljeća počelo je doseljavanje Nijemaca u Bukin, tako da su ekonomski potisnuli šokačke starosjeditelje. Do 20. stoljeća je selo bilo 80% njemačko, a starosjedi- teljski šokački Hrvati su se raselili na sve strane. Rashvaćenju Bukina su 1900. pridonijele i ugarske vlasti, koje su promijenile staro ime i dale mu ime *Dunabökény*. Od 1912. godine Bukin je bio samostalnom općinom.

Bačka Palanka bila filijala Bukina

Kalački povjesničar István Katona u prvom dijelu svoje, 1800. godine u Kalači izdane, knjige *Historia metropolitanae Colocensis ecclesiae* pod naslovom Župe Kalačke nadbiskupije spominje župu Bukin, pa piše, da je župa 1722. godine bila filijala župe Bač, a od 1736. godine filijala župe Bačko Novo Selo. Godine 1750. selo je poplavio Dunav. Zato se selo moralo premjestiti kilometar i pol sjevernije od izvornoga mjesta. Bukin je 1751. godine dobio vlastitu župu, a Palanku (Bačka Palanka) za filijalu. Od te godine župa ima svoje matice. Prvi župnik je 1751. godine u Bukinu bio Juraj Čajković, drugi 1752. godine Tamás Ország, dok je 1753. godine župu preuzeo András Pekárik, pa Mi-

hály Kurta. Godine 1758. na čelu župe je György Mátyás, od 1788. godine Josef Kastner, te od 1796. do 1803. Pavao plemeniti Sučić, kasniji subotički župnik, stolnobiogradski, pa đakovački biskup.

Crkva koju je odnio Dunav

Prva bukinska crkva je 1762. godine podignuta u čast svetome Ivanu Krstitelju, a nestala je u valovima Dunava 1810. godine. Još 1800. godine stanovnici Bukina su bili samo katolici – većinom njemačke narodnosti, pa se kod Katone Bukin svrstava među 30 župa Kalačko-bačke nadbiskupije gdje se propovijeda njemački. Godine 1791. župa je brojala 1340 vjernika. Prema Šematizmu Kalačko-bačke nadbiskupije iz 1870. godine, župa Bukin je brojala 2477 vjernika, a u župi je bio jedan evangelik i 46 Židova. U crkvi se tada propovijedalo njemački i hrvatski. Prema popisu iz 1900. godine u Bukinu je živjelo 2914 Nijemaca, 212 Hrvata, 169 Mađara, 16 Srba, 11 Slovaka, 21 Židov. Šematizam Kalačke i Bačke nadbisku-

pije iz 1942. godine bilježi da je u župi Bukin živjelo 3703 katolika, 24 pravoslavna vjernika, 2 evangelika, 2 reformata i 5 Židova. Tada je župom upravljao župnik Georg Potz, a u crkvi se propovijedalo njemački, hrvatski i mađarski. Među protjeranim bukinskim Nijemcima poslije Drugoga svjetskog rata se nalaze i Andrići, Jagodići, Berzenkovići, Kovačevići, Mutavdžići i Osičani (Totenbuch der Donauschwaben, Heimatgemeinde Bukin) – sve su to prezimena karakteristična za Bač, i okolna sela, gdje žive Hrvati.

Rodno mjesto dr. Josipa Andrića

U Bukinu je 14. ožujka 1894. godine rođen dr. Josip Andrić. Poslije poplave 1810. godine, 1812. podignuta je današnja crkva. Prvi šematizam Subotičke biskupije iz 1968. godine spominje kako je bukinska crkva 1934. godine proširena križnim lađama, a u tom dijelu crkva je bila široka 19 metara. Zvonik te lijepe crkve je visok 39 metara. Bila je duga 45 metara a 13 široka. Za vrijeme dok je bukinskom župom upravljao upravitelj župe Lazar Ivan Krmpotić, od 1964. do 1992. godine, zbog dotrajalosti krova, lađa crkve je srušena te je ostao sam zvonik bez lađe, a prostor s križnim lađama i svetištem je ostao za crkvu. U to je vrijeme liturgijski jezik još bio mađarski, hrvatski i njemački. U selu je postojala lijepa kapela podignuta u čast svetome Petru i Pavlu još 1760. godine. Ta je kapela poslije Drugoga svjetskog rata teško oštećena, a 1964. godine posve srušena. Druga je kapela podignuta u čast Isusa u grobu ležećega na groblju 1879. godine. Godine 1968. je župa još brojala 228 vjernika.

Od Drugoga svjetskog rata Bukin nosi ime Mladenovo. Prema Šematizmu Subotičke biskupije iz 2009. godine, župa Bukin broji 50 vjernika a liturgijski jezik je hrvatski. Sadašnji upravitelj župe je František Gašparovký.

Pučke misije - stvar prošlosti?

Odgovara: Josip Kujundžić, svećenik

Samo iz priča starijih znam da su se nekoć po župama održavale pučke misije. Mi mlađi o tome ništa poblizje ne znamo, jer je u posljednje vrijeme prava rijetkost čuti za takav vid duhovnosti. Možete li malo poblizje pojasniti što su to pučke misije? Jesu li one zastarjeli vid pobožnosti?

Zahvalan M. S.

Moram Vam priznati da sam prema ovakvom obliku duhovnosti imao ne toliko rezerve koliko sam se plašio pozvati misionare u moju župu. Bio me je strah da vjernici neće ozbiljno shvatiti trenutak koji im se nudi. Što ako dođu misionari a vjernici se ne odazovu na susrete? Još davne 1995. godine gorjela je u meni želja da pozovem misionare, no, kako rekoh, pobojah se da bi misionari mogli zateći praznu crkvu. Svakaako, usudio sam se na ovaj korak upravo u trenutku kada smo završili veliku i dugotrajnu materijalnu obnovu župe. Osjetio sam, zajedno sa svojim vjernicima, da nam je potrebna također i duhovna obnova. U razgovoru s kolegom isusovcem, p. Zvonkom Vlahom, koji je dugogodišnji voditelj pučkih misija, dogovorilo sam termin održavanja misija. Općenito, misije su, možemo tako reći „duboko oranje“. Misionar se susreće sa svim staležima, grupama, godištima i uzrastima u župi. Konkretno, kroz tjedan dana, misionar se susreće s roditeljima, obiteljima, djecom, mladima, bolesnicima, trudnicama, ovisnicima i svim drugim skupinama u župi. Dnevni raspored se sastoji od svete mise, pobožnosti, predavanja, obilaska, razgovora itd.

Današnji tempo života, obveze, brige, problemi čovjeku ne ostavljaju ni malo vremena za preispitivanje načina življenja, gradnji odnosa u obitelji, susjedstvu u župnoj ili radnoj zajednici. Stoga su pučke misije nezamjenjive u svojevrsnoj rekapitulaciji vjerničke nutrine. Misije su jedan vid duhovne obnove. Kad se kaže duhovna obnova onda je to širi pojam, a u taj širi pojam duhovne obnove spadaju i misije. Duhovna obnova može biti tri dana, može biti pet dana, dok misije obično u ovom obliku traju cijeli tjedan. Vrijeme je to da se vjernik malo zaustavi, da se počuje u sebe i razmisli o sebi. U takvoj sabranosti misije će kršćaninu pomoći

da u svjetlu vječnosti sagleda i sebe i život oko sebe. Tada će shvatiti Isusove riječi: „Što čovjeku koristi da čitav svijet zadobije, a dušu svoju izgubi“. Misije su privilegirano vrijeme kada nas Isus poziva „dođite k meni svi vi izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti“. Tko to od nas nije umoran i opterećen? Misijski dani su vrijeme odmora i susret s misionarima, ali još više susret s Božjom riječi, s Kristovom istinom, koja uvijek razvedrava i ozdravljuje. To su dani milosti i pohoda Božjega, dani obraćenja, dani susreta vjernika s Kristom. To su dani kada ćemo dobiti odgovor na mnoga pitanja, zašto su tako nesnosne prilike u mojoj obitelji, mojem braku, u mojem prijateljstvu, mojem poslu, u mojim mislima, težnjama i razočaranosti, da ne kažemo prokletstvu... Potrebno je samo hrabro i neustrašivo pogledati u evanđeosku istinu i ljubav u Krista. Treba čuti riječ. Riječ je moćna, ciljana a često je u svakodnevnoj komunikaciji obezvrijeđena, sroznana je na olako komentiranje postupaka onih koji nas okružuju. Riječ je svedena u dobroj mjeri na ogovaranje, na dodavanje, na nagađanje pa i na izmišljanje bez ikakvog propitivanja posljedice. Misije su vrijeme milosti, vrijeme kada upiremo svoj prst u sebe,

PUČKE MISIJE

BOĐANI - VAJSKA

16.09. - 23.09.2012.

vraća. Misije su, nema sumnje, takva prigoda, izvrstan trenutak, kada Gospodin dolazi da nas usreći bogatstvom svojih darova radosti i milosti. Ali sve ovisi o našem postupku prema Božjem pohodu. Gospodin nam poručuje: „Evo na vratima stojim i kucam, poslušaj li tko glas i otvori mi vrata, unići ću k

Misije su jedan vid duhovne obnove. Kad se kaže duhovna obnova onda je to širi pojam, a u taj širi pojam duhovne obnove spadaju i misije.

* * * * *

Misije su vrijeme milosti, vrijeme kada upiremo svoj prst u sebe, a nikako u drugoga. One su tako vrijeme Božjeg pohoda, dobar čas, dobra prilika koju čovjek mora znati iskoristiti.

a nikako u drugoga. One su tako vrijeme Božjeg pohoda, dobar čas, dobra prilika koju čovjek mora znati iskoristiti. Svi mi u životu imamo odlučujuće prigode, koje moramo znati prepoznati i osigurati. Ako ih ne iskoristimo, ne možemo to prežaliti. Uvijek nas koristim: bila je prigoda da nešto ostvarim, postignem i budem sretan, ali nisam shvatio trenutak koji se više ne

njemu i večerati s njim i on sa mnom“. Isus ne ulazi na silu. Vrata srca otvaraju se iznutra.

Stoga, kao zaključak odgovora na Vaše pitanje mogu reći da se ne radi o nekom reliktu prošlosti kojeg treba napustiti. Štoviše, možda pučke misije mogu u ovoj Godini vjere biti prepoznate kao odlična šansa za obnovu naših župnih zajednica.

U „rat“ za Isusa

Piše: Katarina Čeliković

Početak listopada ove godine u Beogradu je otvorena izložba fotografija švedske umjetnice Elizabet Olson Valin, nazvana „Ecce homo“ („Evo čovjeka“), na kojoj je prikazano 12 fotografija moderne verzije priča iz Novog zavjeta na kojima je Isus Krist u ženskoj odjeći, u društvu transseksualaca, HIV pozitivnih osoba kao i homoseksualaca (muškaraca). Ova, za mnoge kontroverzna, izložba održana je uoči tzv. Parade ponosa koju je Vlada Republike Srbije zabranila. Istodobno, dvije su skupine ljudi zauzele svoje strane između kojih je „paradirala“ policija: na jednoj su strani pripadnici LGBT populacije koji nastoje skrenuti pozornost na ugroženost njihovih prava, a s druge su građani koji nose križeve i ikone i pjevaju crkvene pjesme. Raz/o/dvaja ih nekoliko stotina policajaca u opremi za razbijanje demonstracija. Saobraćaj je blokiran. Svima su povrijeđena prava.

U ovoj podjeli vidimo vjernike i ne-vjernike. Jedni štite ugled svoga Boga, dok se drugi bore za prava „ugrožene manjine“. Sredstva, a mogli bismo reći i osoba, kojima/kojom se koriste su gotovo ista. „Ugrožena“ skupina pokušava vjernicima njihovim najvećim autoritetom – Isusom Kristom – ukazati na svoj neprihvatljiv položaj. Isusa je, autorica objašnjava, stavila u poznate novozavjetne scene Krštenja, Smrti, Posljednje večere i dr., u društvo s „odbačenim“ osobama iz svijeta, obučena u nedoličnu odjeću i obuću (štikle) želeći podsjetiti gledatelje da je Isus pomagao odbačenima od društva. Vjernici i članovi nekih pokreta smatraju izložbu uvredljivom i provokativnom, Srpska pravoslavna crkva nazvala ju je „dubokovređajućom izložbom“ koju propagiraju homoseksualci, organizatori gej-parade. Svi su ljuti, povrijeđeni i u afektu koji demonstriraju putem tiskanih i elektroničkih medija.

A gdje je tu Isus? Istina, i on je svojedobno bio u društvu bolesnih, siromašnih, grješnika... Nježno i s ljubavlju ih je primao, na opće zaprepaštenje farizeja i pismoznanaca. Nije se obazirao na vlast, koja je uvijek jača od

pojedince. Istina je bila i ostala njegovo jedino oruđe. Istinu je govorio bez obzira bila ona ugodna ili ne, hoće li ju prihvatiti ili ne. Kada ga nisu poslušali, što je savjetovao i svojim učenicima, otišao je dalje: *Gdje vas ne prime, iziđite iz toga grada i stresite prašinu s nogu za svjedočanstvo protiv njih (Lk 9,5)*. Nije zvao „policiju“, nije smišljao osvetu. A kao Božjem sinu sve mu je bilo moguće učiniti. Ipak, nije birao sredstva prisile, nije kažnjivao.

Kakve reakcije u nama – kršćanima – katolicima izazivaju ovi događaji? Svakodnevno gledamo strašne terorističke, ratne akcije u islamskom svijetu, zbog uvrede Alaha (filmovi, karikature, knjige, paljene svete knjige), koje su prenesene i na europski kontinent, s kršćanskom tradicijom. Iako dvije kulture, dva sustava moralnih vrijednosti, a s božanskim zakonima, teško ih je shvatiti. Dok se islamski svijet bori protiv uvreda koje pojedinci – sasvim sigurno nevjernici – nanose njihovu bogu, svim sredstvima pa i pokretanjem rata, kršćani najčešće prepuštaju „osvetu“ Božjoj „kazni“, koja svakako nije od ovoga svijeta. Kako ne bismo generalizirali ni jednu od religija, nećemo ovdje spominjati pojedinačne ekscentrike i fanatike. Kao kršćani trebali bismo se držati Božjih zapovijedi kao putokaza kako prolaziti ovom zemljom. Je li to doista tako u svakodnevnom životu? Ili i mi podliježemo strastima i želimo

neistomišljenicima pokazati da smo u pravu? Kakva je naša reakcija? Povijest – učiteljica života – nas uči da svaka nasilna akcija ima nasilje za reakciju. Tko ratom i terorizmom rješava probleme, dobiva isti ili sličan odgovor. Crkva Božja je protiv rata, protiv sile, a sv. Augustin je još u 4. st. na rat gledao kao na *ultima ratio* (posljednje sredstvo) i to isključivo kao pravo na nužnu obranu, koja „vrijedi samo za laike“.

Ružno je bilo gledati na televiziji i na internetu kako Isusa neki koriste u nedoličnoj odjeći, kako njegovo ime izgovaraju bez strahopoštovanja, isključivo u promotivne svrhe. Pomislih, Isuse, što ti opet činimo!? A onda, shvatim da Bogu nitko ništa ne može ni oduzeti ni dodati. Ne vole ga oni koji ga razgolićuju, vjeruju u njega samo toliko koliko im je potreban za skretanje pozornosti na njih. A mi živimo u sekulariziranoj državi u kojoj vjernici mogu izraziti svoje mišljenje, ali ih nitko ne poslušava. I ovaj tekst želi reći da moramo uvijek jasno reći svoje kršćansko stanovište, a onda – ako nas i ne poslušaju – stresti prašinu i krenuti dalje. Rekosmo i dušu spasismo! Na šutnju i na rat nemamo pravo. Suočeni s dubokom krizom vjere, izvan i unutar Crkve, pozvani smo prijeći prag otvorenih vrata Godine vjere, po kojoj papa Benedikt XVI. želi vratiti Božju prisutnost u svijet. Toj ponudi nema alternative!

Pismo umirovljenom župniku

Dragi velečasni,

puno je prilika kada Vas se sjetim, i želio bih da to znate. Razlog tomu je što mislim da je svakom potrebna potpora. To je jedna od osnovnih potreba koju imamo, a izgleda da nam je tim više potrebna što smo stariji (vlastiti primjer). Ja ju nalazim u svojoj obitelji, Vi je sigurno imate u zajednici svećeničkog doma. Ipak, nje nikada nije dosta, osobito u teškim i kompliciranim vremenima u kojima živimo.

Jučer sam sa svojom suprugom i bakom razgovarao o uspomenama koje me vežu za te drage dane kada ste Vi bili župnik u našem selu. Nisam ni sâm siguran koje su to točno godine, možda 1988.-1991. Puno puta u razgovoru o Crkvi i o tomu kakvo je naše mjesto u njoj, ističem Vas kao čovjeka za koga mislim da je imao u tim, za društvo teškim ali za mene kao tinejdzera vrlo dragim godinama, odmijeren, zanimljiv i pedagoški pristup vjeroučenicima, bilo da je u pitanju kateheza, ili da su u pitanju „slobodne aktivnosti“. Iznimno mi je, za vlastito razumijevanje Crkve, bilo važno i drago što ste organizirali, nešto spontano, a mnogo toga s jako puno snage i napora, razne aktivnosti, samo za nas vjeroučenike, a posebno ministrante. To je ono što u ovom

pismu želim istaknuti s velikom zahvalnošću. Cijenim to, velečasni, ne zbog nostalgije, nego zbog toga što mi je to urezano u svijest, nezaboravno i neizbrisivo. Posebno se dobro sjećam onoga što je bilo rezervirano za nas, ministrante: pravljenje hostija, pjesničke večeri inspirirane Antom Jakšićem, putovanja na more u Pulu, radosnog čitanja „Mak“-a i igranja nagradnih igara, naročito „Mak“-ova nagradnog putovanja u ljeto 1989. Jako se dobro sjećam večernjih misa i pobožnosti, svega čemu ste Vi bili pokretač.

Sada, kada više ne živim u selu u kojemu sam rođen, kada dobrog dijela ljudi s kojima sam rastao i sretao se više nema, a oni kojih ima su jako daleko od Crkve, kada je zajednica ostala na ruševinama, i kada imam dvadeset godina više, ostaje mi te predivne uspomene brižno čuvati i prepričavati kako sam imao dobrog i dragog župnika i koliko je njegov rad i njegova duhovnost bila važna u mom kršćanskom sazrijevanju.

Dragi velečasni, nadam se da ste u svećeničkom domu našli mir i da se možete posvetiti onome što želite i možete činiti. Na nama, koji sada aktivno radimo u društvu i Crkvi je iznimno teška zadaća, ne izgubiti boj s nedaćama konfuznog i teškog vremena u kojemu živimo. Uspomena na odličnog katehetu i zahvalnost predanom župniku meni taj boj čine lakšim.

Vaš u Isusu brat,

Marko

Svijeća za sjećanje

Lijepo je uz blagdane Svih svetih i Dušnoga dana šetati našim grobljima. Grobovi su okićeni, oprani, dotjerani. Ljudi se sjećaju svojih pokojnika. Među njima ima onih koji su nam bili jako dragi i ostavili su duboku prazninu u nama svojim prijelazom u vječnost. Oni u nama izazivaju bolne uspomene, tim bolnije ako je njihov prijelaz bio nedavno. Ima među pokojnicima i onih koji su davno umrli, pa su i sjećanja pomalo izbledjela i ne izazivaju više bolne osjećaje. Ipak ih se sjećamo sa zahvalnošću i poštovanjem. Vjernici će, posebno ovih dana, izmoliti za njih koji Očenaš i poželjeti im pokoj vječni.

Posebno je lijepo šetati grobljima u predvečerje, kad dolazi do izražaja svjetlost brojnih svijeća i lampaša. Svijeća je nositeljica svjetla. Ona nije samo puki ukras koji spada u ove dane. Svijeća je znak onog pravog, vječnog svjetla kojemu se svi nadamo. To je svjetlo neba, Božjeg lica, vječnosti kamo su se naši pokojnici preselili. Svijeća na grobu je znak upravo tog svjetla. U molitvi za pokojne molimo i za svjetlost vječnu onima koji su nam dragi i koji su otišli s ovoga svijeta. Prema tome, svijeća govori o vjeri u prekogrobni život. Paleći svijeću na grobu dragog nam pokojnika molimo Gospodina da mu daruje vječni život, ali u svjetlu svoga uskrsnuća. Mnoštvo svijeća na našim grobljima govori o ljudskoj i

vjerničkoj želji da se barem ovih dana nadoknadi ono što smo možda propustili u odnosu na naše pokojnike tijekom protekle godine. Ovo je godišnji spomen na naše pokojnike.

Međutim, u našim svetištima postoje mjesta za paljenje svijeća i hodočasnici ih redovito posjećuju... Ove su svijeće spomen na žive osobe koje su nam drage i za koje želimo upravit Bogu svoje želje. I te svijeće rado pogledam i rado se zadržim na takvim mjestima. Pomolim se tada za sve one koji su ostavili da njihova svijeća gori na takvom svetom mjestu. I dok svijeće na grobljima govore o pijetetu, vjeri, ljubavi i zahvalnosti, o spomenu na naše pokojnike, svijeće na ovakvim mjestima govore o potrebi da se češće trebamo sjetiti svojih bližnjih, onih koji žive pored nas. Mnogi naši prijatelji, mnogi ljudi koji žive oko nas možda su već zaboravljeni, možda više ne vodimo računa o njima. A ipak, oni su živi i na neke ne bismo smjeli zaboraviti. Bilo bi dobro povremeno zapaliti svijeću i u svome domu, i to ne samo u spomen na pokojnike, nego kao upozorenje da ne zaboravimo i sve one osobe za koje smo odgovorni. Takav spomen obvezuje i potiče. Vjerujem da bi na taj način bilo manje ranjenih i razočaranih duša koje se osjećaju napuštenima i osamljenima. Zapali svijeću i za svoje žive.

(odlomak iz knjige fra Zvezdana Linića:
Dobra strana života, str. 147-148.)

U susret događanjima

PREPORUČAMO

Zidni kalendari

za 2013. godinu
po 40 din.

Džepni kalendari

za 2013. godinu
po 60 din.

Za više od 100 komada
popust 20 %

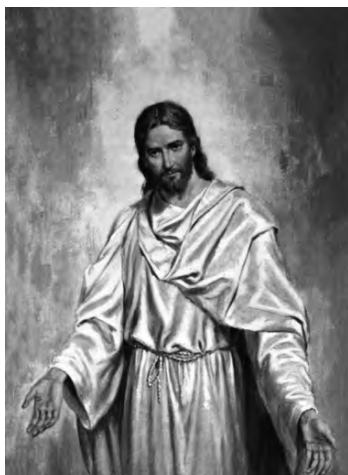
Subotička Danica

za 2012. godinu
po cijeni od 350 din.
Za više od 30 komada
popust od 20 %

SLIČICE

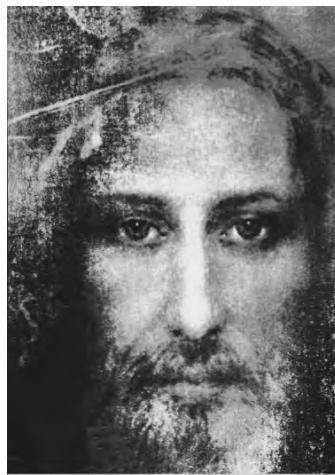
prikladne za Godinu vjere
2 din. komad
(160 din. – 100 komada)

Narudžbe:
Uredništvo Zvonika
tel.: 024/554-896

Sve je moguće
onomu koji vjeruje!

Prije godinu dana u vječnost se
preselio
DUJO RUNJE
Sveta misa za njega
10. studenoga 2012. godine
u katedrali bazilici
sv. Terezije Avilske u Subotici
u 18 sati

Ne boj se. Samo vjeruj!

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici

Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

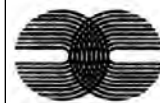
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din
- poštom:
1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa
60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva
mogu poslati na biskupijski račun s naznakom
Za Zvonik:

NLB Banka A.D. Beograd
SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Predstavljanje Teovizije na Danima Balinta Vujkova

Bišeri Očevog milosrđa za Misijsku nedjelju u sv. Roku

Sudionici koncerta u Vajskoj prigodom blagoslova orgulja

Djeca na Danima Balinta Vujkova

Obnova kapelice u Lemešu

Drugi vatikanski koncil 1962. – 2012.

